

MB
97.042

**Timár
György**

**NEVETŐ
LEXIKON**

A-Z

GONDOLAT

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

TIMÁR GYÖRGY

NEVETŐ LEXIKON

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

TIMÁR GYÖRGY

NEVETŐ LEXIKON

(Abasári-Zsúrló)

MÁSODIK, JAVÍTOTT ÉS BŐVÍTETT KIADÁS

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

GONDOLAT · 1983

A rajzokat készítette

HEGEDÜS ISTVÁN

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

MB 97 042

1983

ISBN 963 281 259 X
© Timár György, 1974

Mindenki tudja, mi az: lexikon. A „lex” (törvény) és az „ikon” (szentkép) szavakból alkotott fogalom, más szóval: magasztos törvénytár, törvényes rendszerbe foglalt magyarázata mindannak, ami szent és érthetetlen. Igaz, van olyan elmélet is, mely szerint a fogalom egy bizonyos Kohn Lexiről vette nevét; ám e teóriát nem sikerült cáfolhatatlan tényekkel alátámasztani. Maradjunk tehát a szent törvénytárnál.

Egy szent törvénytárat az ember nem úgy olvas, mint egy regényt, mely – mint tudjuk – a közepén kezdődik, a végén folytatódik, s az elején fejeződik be, legalábbis magukra valamicskét adó modern szerzőknél. Törvénytárat föl-fölköt az ember, bele-belelapoz, egy-egy címszavának utánanéző, s közben meglehet az a jóleső érzése, hogy mit sem vesztett, nem maradt le semmiről: ez a mű minden címszónál úgyszólván előlről kezdődik, s megannyiszor tüstént véget is ér. Következésképp ajánlatos, hogy az olvasó (főleg a gyakorlatlanabbja) ne olvasson egyszerre többet – mondjuk – egy-két ezer címszónál, hiszen egy ültő (vagy fektő) helyünkben ennyi művet elolvasni amúgy sem csekély teljesítmény, meg aztán sokkal több címszót különben sem találunk e kötetben. Ezzel szemben előnyös, ha nem jövünk ki a gyakorlatból, s minden áldott nap elolvasunk a lexikonból lefekvés előtt egy-egy evőkanállal. Ez részint a rekeszizmok kellő megmozgatása és ennek révén a könnyebb emésztés végett fontos; részint azért, mert rohanó világunk annyi információval halmoz el bennünket naponta, hogy ezek megemésztése is csupán így válik lehetővé.

Íme, ezt célozza művecském, melyet költséget és

*fáradtságot megkímélve állítottam össze hasonló,
bár – valljuk meg – jóval unalmasabb kézikönyvek
alapján, nemzetem épülésére, szellemi gyarapodá-
sára.*

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A, Á

Abasári Aba Sámuel király részeges leánya, aki egy pince mélyén kénnel megmérgezte magát.

Ábé Az Állami Biztosító szolgáltatása terhesség-megszakítás esetére.

Ab óvó Speciális kisedővó, ahol az AB-bizottság jóváhagyása nyomán eltávolított magzatokat őrzik napközben. Az intézmény élén a spiritusz rektor áll.

Ábrahám Illusztráció az ókori zsidók lószerszámaiból bemutató, Mózes által írt szakkönyvből.

Abrakadabra Arabs paripák különleges eledele.

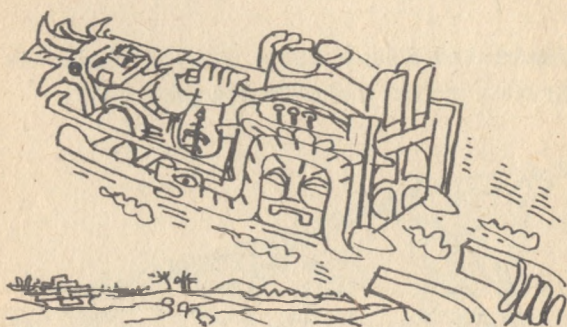
Abrosz (Iannisz). A „Trójai Faló” és a „Gebinész” nevű athéni éttermek tulajdonosa.

Abszcissza Zárdákban a számviteli ügyekkel megbízott nővér.

Abszint A földszint alatti házrészek (alagsor, pince) összefoglaló neve. Rendszerint italok tárolására használják.

Absztrakt Fej, törzs és végtagok nélküli meztelen modell.

Acapulco Mexikóban használatos pilótakilövő szerkezet.

Ada Kaleh Arab táncosnő. Első sikerét „A senki szigete” című balettban aratta, mint Al Duna partnere.

Adiós Spanyol bejglirendelés.

Adogató Állóvíz Észak-Európában. Partjain igen sok a tenispálya.

Adresszál Kutyát levelezés útján idomít.

Afázia Olasz üdülőhely. Nyaranta olyan tömegek keresik föl, hogy az ember a saját szavát sem érti.

Aggtelek Olyan előregedett házhely, melyen a valaha rajta állt épület már egészen csepp kövekké esett szét.

Agricola Kedvelt üdítő ital a régi Rómában.

Agyabugyál Nők elfenekelésén jár az esze.

Ahasvér Királyi járványkórház volt a bibliai időkben. Benne kezelték Hámánt, Esztert és Mordekhájt.

Ahrem Héber újság, melyet balról jobbra kell olvasni.

Ajax Csókolsz. (Holland.)

Ajtony Ósmagyar nyílászáró szerkezet. I. István úgy bevágta, hogy csak úgy koppányt.

Ajvé Az ókori Júdeában használatos római üdvözlési formula. (Lásd pl.: „*Ajvé, Caesar, morituri te salutant*” – azaz „Ajvé, Cézár, a mókók egy túróót köszönnek neked.”)

Akceleráció Nagy forgósebesség, melyhez a műkorcsolyázókat már 10–12 éves korukban hozzá szoktatják, hogy meg bírják ugrani a dupla, sőt tripla Akcelt. Emez nem azonos a még nagyobb forgással járó dupla flippel, mellyel többnyire azok a 16–17 éves lányok ismerkednek, akik nem annyira a jég hátán akarnak megélni, mint elsősorban a sajátjukon.

Akó ser Hitközségi hordófajta.

Aktív Meztelen modell sziluettje. Magyarosabb szinonimája a „csupaszív”.

Albán Bánk bán helyettese.

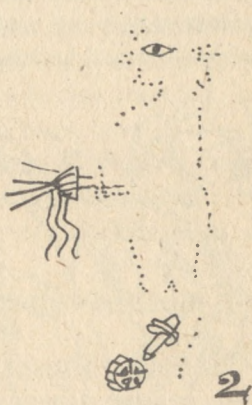
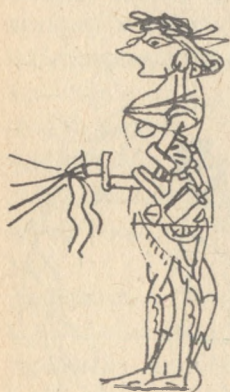
Alezarin Az alezác nevű zománc alapanyaga.

Algyó Olajmunkás köszönés.

Alias Idegen néven élő gazember.

Aljóska Jövendőmondókhoz beosztott tanuló. (Lásd még a JÓSKA címszónál.)

Alkatrész Görög félisten, a kocsiversenyek hőse. Zeus megáldotta a láthatatlanná válás képességével.

Alkov (Jevgenyij Boriszovics). Neves szovjet belső-építész.

Alkusz Üzlet reményében adott talpcsók. (Német.)

Allegro Barbaro Duhajságáról hírhedt római vezér. Barbartók zongoradarabot írt az emlékére.

Alliteráció A költői ihletnek egy üveg bor elfogyasztásával történő fokozása.

Állóképesség Férfiak kondíciójának mutatója, szemben a női fekvőképességgel.

Almanach A palesztin ellenállási front képes családi lapja.

Almárium Lakásdíszítő víztartály, melyben aranyalmák úszkálnak.

Almásderes Rakoncátlan lovak megrendszabályozását célzó középkori büntetésfajta, melynek során az elítélt állatokat almacsutkára térdepeltették. Ismertebb büntetési formák voltak még a túrósderes, a meggyesderes és a káposztásderes.

Almaszedő Nyári KISZ-táborból a nyomdaiparba irányított fiatal.

Alóé Liliomok szájából egyre gyakrabban hallható káromkodás.

Aló-mars Közismert huszárinduló. Kirúgtatáskor játsszák.

Alsós Szárítókötélen magyar gatyákkal játszott pasziánsz.

Altamira Spanyol barlangból feltörő gyógyvíz.

Altat Hajóréz ; álmos hajósinasok kedvelt bűvőhelye.

Alterego Megöregedett férfi tükörbeli arcmása.

Altruista Olyan ember, aki a mások élvezetét hajhászolja.

Alulbecsül 1. Bikát vásárol, 2. Ajándék lónak nem a fogát nézi.

Alzó Grand Tönkrement spanyol főnemes.

Alzsír Észak-afrikai nászutasok körében elterjedt vazelin.

Amati Állati bélből készült, egészen vékony, úgynevezett hegedűhúrka. Olasz étel. Szegényebb olaszok (zenészek, csepürágók, stb.) evés helyett kiszalvétán az álluk alá teszik és csak szagolják, hogy tovább tartson.

Ambivalencia Spanyol város. Az ókorból megmaradt Hermaphrodité-szentélyéről nevezetes.

Ambó Olasz tombolajegy-árusok jellegzetes sapkája.

Amidazophen Ekhnaton fáraó első főpapja. Állítólag ráolvasással gyógyított.

Ammóniák Ammón isten tiszteletére emelt és áldozati kutyák vizeletével öntözött oltárok a régi Egyiptomban.

Amorális Olyan személy, aki mindenkibe egyidejűleg szerelmes.

Amúr-parti Francia pár távol-keleti nászútja.

Anakonda Terhes vízisertések véget nem érő kigyója.

Anakreonizmus Időszerűtlen bordal-költészet.

Anális Bélcsatornaszáj.

Anamnézis A beteg beszámolója emlékezetkiesésének előzményeiről.

Anatéma Kiadhatatlan szüzsé.

Ancúg Le vele! (Bécsi prostituáltak kedvelt kiszólása.)

Andante Német kottákon olvasható hódolatteli ajánlás. Jelentése: Danténak.

Angora Egykori görög nyúlpiac. (Lásd a mondást: „Görög, mint a nyúl.”)

Anilin (Sztyepán Vasziljevics). Állami-díjas szovjet vegyészprofesszor, az aniliás nyalóka feltalálója.

Ankét Kikerülhetetlen végzet. (Görög.)

Annáleszek Leányok által hátrahagyott értesítők, melyekben megüzenik szüleiknek, hogy legutóbb kihez költöztek.

Anomália Kleptomániás Habsburg-hercegnő. Csak a szobrát leplezték le.

Antant Zenei előírás. Jelentése: katonásan leszjázva.

Antanténusz (Szórakaténusz). Az ókori Róma legkiválóbb matematikusa. A lelkét is kiszámolta.

Antarktiszi A Déli-sarkon tevékenykedő katolikus hitoktató.

Antik Régen meglévő idegrángás.

Antilla Tengerkék színű, csipőig érő férfikabát volt Kubában a XIX. század közepéig.

Antimon Athéni Shakespeare-hős. Róla nevezték el a feloldhatatlan drámai ellentéteket antimoniáknak.

Antipatikus Ellengyógyszerész. Egészségügyi beosztás az ellentengernagy hivatalnál.

Anyajegy A villamosokon régebben a gyermekjegy mintájára árusított jegyforma, első gyermeküket betöltött kismamák számára. Szemben a gyermekjeggyel, nem lyukasztották, hanem sötét pöttyel megjelölték.

Aorta Szívbetegeknek javasolt magaslati üdülőhely Olaszországban.

Apáca Olyan személy, aki fogadalmat tett, hogy soha nem lesz anyáca.

Apage Ugyan menj már! (A német „aber geh” kifejezésből.)

Ápisz Mitológiai bika, mely a szocializmusban papírkereskedést nyitott.

Appendix Egykori magyar királyné, Vak Béla (lásd ott) felesége.

Aprólék Mélyhűtött csirkéből parányi jégcsákánnyal kivágott püspökfalat.

Aquila A tequilához hasonló, sashútból főzött pálinka. Nevét Aquillesről kapta, akinek nyomban a fejébe szállt, amikor anyja a lábánál fogva belemerítette.

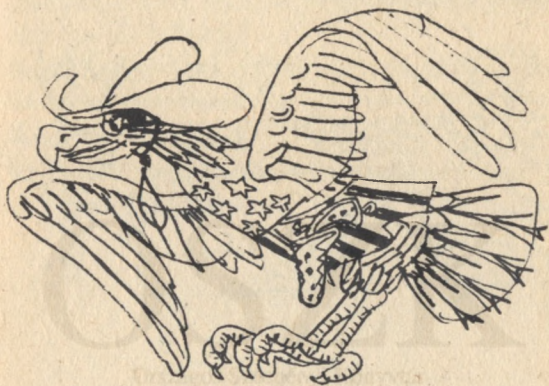
Áradat A piackutatás elemi részecskéje, a béradat tal együtt.

Aragon Rádióaktív, sőt tévéaktív elem. Rendkívül gyorsan bomlik.

Arcpirító A kenyérpíró elvén alapuló, szafttal működő elmés szerkezet a napsütést rosszul bírók számára. Elég arcunkat egy percig belenyomni, és olyan szaftosakat hallunk, hogy pecsenyevörösek leszünk tőle.

Áristom Ír fegyőr. (Az „Irish Tom” gúnynévből.)

Arkansas Főangyalként tisztelt szent madár Amerikában.

Artemisz A párizsi rádió Art-Emission című képzőművészeti sorozatának rövidítése. (Nem tévesztendő össze Ajdemisszel, a csúnyaság görög istennőjével.)

Árticsóka A varjúfélékhez tartozó madár. Különösen a veteményeskerteket és a folyók dús termést ígérő árterületeit kedveli. Innen a neve is (ártéri csóka).

Arzenál Lassan ölő mérgek raktára.

Áspis Állattani kifejezés. Azt a műveletet jelöli, mikor az eb, szükségét elvégezvén, ennek eredményét hátsó lábaival betemeti.

Asta Hangtalan dán káromkodás. Teljes alakjában: „Asta Nielsenit!”

Ász A teniszjáték során az adogató által bombaerővel az ellenfél térfelére csapott kártyalap, melyet a fogadó játékos még aduval sem tud megütni.
Aszpirin (Iván Szergejevics). Kutató orvos. Ő találta föl a vizeslepedőt.

Asszó Vagy úgy, vívni kell! (Német.)

Asztrahány Szovjet csillagszámláló intézet.

Asztrik XI. századi püspök által Magyarországon is meghonosított finom kocsonya. Az udvarnál főleg kocsonyázási szertartások idején szolgálták föl.

Atamán Kozák heverő.

Autóstoppolás Lyukas gépkocsik összefoltozása cérnával. A műutak mentén egy ujjal végzik.

Averzió Kémelhárítás.

Azalea Örökzöld cserje, melyet már a régi rómaiak is termesztettek, főleg a Rubicon túlsó partján. Julius Caesar híres termésbeszámolójából ma is idézik a megállapítást: „Azalea el van vetve.”

B

Baalbek Egykori világhírű libanoni labdarúgó. Szélsőhátvédet játszott.

Babilon (vagy Bab Ilon). Magyar népmesealak. Gonosz mostohája toronyba záratta, onnan azonban megszökött, tekintve, hogy az építők a tornyot elfelejtették befejezni.

Babos kendő Sólet szállítására szolgáló konyharuha. (Nem tévesztendő össze a túrós táskával, melyben a túrót szállítják.)

Baby Doll Az egycentes pénzdarab népszerű neve az Egyesült Államokban.

Bagatell (Vilmos). Svájci céllövőbajnok. Makkszínű felsőben gyakorlatozott, s céllövőállványait maga nemzette.

Bagira Párducfekete cipőkrém.

Bakafántos Gyalogos katona Hannibál seregében, amely két fegyvernemből állt: elefántosokból és bakafántosokból.

Bakator Elesett gyalogos katonák emlékére rendezett nagyobb ivászat.

Bakelit Kiváló tenyészím. Nem azonos a teflonkossal.

Bakkarát Mértékegység kecskekörmök értékének megállapítására.

Baklövés Az a jelenség, amikor a menyasszonyról csak a nászéjszakán derül ki, hogy fiú.

Baksis Megvesztegethető csitri.

Baktat Hím kecske hátsó része.

Baktéritő A délövi kecskék civilizálásával megbízott misszionárius. Kiképzése speciális intézményekben, úgynevezett baktériumokban történik.

Baktérium 1. Váltólázban (lásd ott) szenvedő vasúti pályaőrök kórháza. (Második értelmét lásd az előző címszónál.)

Balalajka Orosz zenészek alsó ajkának pengetésre használt része.

Balambér Harangzók havi javadalmazása.

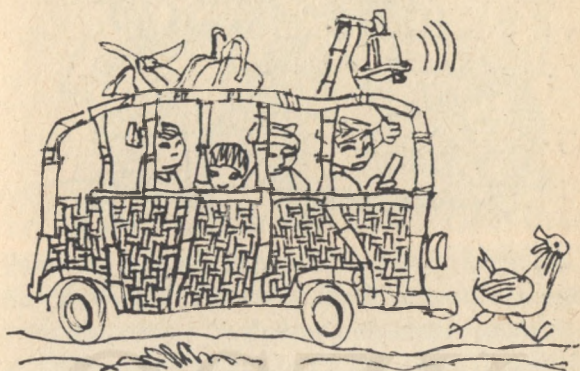
Baleárok Spanyol operaházakban a bal E páholy alatt húzódó zenekari árokrész.

Balfácán Ízletes húsú vadmadár. Élettani jellegzetessége, hogy – szemben a jobb fácánokkal – püspökfalatja a fejében helyezkedik el.

Balfék Különféle apparátusokba beépített speciális készülék a forradalmi fejlődés lelassítására.

Baltacím A sürgöncímet helyettesíti a tomahawkos indiánoknál.

Bambusz Nádból készült maláj közlekedési eszköz. Előzéskor harangozni szokott.

Banándugó Részrehajló KÖZÉRT üzletvezető.

Bánatpénz A hálapénz ellentéte. Orvosok csúsztatják a hozzátartozók zsebébe, ha a beteget nem sikerült meggyógyítani.

Barakk Elterjedt építészeti stílus.

Barátnő A barát felesége.

Barbera és Hanna Rajzos figurák: két huncut kislány, hajukban filmszalaggal. A kis disneylandi tévénezők kedvencei.

Barchesz (Ábrahám). Neves izraeli máknemesítő.

Bárd A líra előtt – és olykor helyett – használt költészeti eszköz.

Baricska Balatoni saroglya-féle. A füredi domboldal csárdájából hagyományosan rajta gurítják az országútig a berúgott külföldi turistákat.

Barikád Utcai harcok során báránymosdatásra használt edény.

Bárisnya Szovjet night clubokban kötelező, az egész lábat eltakaró női viselet.

Bariton Hangját súlypáttal erősítő énekes.

Bárka Noé hajóján felszerelt mini italszekrény, melyben minden italból két-két palack volt.

Barkácsoló A fűz virágzatából háztetőt készítő ezermester.

Barométer Kísérleti állatok altatásánál használt kábító folyadék, melynek szintje a tartályban pusztára nyomásra esik vagy emelkedik.

Barátság Muszorgszkijnak egy földesúr számára ingyen írott operája.

Basszbariton Nagy hangon meghirdetett kísérlet báránysok és tengeri halak keresztezésére.

Basszus Kicsapongásairól nevezetes, mély hangú mitológiai istenség.

Basszuskulcs Az Opera Szálló vendégeinek szobáját nyitó-záró vaseszköz.

Bazedov (Szamuil Petrovics). Szovjet fiziológus. Korszakalkotó fölfedezése, hogy a szemüveget a szem mesterséges megnagyobbításával ki lehet küszöbölni.

Baziliszkusz Sárkánygyíkokból emelt bazíliai székesegyház.

Begónia Fukszia (lásd ott) fővárosa.

Bejgli Eredeti nevén Conrad Beigli, svájci biológus és utazó. Elsőnek sikerült kereszteznie a mákot a csigával. A Húsvét-szigeten a bennszülöttek megsütötték és felfalták.

Békacomb Galvani módra Villamosszékre ítétek utolsó étkezése. Érdekessége, hogy véglegesen csupán elfogyasztása után, a kivégzés pillanatában készül el.

Békalencse 1. Köret az előbbihez. 2. Nőgyógyászok és meterológusok vizsgálati eszköze, szemben a halbiológusok halszem-optikájával.

Békávézik A szilveszteri bulira menet már a villamoson becsicscent.

Belég Könyvelők megkönnyebbült sóhaja.

Belengetős Csak karral lejtett össznépi tánc, a páros felelgetős pantomimváltozata. Vezénylésekor a botot a karnagy is a karjával helyettesíti.

Bell A világ legokosabb kutyája. Telefonálni, sőt bridzselni is tud. (A németek róla nevezték el az ugatást „Gebell”-nek.)

Beriberi Skorbutos oroszán.

Bérmál Első áldozóknak bérbe adott rókabőr.

Bermuda Háromszög alakú strandnadrág, melyről a kutatók bebizonyították, hogy semmivel sem nyel el többet, mint a fecske.

Berosál Berezel. (Csak uralkodókra vonatkoztatható.)

Betlehem (István). Magyar miniszterelnök a század első harmadának végén. Született Jászol községben. Három király helyett még az az egy szem kormányzó is csak módjával imádta. Lemondott.

Bicepsz Kézen járva sántikálsz. (Artista-műszó.)

Bidé (Alphonse). Elefántcsontparti mérnök, a célzóvíz feltalálója.

Bierut Közel-keleti főváros, a híres zenei játékok színhelye.

Bifokál Szemüveges svábok kéttagú dalárdája.

Bigott Kétistenhívő.

Biliárd Népszerű játék, melynek során megszámláthatatlanul sok golyócskát kell egy éjjeli edénybe juttatni.

Bilirubin Drágakőfajta, mely középkori királyi családoknál a vizeletvizsgálat céljait szolgáló edényeket díszítette.

Bisex Angol grófság a főleg férfiak lakta Essex és a jobbára nők lakta Sussex között.

Biszkvit Kettő-kettes mérkőzésállás. (Latin.)

Bitumen Az óceániai Kátrány-szigeteken lakó bitu bennszülöttek angol neve.

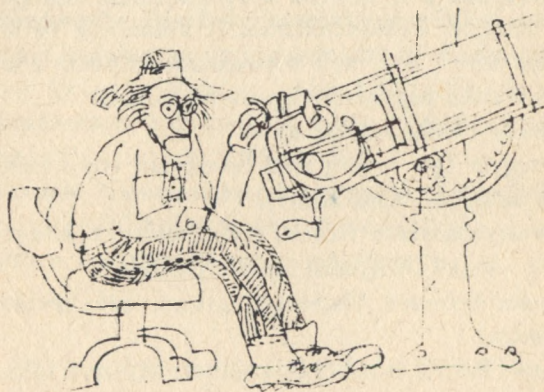
Biznisz Borogatás zsebláz esetére.

Blattol Kottapapíron levelez.

Blézer Sugárfajta, melynél télen is kiskabátban lehet olvasni.

Blokkház Blockwurstból emelt német épületfajta. Lásd a nótát: „Blokkház, sej, hogyha leszakad. . .”

Blue Jeans Egyszerű farmer, akiből világhírű csillagász lett.

Blúz Lassú néger tánc, melyben a női vonalak különösen jól érvényesülnek.

Bodicsek Egyet nem értést kifejező szó, a „rendicsek” ellentéte. Többnyire tettlegességgel jár.

Body Building A nyilvános házak mintájára létesült nyilvános felhőkarcoló az Empire State Building szomszédságában. Nem tévesztendő össze a Vidám Színpaddal, a valamikori – hasonló jellegű – Abody-Buildinggel.

Boeing Rózsa Sándor ruhadarabja, melyet a bógatyával együtt légi úton és sürgönyileg rendelt meg.

Bojkott Mellőzött fiú kokott.

Bokszol Valakit subickkal fényes feketére pofoz.

Bolondgomba A Hárshegyen és az olaszországi Dilino (lásd ott) környékén ezrével termő, kissé bugygyant fejű növényfajta, a dinka indiánok kedvelt étke.

Bolygó hollandi Vitorlás csillaghajófajta. Az irodalomból ismert példánya a „Na mi újság, Wagner úr?”

Bombaszt Szexbomba felrobbantása. Óriási hangereővel jár.

Bonctan A buddhizmus magyar neve.

Borgóz Szeszkazánok fűtőanyaga.

Borkorcsolya A leányok üvegestáncának mintájára létrejött legényvetélkedő. A különbség mindössze annyi, hogy itt a borospalackokat nem a fején, hanem négykézlábra csatolva hordják.

Borneo Holland-indiai újbor.

Borogyin Igor herceg által bevezetett, csata előtti egy adag ital, zenés felárral.

Borostyánkoszorú Iszákos vénemberek – borostyánok – sirján elhelyezett szőlőlevél-füzér.

Borscs Erőscsen fűszerescs levescs, egy kevéscs húsccsal.

Borsó Borból és sóból összeállított népszerű falrahánytató szer.

Borzalínó Fésű helyett használt fejrevaló. (Szemben a Zsirardival, mely a haj zsirosságát, valamint a Panamával, mely nem a fejen lévő haját, hanem a fejen lévő vaját hivatott leplezni.)

Boszorkányhal A repülőhalak családjába tartozó víziállat. Mivel elég magasan röpül, langalétráról fogják, hórihoroggal. Szálkáiból seprőnyelet készítenek.

Bosszanova (Olga Mihajlovna). A Szovjet Állami Nagycirkusz medvetáncoltató nője.

Bosszús Hamisan kísért operaénekes.

Botcsinálta Meddő kliensét teherbe ejtő nőgyógyász.

Bóvli Ökör, latinul. (Lásd a mondást: „Quod licet Jóvicc, non licet bóvli.”)

Boxerlázadás A vasbélésű ökölvívókesztyűket gyártó kínai „Hancsu” (lásd ott) nehézipari üzem hajdani nagy sztrájkja. Még sárgákkal, sőt a hasonnevű kutyákkal sem sikerült letörni. Az államfőt, aki az események fölött szemet hunyt, a világsajtó ekkoriban nevezte el Szunnyadt Szemnek.

Boyer (Charles). Egykori népszerű filmszínész, aki még ma is fölforrósítja a női szíveket. Leghíresebb filmje a „Gázláng” volt.

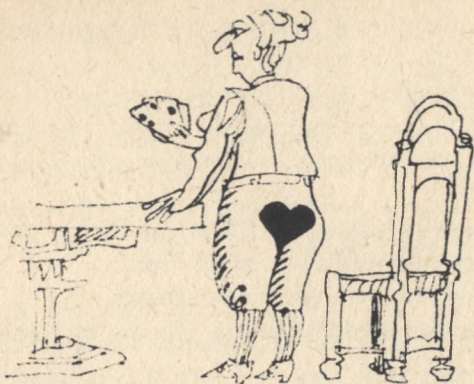
Bógómasina Pénzérme bedobásával működő automata hangszer, a gépzongora utóda. Addig visít, míg újra pénzt nem kap, akkor aztán előlről kezdi.

Bórharisnya Nyáron divó, indián eredetű női viselet, melyen a szem fölfelé szalad.

Braman Hindu csapos. A hívek önkívületi állapotát elősegítő koktélok keverése a feladata.

Brávó Bérgyilkosok lelkes megéljenzése.

Bricsessz Bridzs bajnoknő, angolul.

Bricska Gyors járatú négyszemélyes briccsasztallá átalakítható rugós zsebkés, Zsuga Zsiga és a füredi Bricska-csárda környékén tanyázó többi lovas betyár idejéből.

Bruhaház Bohócöltözékek szakboltja. Kacagányokat is tart.

Búbos Banka A régi Király Színház szárnyaló hangú szubrettje.

Buffó Szaffó öccse. Bohócnak állt.

Buklé Osztályismétlésre utasított diákok által elfogyasztott nagyobb alkoholmennyiség.

Buksza Erszényes emlős, a bukszus nősténye. Fő jellegzetessége, hogy rendkívül ritkán fiadzik.

Bukta Tésztakészítésre adott elégtelen osztályzat a szakácsiskolában.

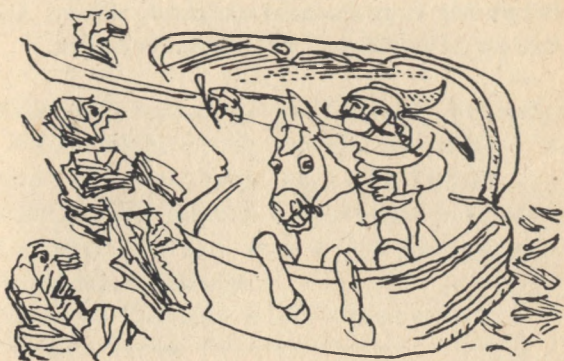
Bulldózer Bikaadagoló gép. (Angol.)

Bumfordi Gépkocsi-karambolt túlélte ügyetlen vezető.

Bundáskenyér Magyar labdarúgók jövedelme. Süt-hetjük.

Bunyevac Verekedés miatt kiszabott börtönbüntetés.

Burnót Ósmagyar vezér. Szelencénél legyőzte a tubákokat.

Burnusz Caesar gyilkosa, aki elsőnek viselte Rómában az egyiptomi tógafajtát.

Bursikóz A glükózhoz hasonló szőlőcukorféleség, mely fiatalon tartja a szervezetet.

Butik Divatmajmoló csacsik.

Búvárharang Víz alatt megszólaltatott kolomp, melynek célja, hogy a tenger mélyén dolgozók is hallhassák, mikor van dél.

Buzgár Karrierista. (Nyelvújítás kori szó.)

Bühnés Színpadmester, akinek bűnhődéséről Dosztojevszkij írt regényt.

Bürger-kór Érgyulladásos polgárok ünnepi karéneke a „Tannhäuser” nevű szanatóriumban.

OSZK

Nemzeti Szabványi Könyvtár

C

Cafrang Prostituáltak parolijelzése. Sorrendben (fölülről lefelé): két lila; egy lila; három piros; két piros; egy piros; barna; kék; zöld; kisfröccs.

Cakkumpakk Teljesen körülragcsált hokikorong.

Capablanca Afrikai város, a sakkvilágbajnoki zónaversenyek színhelye.

Capetown Kapitány, a fokvárosiak nyelvén.

Carmina Burana Dél-afrikai holland telepések által előállított élénkvorös festékfajta, mellyel különösen az orffeumokat díszítik.

Castor és Pollux Mitológiai fivérek, a kasztráció, illetve a pollúció istenei. Sehogy sem jöttek ki egymással.

Caruso (ejtsd: karúszó). Világhírű olasz sportoló. Egy alkalommal egy pillangókisasszony oldalán lábtempó nélkül pillangózta végig a kétszáz métert. Jellemző a budapestiekre, hogy kifütyülték.

Catilina Dél-szicíliai városka, ahol a lakosság főleg a „Quo Usque” cég által gyártott tandemeken közlekedik. A várost és környékét egyébként immár évtizedek óta a „Patientia Nostra” nevű maffia tartja rettegésben.

Cece Mindössze egyetlen kis dunántúli faluban föllelhető légyfajta.

C-elem Tornászlányok által használt, a C-filmhez hasonló fogamzásgátló. Szedése különösen nyáron, talajtorna előtt ajánlatos. (A gyűrű után viszont el lehet tekinteni tőle.)

Cellofán Szépen becsomagolt és karácsonyi fenyőre aggatott díszgordonka.

Cemende Malteroslány. (Beremendi tájszó.)

Centrifúga Bach-művek középső tétele. Előadása forgószínpadot igényel.

Cerkóf Rendkívüli ügyességéről és nagyfokú utánzókészségéről ismert magyar operettszerző a XX. század első felében.

Cézanne Híres festménytárlat az Ezeregyéjszakában. Ali Baba nyitotta meg e szavakkal: „Cézanne, tárulj!”

Cezarománia Romániának az a része, melyet Traianus császár kedvenc hobbijáról, a vaskapuval zárható dicsőségoszlopok emeléséről neveztek el.

Champollion Hagenbeck híres idomított oroszlánja. Állítólag olvasni is megtanult.

Chanti Vörös bor. Az olasz katonai chantinokban negyedliterével osztyák.

Chevra (teljes nevén Chevra Padisah). Perzsa uralkodók temetkezési segélyegylete.

Chlorocid Fertőtlenített mondahős.

Cibakháza Kétszersültgyár.

Ciceszbejszesz Izraeli kertés házak kapuján olvasható táblaszöveg. Jelentése: „Vigyázz, a macska harap!”

Cickány A patkány és a macska kereszteződéséből származó állat.

Cicumicu (Miako). Japán külügyminiszter volt a negyvenes évek elején. A háború vége felé megbolyult, és háztetőkön nyávogott. A légelhárítás szedte le.

Cid Drámaírók autójának betűjelzése. (A „Corps International des Dramaturges” rövidítése.)

Cifferblatt A szepességi szászok (cifferek) képes családi lapja az első világháború előtt. Egyedülálló sajtótörténeti nevezetessége, hogy nem volt címlapja.

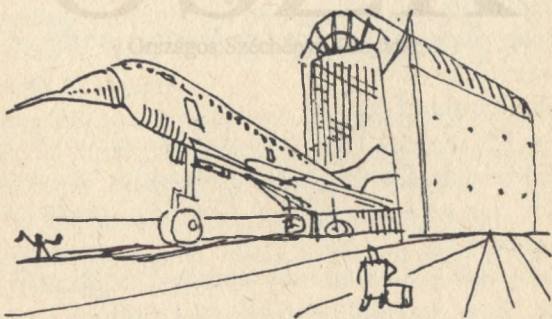
Ciklopsz Fél szemével a „Népolimposz” című lap véleményére sandító kritikus. (Görög.)

Cikória Kávétermesztéséről ismert sziget Szumátra és Celebesz között. Fővárosa Maláta.

Cikornyás Bozótligetecske, melyben a cikornya (*Cicorna Silvana*) terem.

Címeres Nemesi származására büszke, válogatott ökörfajta.

Cingár Rendkívül vékony repülőgépek garáza.

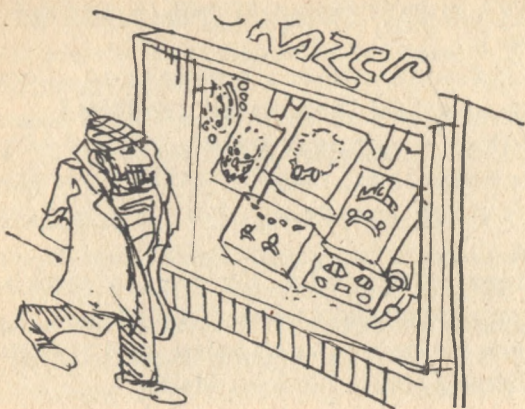
Cinke Egészen kicsi óndarab.

Cinkelt Jómadár-látta.

Cinóber A felső cintányér neve. Némely zenész pirosra festi, hogy meg tudja különböztetni az alsótól.

Cipszer Lábbeliket és villámzárat javító-szerelő szepességi szövetkezet.

Cirkál Sétálás közben hozzávetőlegesen fölbecsül.

Cirkoráma Cirkuszi keretjáték.

Cisztercita A trombocitához hasonló, főleg cisztákban föllelhető véresejt.

Clitoris Görög hetéra, akit izgatásért lecsuktak. (Erényövvel.)

Coboly Western-filmek drága prémbe öltözött tehenészlegénye.

Coki Kihajított édesség.

Cras Tibi Krausz Tibor pesti származású római jóvendőmondó álneve. (A Hódi Mihállyal való társulás után a cég „Hodie Mihi, Cras Tibi” néven lett közismert.)

Cúgos cipő Erősen huzatos lábbeli, izzadékonyaknak. Talpa szantálfából (lásd ott) készül.

Cuncimókus Vadon élő bundás nőtény, mely jobára az erszényesek lakta területeken lelhető fel.

Cvider Cvikkerrel egybeszerkesztett míder, nagyanyáink elterjedt viselete. Azóta dal is született róla: „Es war einmal, es kommt nicht cvider.”

CS

Csacsacs Dadogó nőstény szamár.

Csapnivaló Összeütött színdarabok után összeütött féltenyér.

Csapszék Italmérők ülőalkalmatossága. Néhány acélgolyótól csapággá nyílik szét.

Császárkörte Uralkodók elméjének megvilágítására használt elektromos berendezés. (Különlegesen sötét agyagnak csak a VAT 69-es fényerősség használ.)

Csatorna Szennyvíz-levezető csövekben végzett üdítő tesztelés.

Csecsebecse Az eladásra kerülő bennszülött nők keblének értékét föltüntető rovat a hajdani rab-szolgakereskedők kérdőívein.

Csélcsap Körbe forgó öntözőkészülék, más néven csélcakas. Működtetéséhez elég a fejét elcsavarni.

Cselló Sakkfigura.

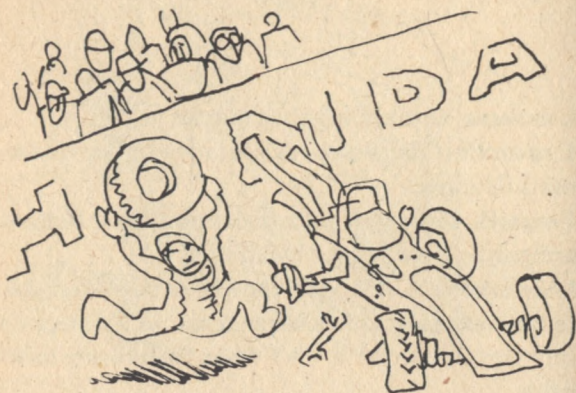
Csencsel Először Csen kínai sakkmester által alkalmazott fortélyos megnyitás, mely mind a harminckét bábu azonnali lecserélésére törekszik, hogy több idő jusson az elmélet tanulmányozására.

Csepreg Permetező, ritkás esőhullást kifejező ige. (Szinonimája: *szemrkél*.)

Csér Madár, amely többnyire küszködött szokott vágni. Ez rengeteg hulladékkal jár (vö.: Cséri-telep).

Cserebogár Tartalékjátékos a galacsinhajtok mérkőzésén.

Cseregumi (Hamaroda). Világhírű japán autóversenyző.

Csetepaté Francia filmgyár, mely hosszas pereskedés után egy Csete nevű magyar emigráns tulajdonába került.

Csicsikov Bóbiskov, Szunditov és Szenderegjev barátja Gogol „Alvó lelkek” című regényéből. Dunnyuskával takarózik.

Csicskás A „zsizsikes” szó tájnyelvi változata. („Csicska van benne”, „megcsicskásodott”). Átvitt értelemben: többé nem szolgál semmire, nem látja el tisztét.

Csicsóka Csicsóné (azelőtt Tschöllné) három leánya közül a legkisebbik. Ellentétben Hamucsicsókével, ő nem lencse-, hanem gyökérgumó-válogatással töltötte legszebb éveit.

Csikló 1. Bozótosok környékét kedvelő mozgékony állat (Hetaera Lubrica), a vízicsikló rokona. Alapjában visszahúzódó természetű, de ha ingerlik, megvadul. Fő előfordulási helye az Altáj és vidéke. 2. Egykori közlekedési eszköz Budapesten. Föl-le járt, az Alagút bejáratától a Királyi Palotáig és vissza.

Csíptető Madáretetők bőrítőüvege.

Csirkefogó Az egérfogóhoz hasonló elmés szerkezet. A lopott csirkét megfogja, majd önműködőleg ki is rántja.

Csíz Fényképezéskor kiröppenő kismadár, melynek csőréből a róka kiénekelte és angolra fordította a sajtot.

Csocsoszán Csosszanó téli jármű Japánban.

Csopaki Cso Pak-I, phengjani kutató, a koreán erő szőlőfajták specialistája.

Csótár Paripák nyeregtakaróját díszítő svábbogárfüzér.

Csökkenő Megfáradt bikákat fedezésre ajzókrémmel fölkészítő mezőgazdasági szakember.

Csömör Másnaposság, melyből vödörbe szoktak esni.

Csónadrág Férfi ruhadarab, beépített csapteleppel. Ha túlságosan szűk, csőrepedést okozhat.

Csuhraj Orosz katonaballadákából ismert vidám kurjantás.

Csusza Pingpongasztalok szélén föltálalt utóétel. Megemészteni és visszaadni egyaránt nehéz. (Lásd még: SZÉLÜTÉS.)

Csuzima Reumás japán bakák fohásza. A zeneirodalomban „A csúz imája” néven vált ismertté.

Csuszpájz Éléskamra, főzelékfélék tárolására.

Csúr-csavar Bábel-tornyok és hombárok (lásd ott) köntörfalait nyitó-záró szerkezet.

D, DZS

Dadaizmus Művészeti irányzat, mely a fürdővízzel együtt a dadát is kiönti.

Dadog Hebegő kutya Jack London regényében.

Dakota Indián zenei előírás. Jelentése: kottából.

Dakszli Kártyajáték. Bunkóra játsszák.

Dalesz Ókori bölcselő. Koldusszegényen halt meg.

Danaida Kruchselhübner Ida magyarnóta-énekesnő művészneve ~ fellépés előtt véget nem érően töltögeti magának a célzövetet, miáltal minden este kirobbanóan siker lesz.

Daniló A pónilónál valamivel nagyobb hangú állat, orfeumok állandó műsorszáma. Vig özvegyek öleb helyett, öllóként használják, s gyakran egymás ölére is mennek érte.

Danmark Dán márka; európai pénznem.

Danzig Olyan éjszakai mulatók elnevezése az NSZK-ban, amelyekben a tánchoz Wurlitzer helyett még régimódi Westerplatte szolgáltatja a zenét. Lengyel változata a Gdancing.

Daraboló A diabolóhoz hasonlóan elterjedt, igen kevés segédeszközt igénylő sétatéri gyermekjáték. Mindössze egy holttest meg egy konyhakés kell hozzá.

Darmstadt Belváros, németül.

Decebál Ősrégi dák mértékegység a hangerősség mérésére. Később, a rómaiaknál Anno-Decebál néven a hangévtávolságot jelentette.

Decima Tizedelés előtt felhajtott, fohászt pótló szíverősítő.

De genere Arisztokretén.

Dekórum A portorikórumhoz hasonló, de annál sokkal részegítőbb szeszféleség.

Del Dongó A pármái Stendhal-gépgyár valaha népszerű segédmotoros kerékpárja. Ma már nem fabricálják.

Délibábos Mediterrán marionettművész. Szlovákiai megfelelője a tótágas.

Delila A haj és szakáll nélkül maradt dühöngő Sámsonra mondták barátai.

Delta A torkolatizom orvosi neve.

Demagóg Ósmagyar katonai rang a Góg és a Magóg fölött.

Dementia Praecox Tüzelőszállítás előtti őrjöngés.

Derelye Metélt tésztából készült ladik. Heyerdahl először rajta akarta elérni a Húsvét-szigetet, de rájött, hogy vállalkozása csak bejglivel sikerülhet.

Deszkalap Kottairásnál az emelt dé hangot övező kalapszerű jelzés.

Diaré Homlokék, fejdísz. (A „diadém” és „tiara” szavak összevonásából.)

Diaszpóra Az egész világon elterjedt szőlőgomba.

Didaktikus A meztelen női felsőtest oktatásával foglalkozó.

Dili (Salvador): Extravagáns spanyol festő.

Dilinó Gumiból készült dominó, a hasonló nevű olasz városka neve után. (Lásd még Rilke: „Dilinói elégiák”.)

Dinár Száz paraméter magas hegy a jugoszláv Alpokban. Számos dalban megénekeltek, lásd pl. az áriát: „A Dinári Alpok alatt régen leesett a hó”, avagy az olyan ordinár nótákat, amilyen pl. a „Hej, Dinárér’, Dinárér’ beteg lett a cigányné”.

Dioráma Alakváltásairól ismert mitológiai istennő.

Diótermés Görög mitológiai istenség, a gyümölcsösök védnöke.

Diszkant „A tiszta ész kritikája” bőrkötésben és merített papíron.

Diszkobolosz Görög táncklubokban föllépő ruhátlan artista. Kés helyett tányérokat dobál.

Diszkopátia Lemezkorongsérv. Lemezlovasok jellegzetes szakmai betegsége.

Diszkoszvetés A diszpálmavetéssel egyidőben végzett mezőgazdasági munka.

Dísznő Luxushölgy, aki abból él, hogy malackodik.

Dívány Kanapén összeülő török államtanács.

Dixi Ötszázkilenc plusz egy – az amfiteátrumi viadalokra alapozott ókori totójáték.

Dizentéria Afrikai állam Nigériától és Drogériától délre, Entero Septol pasztillisszimusz vezetése alatt. Az ország jellegzetes nemzeti eledele a becsinált.

Dober dán Doberdói eredetű jugoszláv kutyafajta, a dán dog és a dobbermann keveréke.

Dobra verni „Jó estét, foglalni jöttünk.” (Makedón.)

Dodzsem Lekvárrá ment vidámparki kisautó.

Dolce far niente (Olasz.) Szó szerint: „Csinos hátsó nuku.” Olyan nőkről mondják, akikkel semmi édeset nem lehet csinálni.

Dollár eladó Do-lá-re-la-dó: közismert szolmizációs gyakorlat a Keleti környéken.

Dolmen Breton férfiak által viselt ősi ruhadarab.

Donna Perpetuum mobile, egy Rigoletto nevű olasz tudós találmánya. Legmobilabb változatai perpetuum rabomobilén közlekednek.

Don-parti A spanyol-szovjet baráti társaság által rendezett, tréfás atamánsütéssel és lepényevéssel tarkított sporthorgászverseny.

Dózse Velencei labdarúgócsapat. Székháza valóságos palota.

Drogéria Nigériával szomszédos állam. Haj- és napolajforrásai jelentősek.

Dublé Két lé, összeszűrve.

Duci Töltöttgalambok házikója.

Duplafenekű Speciális bűvészláda, különlegesen kövér hölgyek eltüntetésére.

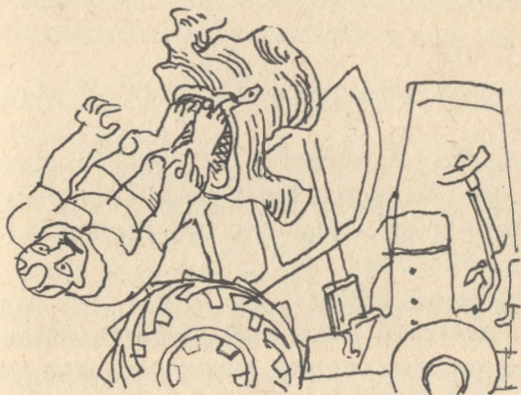
Durránógáz Két rész hidrogén, egy rész oxigén és egy rész sólet összeütköztetéséből származó vegytani jelenség.

Duzzatag A negyvennapos tavaszi esőzés neve Székelyföldön. (Vö.: „A Duzzatag negyven napja.”)

Dzsembori Nyalakodó, torkos cserkészlányok egykori gúnyneve.

Dzsinfis Részezes tatár kán.

Dzsömper Motoros szállítókoszin viselt önküiritő ruhadarab.

OSZK

Nádasdy György Széchényi Könyvtár

E

Eben guba A hajdani kutyakereskedő cég jelmondata.

Eburafakó Lámpatisztítók közismert kifakadása.

Egekura (Kicsimuki). Japán nemzeti hő. Három egymást követő évben nyerte meg az országos harakiri-bajnokságot.

Egészség Két feleség.

Egri leányka A borospincék gyöngye. Lehetőleg jól dugaszoljuk be, hogy mindig tüzes maradjon, de agyonkéneztetni nem szabad.

Egyelés Már répákra is féltékeny korosodó férjek havi programja. Idővel még ez is feleseléssé válik.

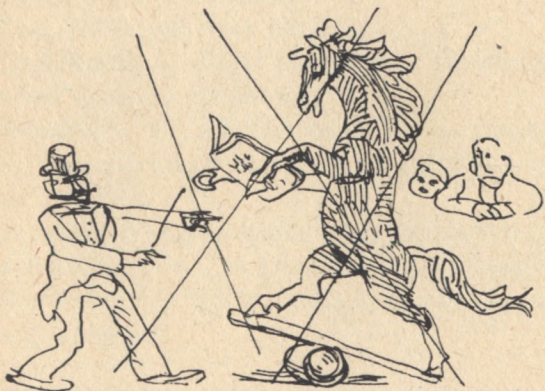
Egyrendbeli Mindig ugyanabban az öltönyben bűnözni járó személy.

Ejzenstejn Magyar nevén: vaskő. A filmek minőségének időnkinti feljavítására használt vegyi anyag.

EKG Súlyrövidítés. Általában a fölös kilókat jelzi.

Ekhós szekér Visszhangos jármű.

Ekvilibrista Cirkuszi artista, aki lovakat idomít könyvolvasásra. (A latin „equus” – ló – és „librista” – könyvész – szavakból.)

Elefántcsontpart A mi Ormánságunkhoz (lásd ott) hasonló ősi állattemető, ahol a kecskekörmök elefántagyardból vannak, az oroszlánkörmök számára pedig külön elefántcsonttorony épült. A bejáratnál a Monszun-Turiszt szuvenírboltja várja a vásárlókat.

Elektor Görög drámahős, Elektra férje. Mindig új választás elé kerül.

Eleven A labdarúgó tizenegy neve Angliában.

Elhal El Hal, az egyiptomi horgászok és környezetvédők lapja. Nem tévesztendő össze az Al Él nevű izraeli pornó magazinnal.

Elizél Rossz politika miatt a francia elnöki palota elhagyására kényszerül.

Ellenlábás Az ellenzék pecsenyéjének megsütésére szolgáló konyhai edény, a húsfazék (lásd ott) ellentéte.

Elmész Melegebb éghajlat alá küldött idegyógyász.

Elölről kezdeni A „Kamasz! Útra!” című népszerű ismeretgyűjtő mű egyik fejezete.

Elpatkoló 1. Kihalófélben levő kovácsfajta. 2. Eredeti írásmód szerint El Patcolo, neves spanyol torreador, civil foglalkozására nézve andalúziai főhispan. Az arénában egy robogó bika, nem véve figyelembe a piros jelzést, halálra gázolta.

Elszász „Úgy beléd rúgok, hogy...” kezdetű, közismert lotharing kifakadás.

Elzevir A triumvirátusnak a könyvnyomtatással megbízott tagja a régi Rómában.

Emancipál Atlétikai versenyek szexvizsgáján elbukott hölgyek tréfás neve.

Emmenthal Világhírű sakknagymester. Az ő nevéhez fűződik a lyukas sakktábla feltalálása.

Encián Kék színű rovarirtó szer.

English spoken Német nyelvű felirat boltajtókon. Jelentése: „Angyalian köpködjünk.”

Eperjes Ajakjelző a tokaji hegyvidéken.

Epicentrum Szeizmográfok és egyéb geofizikai kel-
lékek nagyáruháza. Különösen epicentrum-hétfők
alkalmával reng benne minden szinten szinte min-
den.

Éremtan Tantárgy a Testnevelési Főiskolán. Há-
romrészes dobogóról adják elő.

Erénycsősz Bokros teendőkkal megbízott parkfel-
ügyelő, a Mautner-szálló (lásd ott) alkalmazottja.

Ermitázs Remetelakokban alkalmazott muzeális
fűtésfajta.

Errata A szerelmi tévedések múzsája.

Erzacc Pótkávéüledék.

Esperes Egyházi perekben az alperes és felperes
közt döntő bíró titulusa.

Eszcájg Étkezéshez hordott olcsó, pamutvászon
nadrág, melynek az sem árt, ha leesszük.

Eszkábál A Szakszervezeti Központ táncos esté-
lye, melyet hagyományosan egy külön e célra heve-
nyében összetákolt csűrben rendeznek. Az épület a
táncosokkal együtt a csürdőngölő végére készül el.

Esztéták Irodalmi betegségyelzők.

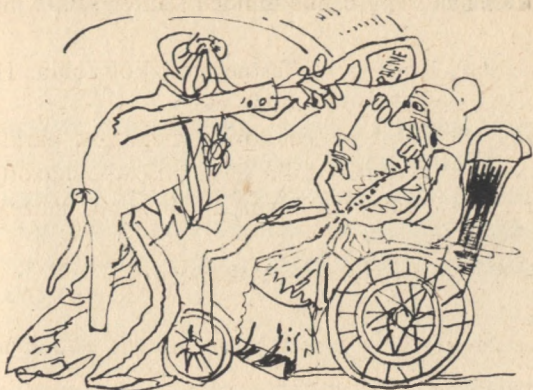
Etnikum Tűzhányás. Régi szicíliai népszokás,
melynek során lávát és hamut öntenek Vulcanus is-
ten oltárára.

Etnográfus Tűzhányókutató.

Eufrátesz Legendás görög bölcselő, akinek ajkain
még a tigris is áhítattal csüggött az Akadémia lige-
tének évezredes platónjai alatt.

Eustach-kürt Az egyetlen olyan fúvóshangszer,
melyet füllel kell fújni. (Nem tévesztendő össze a
dobhártyával, melyet a fülünk botjával verünk.)

Euthanázia Gerolsteini nagyhercegnő. Százhet éves korában a tulajdon édesapja verte agyon.

Evangelista Az inkvizíció idején a Luther-követők titkos névsora. Az idők folyamán négy készült belőle.

Excrementum Ókori város a mai Illatos út helyén.

Exkirály Poharát mindig fenékgig ürítő ivóbajnok.

Exkláve Föloszlatott bíboros-ülés.

Exkuzál Exkuzinnal tart viszonyt.

Exlex Angol gróf, aki már pályája elején rossz stuartot vett, s ezért lefejezték.

Expanzió Tönkrement családi hotelből való kiköltözés.

Expiál Egyhajtásra iszik, hogy feledjen.

Exteriőr Különlegesen mutatós külsejű, drótszőrű kutyafajta.

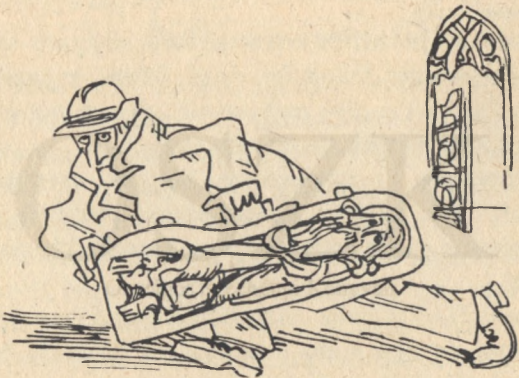
OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

F

Fagocita Szerzetesrend. Tagjai, a fagociták, vezeklésül baktériumokat nyelnek és emésztenek.

Fagott Középkori német szobrász által fenyőből kifaragott híres isten-képmás. Megfújták. (Pótlásával a fagociták – lásd az előző címszót – foglalkoznak.)

Fahrenheit Az utazással való nagyfokú beteltség. (Német.)

Fakabát Fa-Rock, magyarul.

Fakutya Olyan szánfajta, mely csilingelés helyett röhög.

Falatka Falakban meghúzódó, egészen apró pók-fajta.

Fallosz Világítótorony.

Falragasz (Tapasztasz). Görög politikai harcos. Mindig a fal mellett maradva böjtölte ki a junta bukását: ezt követőleg a reklámszakmában helyezkedett el.

Falrengető Népi multságok alkalmával a csürdöngölőt követő, kalákában ropott tánc. Előtte isszák a Magnó-áldomást.

Falzettó Hamisgulyásból készült rizottó, egy tabletta eunuchtinnal.

Fancsali Horgászok által jobb híján használt szőrös kukac.

Faraday (Mihály). Jókai-regényhős. Haladó szellemű földesúr, aki otthonában tudományos kísérleteket folytat.

Farah (Turbina). Olajjal sahtalanított egykori iráni filmcsillag. Faramucinak is nevezték. A száműzetésben egy árva hajatolla nem sok, annyi sem maradt.

Farba Rúgás helyén keletkező zöld, sárga stb. szín.

Faringococcus Pálmafán ringó ízletes gyümölcs. Ha fogyasztás előtt megmossuk, elveszti zamatát.

Farkatlan kétéltű Biszexuális eunuch.

Farmotoros 1. Lökhardtásos hölgyek csoportja, mely csak külföldi üzemannyaggal működik. 2. Amerikai gazdálkodók körében elterjedt káposzta-étel.

Fartó Nagy állóvíz. Az Ökörítőban folytatódik.

Faruk Az egyiptomi trón hajdani birtokosainak uralkodásra használt része.

Faszesz Vastag rözseköteg, mellyel a hajdani római liktorok begyűjtötták a Veszta-szüzek oltárát.

Fatál Végzetes fogás középkori étkezések során; a Borgiák kedvelt fegyvere.

Fata Morgana Artistaképességeiről is ismert olasz színművésznő. A „Délibáb” című filmet tótágast állva játszotta végig.

Fauna Erdei szatírok számára létesített finn gőzfürdő, melyben csak Flóra-szappan használható.

Favilla Spanyol nagyváros. Toledóval ellentétben, ahol főleg késpengéket gyártanak, itt elsősorban fakanalakat és fatányérokat állítanak elő.

Fecskendő Könnyű selyemből vagy vászonból készült, háromszögű férfi úszónadrág, még nem egészen medencetiszta fiatalok számára. (Nem tévesztendő össze a combközépig érő Bermuda-háromszöggel, melynek rejtelseit sokan váltig kutatják.)

Fejbűb Kártyafigura a snúr nevű játékban.

Fejdíjász Bérgyilkost ábrázoló ókori görög szobor.

Feketemise Elsötétített teremben lebonyolított tömeges félistentisztelet, melynek során a hívek, de főként a hűtlenek – ünnepélyesen zúgó orgiaszó kíséretében – részben egymás hegyén, részben egymás hátán húsáldozatot mutatnak be Cupido oltárán.

Fékosz Mitológiai alak. Nesszusz-ingeket készített antik mérték után.

Felcser Völgyből a hegyre fölzúduló jégár.

Feld-Marschall Emlékezetes, igen nagy stratégiai küzdelmet hozó sakknagymesteri párosmérkőzés az első világháború idejéből.

Felfújt Léggömbből készült tészta. Egy kis tüdő is kell hozzá.

Fellah Allah főnöke a ramadánoknál. (Lásd ott.)

Felmenő Ági Idősebb férfiak legénylakására járó fiatal lányok tréfás elnevezése.

Félreeső Magyar vécédeszka-szabadalom.

Felső-Volta Afrikán végighúzódó magasfeszültségű áramvezeték.

Feltétlen Hús nélküli főzelék.

Fenekjáró küllő A keréketörést a karóbahúzással egyesítő középkori kínzóeszköz. A karót helyettesítő kerékküllő faszálcái roppant fájdalmat okoztak az áldozatnak.

Fenekletapogató berendezés Már az őskori hajósok körében is ismert, bőrrel bevont, ötágú betájolási eszköz annak megállapítására, hogy meddig lehet elmenni.

Fennkölt Fa tetején ünnepélyes költeményt improvizál.

Fertály Az Altájnak mintegy negyed részét kitevő nyúlvány Hátosztán (lásd ott) déli részén. Különösen festőiek Hátsó-Fertály dombvidékei, melyeknek fő jellegzetessége, hogy itt egyesítették első ízben a földművelést az állattenyésztéssel, amennyiben a szemet itt nem vetik, hanem legeltetik.

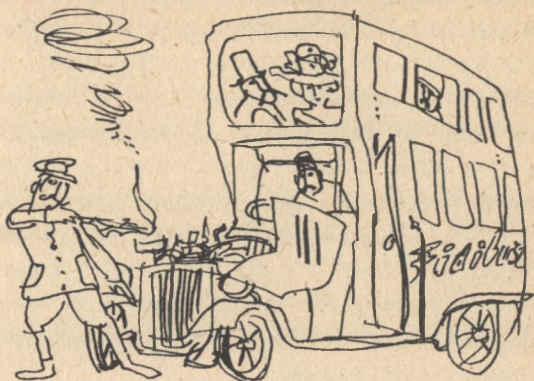
Feszmérő Zongorahangolók eszköze a fismérővel együtt.

Fezőr Olyan személy, aki a gondjaira bízott török fejfedőkkel spekulál.

Fiastyúk Leányanya. Annyi van belőle, mint égen a csillag.

Fidibusz Régimódi közjármű, melynek motorját még égő papírdarabbal gyújtották be.

Fikció A Fővárosi Ingatlan Kezelőség által végrehajtott akció.

Filippika Demoszthenész felesége.

Filippínók Mindazok elnevezése, akik Filippinél találkoztak.

Filoxéra Bölcsészhallgatók által társadalmi munkában végzett szőlőszüret.

Filozopter Légcsavarral ellátott szárnyaló bölcselő.

Finnyás Válogatós finny, aki az istennek sem ugor.

Fírhang Fügöny elé kiálló énekkvartett.

Fisztula Lengyel ápolónők fejkendője.

Fityisz (Orv.) Görcs, melynek során a hüvelykujj egy időre beszorul a mutató- és nagyujj közé.

Fjord Norvég gépkocsimárka.

Flagelláns Önkínzásairól híressé vált portugál hajós.

Flekkén Mozzanatos ige. Jelentése: hirtelen sül, sercen. (Pl.: „Úgy megsütötte, hogy csak úgy flekként.”)

Flóbert Francia íróról elnevezett puska.

Fogantyúk Olyan fiatal lány, aki még egy villamosutazástól is teherbe esik.

Fogas Orly módra Repülőhal gépolaj mártásban, franciás szárnyas-körítéssel és pilótakeksszel (lásd ott).

Fogathajtó Lovak fájós fogait az ínyből fájdalom nélkül kipurgáló keserűvízfajta.

Fókusz A cirkuszi érdeklődés gyújtópontjában álló hím fóka.

Folklór Műalkotások közkedvelt tisztítószere.

Folyó hó Természeti tünemény. Hirtelen tavaszi fölmelegedéskor tapasztalható a hegyekben.

Fonéma A nyelven keletkező jóindulatú daganat.

Fonográf Pestlőrinc egykori kényura. Csak a legjobb hangú tengerihántó-lányokat volt hajlandó a fonóba fölvenni. Közülük sajnos egyedül a Tubán kísért Dalos Eszti hangját sikerült Arany-lemezen megörökíteni.

Formaldehid Gázgyáráról ismert indiai város.

Fortinbras Történelmi erőd Dániában. Jelenleg itt gyártják a Helsingör-varrógépeket. (Lásd ott.)

Foszforos Világítótornyokkal szegélyezett tengerszoros Európa és Ázsia között.

Foszgén Örökléstani tényező. Meglététől függ az ivadék neme.

Fosztóképző Tengerihántásra fölkészítő szakiskola.

Főcsővezető Csaptelepi csőlakók által választott, önkéntes tűzoltásra is kötelezett gondnok. A betolakodó jövevényeket neki kell slagban tartania.

Főhatóság A főhajtóság ellentéte.

Főnix Vezérsemmi. A poraiból élemedő heideggeri filozófia alapfogalma.

Főtétel Szimfóniaszerzők eledele. Konzerválását külön intézményekben, úgynevezett konzervatóriumokban végzik.

Frankatúra Készpénzzel bérmentesíthető hölgyek esti kiruccanása. (Kuruccanásnak is nevezik.)

Frauendienst Német szakácsok ismert eljárása, mely a nőstények húsának dinsztelés (párolás) útján történő omlatagra-puhításából áll.

Frászkarika Lányok által udvarlójuknak gyöngéd célzásképp vásárolt jegygyűrű.

Fregatt Vitorlás hajók versenye.

Frekventál Sűrűn látogatott svájci völgy, mely hasonnevű teheneiről és sajtjáról nevezetes.

Frikandó (Kálmán). A borjú vontatta villanymozdony feltalálója.

Frimm Híres német testvérpár. Intézeti elmebetegek számára írt meséiket még a bolond is betéve tudja.

Fringia Ókori kisázsiai birodalom, ahol a sapkát feltalálták.

Frizőr Múzeumi felvigyázó, akinek a szoborfejek dauerolása is a kötetmei közé tartozik.

Fruskagóra Fiatal nőstény mandragóra.

Fukszia Polinéziai sziget, melyet Joachim Fuchs német utazó fedezett föl 1603-ban. San Severia (lásd ott) partjai közelében terül el, fővárosa Begónia (lásd ott).

Furfang Kasszafúró fortélyos elfogása. (Német.)

Furgon Négyszög. (Angol-görög.)

Furtonfurt Szünet nélkül fejlődő német nagyváros.

Furunkulus A kárbunkulusnál is égőbb-vörös drágakő. Portyázó eleink vele ékesítették szőrtüszőiket.

Fuszulyka Népi fúvós hangszer.

Futórózsa Meneküléshez feltűzött katonai sapkadísz.

Futótűz Az olimpiai láng útja.

Fuvósötös A legjobb jegy a Zeneakadémia trombitatanszakán.

Fuzsijama A hálóing mellett a japán hegyilakók legelterjedtebb éjszakai viselete.

Fülönfüggő Telefonhírmondón váltott, félbeszakadt sakkjátszma.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

G, GY

Gajdesz India szent folyója, melyben a tönkrement emberek rituális előírás szerint, félhangokat énekelve mosakszanak. Innen a „Gajdeszba menni”, illetve a „Jöttem a Gajdesz partjairól” (kint vagyok a vízből) kifejezések.

Galánta Gáláns kalandokat megelőző násztáncok gyűjtőneve.

Gambit Fehér-fekete kockás közet.

Garbó Hosszú ujjú, magas nyakú színésznő Gréta szigetéről.

Gatyás gém Felsőruha nélküli teniszjáték.

Gatyaváltás Férfi vetkőzősztárok stafétájának legizgalmasabb része, mikor is a bottal együtt az addig viselt sportnadrágot is át kell adni.

Gauleiter (Jakab). Német nyomdász, majd újságíró, a nácipárt tagja. Cikkeiben mindent kiforgatott eredeti értelméből, miáltal olyan gyorsan emelkedett a ranglétrán, hogy ez utóbbit végül róla nevezték el. (Jakobs Gauleiter.)

Gaurizánkár Az őszinte sajnálkozás kifejezése a nepáli hegyvidéken.

Gázló Gyorsító pedállal hajtott farmotoros paripa. Vízen is jól fut.

Gebirge Német hegyi juh.

Geil Orosz hitlerista kollaboránsok köszönésformája volt a második világháborúban.

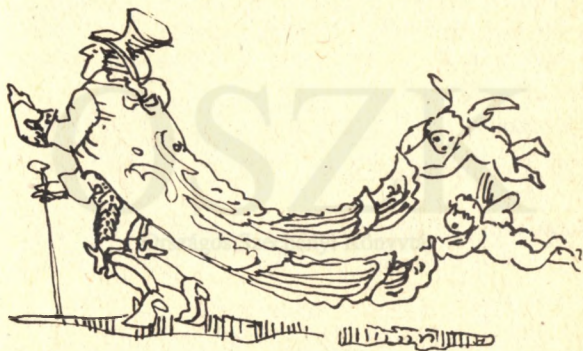
Generálszós Puccsista tábornokok által elmondott rádióbeszéd.

Genezis Elkerülhetetlen végzet. Arra utal, hogy egyszer minden élőnek meg kell születnie.

Genitalia Olasz tartomány volt Casanova kormányzósága alatt.

Gepida Kihalt ragadozófajta.

Gérokk A barokkot követő irányzat a férfidivatban.

Gezarol Túl sok poloskairtót használ.

Gézungúz Mártással leöntött kötszer. (Angol.)

Ghibellin Dante korabeli faliszőttes.

Gibic A legkíváncsibb madár. Érdekes meteorológiai jelenség, hogy valahányszor megszólal, nyomban kitör a vihar.

Gigász Gégeszakorvos a görög mitológiában.

Gígerli (Franz). Neves svájci nőiszabó, a híres férfiszabó Schneider Fáni férje. Az elsőként általa gyártott ingerlő piros szoknyáról ismert.

Gilotin Lenyakazott koponyákból nyert csontenyv.

Gin (ejtsd: dzsin). Égetett borókafenyő palackjából kiszabaduló szellem.

Gingalló Haranglábra húzott hosszú nadrág.

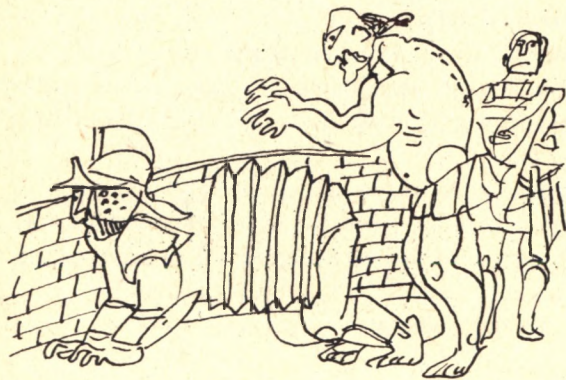
Ginzeng Borókapálinkával töltött speciális zenélő palack. Minden lenyelt korty után eljátssza a Mendelssohn-nászindulót.

Giordano Bruno („Barna Jordán”). A „Kék Duna” sikere nyomán a Jordán folyóról írt tüzes olasz keringő.

Giraudoux (ejtsd: zsirodu). Francia regény a háború utáni élelmiszer-rejtegetőkről. A Valéry-telepen játszódik.

Girland Tekervényes partszegélyű sziget az Északi-tenger és az Atlanti-óceán közt. Fővárosa Confetti.

Gladiátor Az ókori római arénák fűtőberendezése.

Gladiolus Egy szál kardvirággal az oroszlánok elé vetett rabszolga a régi Rómában.

Glóbusz Az Ikarusz pónivontatású, konzerveken görgő modellje, nagyobb sebességet nem bírók számára. Két megálló közt is soká eláll.

Gnóma Manófeleség.

Go home Japán játékkaszinó, a „go” nevű játék otthona. Amerikai turisták többnyire elkerülik.

Gól Ókori nép. Ma már kihalt. (Második jelentését lásd a „hól” címszónál.)

Golf Áram, melyet Angliában bottal ütnek, hogy keringjen.

Golyhó A keresztény állampolgárok vallási felvilágosításának szentelt kampány Izraelben.

Golyóbis Kétszeri golyóváltás. A férfiak és nők között megrendezett párbajok neve Dél-Anatómiában.

Golyva Kikeresztelkedett.

Gomolya Báránnyelvből készült túró.

Gomorra Nemi betegség. Különösen szodomistáknál gyakori.

Gorgonzola (Émile). Spanyol származású francia író, a naturalizmus egyik megalapítója. „Le Fromage” (A Sajt) című regénye magyar vonatkozású: a Roquefort márkát arcátlanul kihívó Monsieur Toureau-t, a mű fő alakját Liptón körözik.

Gödény Duna menti pelikánok által etetéskor fiaik nyakába kötött partedli.

Göreb Apró lombik, melyet félőrült tudósok vásárnaponként pórázon sétáltatnak.

Görlice Revütáncosnőknek huszáros áttörés reményében elrebegett becézés. Körülbelül annyit tesz, mint a galambóci csata idején divatban volt „galambom”.

Görvény Kerekeken guruló dagadt násznagy.

Grabanc Garabonciás utcalányok neve. Civilek és rendőrök egyaránt összefogdossák őket, de nem feltétlenül ugyanazzal a céllal.

Gracióz A Grác környéki erdőkben élő, igen kecses nemes vad.

Gretna Green Világhírű angol filmszínész. Lábat sosem engedte fényképezni, mert kalapácsujjai voltak. Visszavonulása után Üllőre költözött, és megtanult összeadni.

Griff Ragadozómadárból készült körömpörkölt. Mesés eledel.

Grillcsirke Éjszakai mulatókban forgolódó, harapnivaló ifjú hölgy. Egész este kenni kell, hogy megpuhuljon.

Grimasz (Fintorosz). Görög tábornok, az egykori katonai junta vezetője.

Grimbusz Meseautó.

Grizett Tejbe darált malacvér. Könnyű francia étel.

Grizzly Grizzel és prézlivel elkészített medvehús a Panír-fennsíkon. (Lásd ott.)

Grüberli Magas szárú, bokában kétoldalt elegánsan behorpasztott bőrcsizma.

Guano Madarászatáról ismert olasz város.

Gubanc Egész csomó pénzt kérő prostituált.

Gubernátor Kormányzósági szeméttelpeken turkáló kódis.

Guelf Dante korabeli szabadtéri játék. Külföldi turisták számára meghonosított változata volt a miniguelf.

Gulipán Főleg Hollandiában termesztett, különös, madár alakú virág.

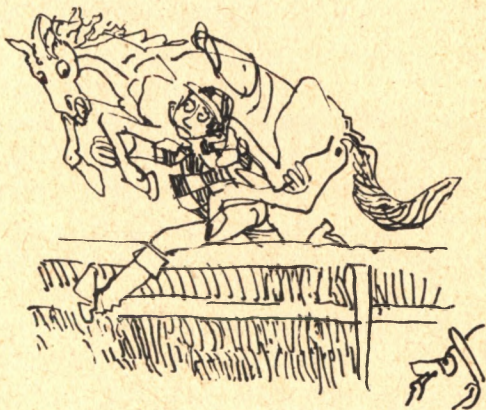
Gulyáságyú Vadkeleti tehenészlegények ismétlő fegyvere, szemben a vadnyugati cowboyok Coltjával. Húsgolyókat lő ki nokkedlival.

Gurgulya Hangos gargalizálással tovagördülő tehéncsapat.

Guyana Hacsaturján-balet.

Gvárdián Templom elé őrségbe állított indián. (Lásd az indulót: „Állunk a gvárdián.”)

Gyarló Nem arabs paripa.

Gyomorrontás Dudvaszagoláskor érzett hányinger.

Gyömbér Prostituáltaknak pénz helyett fűszerben fizetett munkabér.

Gyümölcsoltó 1. Szarvasmarhák egyik gyomra, az általuk elfogyasztott narancsok és banánok feldolgozására. 2. Permetező anyagot pótló mezőgazdasági szer, melyet injekcióstűvel egyenesen az érett szőlőszemekbe fecskendeznek. A néphagyomány szerint a műveletet, ahhoz, hogy áldás legyen rajta, csakis boldog asszonyok végezhetik, ezért aztán ki is ment a divatból.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

H

Habakukk Prófétikus madár. Állítólag előre megmondja, hány évünk van hátra.

Habcsók Tortaevés közben teli szájjal váltott puszi.

Hableány Tortákra halfarokszerű hullámdíszeket nyomó cukrászipari alkalmazott.

Habókos Különc széptevő.

Hacuka Zsidó ünnep, melynek során a vének gyertyát gyújtva megszaggatják ruhájukat, az ifjak pedig gyertya nélkül a lányokét.

Hacsek Csehszlovákiában eredő folyó. A Sajóba ömlik.

Hadúr Hajdani repülős-indulózenék ismert hangneme.

Hágcsók Tüzlétrákon való szeretkezés közben váltott puszi.

Hagia Sophia Isztambuli táncosnő, a tiszteletére épített hatalmas színház névadója.

Hagymáz Önkívületi állapotban mezőgazdasági munkát végez.

Hajadonfőtt Árvalányhajba tekert és csak forralás után lekopasztott kukorica. Már teljesen puha szűzpecsenyéhez tálalják.

Hajdina Neves osztrák zeneszerző. Mielőtt az udvar alkalmazásában állt volna, évekig vízben főtt kásán élt.

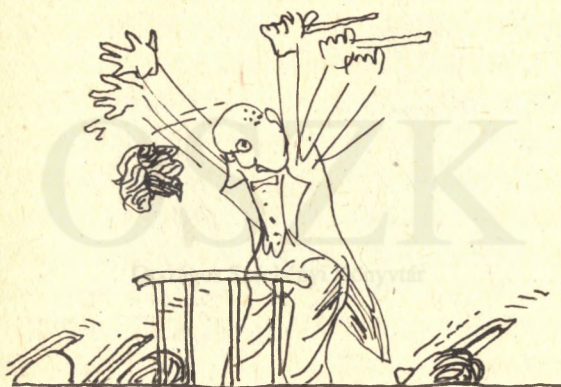
Hajfa Izraeli asszonyok által használt fejkakaró.

Hajóposta Palacktörést szenvedett szigetlakók üzenettovábbítási módja.

Hajlék Pilisi rendházak bennlakói számára előírt tonzúra.

Hajóhinta Tengeri vihar.

Hajrá Paróka (Argó.)

Hajszesz Egyiptomi fáraó volt. Kedves pipercikkeivel együtt a Kerepesi-temető Bánfi-kriptájában temették el.

Halikra Teljes nevén Findzsába Rahedli Halikra, indiai biológus. Világhírét a „Miért nem lesz lábikrából soha kaviár?” című munkájával alapozta meg.

Halina Víziállatok izomkötő szalagjából készült csizmafajta.

Halló Telephónosz görög eposzköltő által megénekelt különös mitológiai frigy, mely a perverszozsi öbölben ment végbe a hallá változtatott Héra és a ló képében megjelenő Zeusz közt. Alig lehetett őket szétkapcsolni.

Hallucinál Ucinál, mintha hallana.

Hálótárs Teniszpartner. Behunyt szemmel is tudja, mit kell a labdákkal csinálni.

Halottkém Elhunyt személyek gyanús viselkedésének földérítésével megbízott hírszerző.

Haltej A madártejhez hasonló étel, melynek azonban nagy előnye, hogy még állottan sem ikrásodik meg.

Hám Bőrréteg, melyből aki kirúg, berúg, aki megbe, az ki.

Hamelni Patkányt fogni.

Hamszterol Öblögetőszer. (Vagyonossá lett feltalálójának, az angol Handley Hamsternek nevéből.)

Handlé Kézleöblítő és ápol-ószer.

Hangvilla Karmesterek által használt evőeszköz. Kínában pálcával helyettesítik.

Hancsu Kína legnagyobb kesztyűgyára.

Hangár Zeneterem.

Hannibál Szépségversennyel egybekötött táncos estély volt Karthágófüreden, Baal főisten patronálása alatt. Később Anna-Baal néven Baalatonfüreden is meghonosodott.

Hapsi Náthás ürge.

Haragtartó A melltartóhoz hasonló panofix szerkezet, mely haragunkat frissen és ruganyosan tartja.

Harmadfű Többször átfőzött kamillatea. Rendszerint beteg lovakkal itatják.

Hárpia Alkoholtól idegbeteggé vált, kötekedő öregasszonyok gyógykezelésére neurológusok által javasolt húros hangszer, melynek idegei a páciens szüntelen hadonászásától épp úgy becsavarodnak, mint a betegéi. Ez utóbbi ennél fogva kénytelen lesz előbb egy húron pendülni, majd egyen sem. A kezelés szigorúan csak violinkulcsra zárt osztályokon alkalmazható.

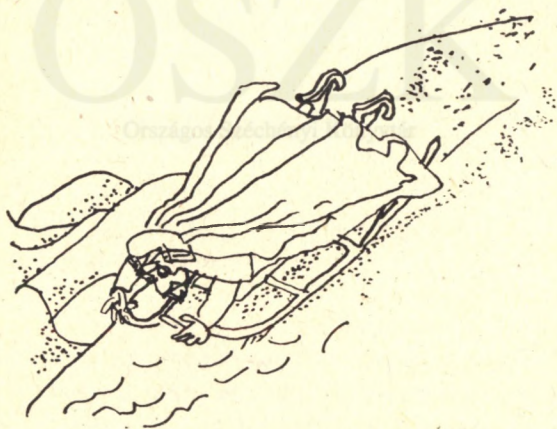
Haskelep Elhízott gólya, mely már csak nyújtózni tud.

Hasmars A grenadírmarsot rontó bemondás az uttiban.

Hasonmás Ugyanaz a nő, hátulnézetből.

Hasonszőrű A pubertáson hozzánk hasonlóan túljutott személy.

Hasszán Arabok által használt, bobszerű sivatagi lesiklóeszköz, melyen az utas hasmánt helyezkedik el.

Hatóság A mindenhatóság része. Gyakran össze-
teveszti magát az egészszel.

Hátosztán Tartomány Hátsó-Indiában.

Hátógondolat Női idomokról szőtt dévaj ábránd. Már a régi rómaiak is ismerték (Lásd a mondást: „Tompura mutantur”), később a magyar költészetben is fölbukkant („Egy hátógondolat bánt enge-

met"). Sok hátsógondolat együttvéve már hátulnézet.

Haupttreffer Főtaláló. (Német.)

Házibarát Vendégszerető házaspárok által befogadott és nekik örök némaságot fogadó szerzetes.

Háztűznéző A lángban álló lányos házat oltás helyett fölhevülve bámuló nyalka tűzoltó.

Héber Izraeli borospincékben kifizetett, igen alacsony napszám.

Hebrens A balfácánhoz hasonló, leginkább Izraelben honos, artikulált szavak kiejtésére is képes madár. Érdekessége, hogy két balkézrel jön a világra, és azzal beszél. Míg a szarkáról Rossini, róla Seleverdi írt operát.

Hegyeshalom Fontos földrajzi pont Brigitte Bardot hegy- és vízrajzi térképén. Nálunk sokáig áthághatatlan akadályt jelentett, Franciaországban nem.

Héja A tojásfejúeket körülvevő keményebb burok neve az Egyesült Államokban.

Heliográf Zeppelin jelzője a korabeli sajtóban.

Helsingőr Ismert dán varrógépmárka. (Lásd még a Fortinbras címszónál.)

Hemendex Külkereskedelmi vállalat. Főleg sonkát és tojást szállít Angliának.

Hemorroidák A fél alvilág, ismertebb kifejezéssel: az alfélvilág vérszomjas istennői a görög mitológiában. A legenda szerint Euklidész győzte le őket egy csonka kúppal.

Hendikep Párttaggyűlésen kézen viselt boleró.

Hepciás Náthás bibliai próféta.

Herbária Herb Alpert és füveszenekara által előadott dal.

Heresó Orosz vegyészek körében szokásos helyeslés.

Hering Hagymás-ecetes halból készült férfi fehérnemű.

Herodótosz Ókori híradástechnikai szakember, Forródrótosz elődje.

Heroin Elkábított hős nő.

Heterogén A könnyűvérűség hordozója. (Örökléstan kifejezés.)

Hétfogás Disztrakoma, melynek fő fogása a comb.

Hétpróba Gazemberek összetett atlétikai versenye.

Heuréka Arkhimédész felesége, akivel a nagy tudós egy fürdőkádban ismerkedett meg kiszorítás közben.

Hévforrás Ritka természeti jelenség a Lukács-fürdő közelében, ahol is a helyi érdekű vasút szerelvényei törnek föl a föld alól. (Nem tévesztendő össze a Y-aluljárónál levő autógejzírrel.)

Hidalgó Hidalogni: nyelvújítás kori, ma már kivesztett ige. Jelentése: hídon andalogni. Hidalgó, aki a hídon andalog.

Hidratál Mitológiai edény, levágott szörnyfejek összegyűjtésére.

Hidrokortizon Vízitündér.

Himalája A dél-ázsiai hegyekben dívó férfi-női vegyes pankráció egyik figurája.

Himbál Estély, melyen csak férfiak vehetnek részt.

Himpellér A vincellérnek alárendelt prësházi férfi alkalmazott; szőlőléhűtő.

Hímpor Szárított ajzószer. Flasztervirágoknál és éjszakai pillangóknál bizonyos koron túl a tomport helyettesíti.

Hímzönő A nőző férfi ellentéte, azzal a ráadással, hogy az ő munkájának eszközeit és termékeit időnkint ki is állítják.

Hipnopédia Altatásos lábápolás.

Hipotéka Tisztítószer-raktár.

Hippodrom Hippik arénázására kijelölt terület; az Egyesült Államokban a nagyobb politikai cirkszok színhelye.

Hóember Téli hónap.

Hófehérke A Grimm-család nimfomániás leánya, a Gruppensex-mozgalom megalapítója. Tőle származik a mondás: „Sok kis ember jó helyen is elér.” Képe ma a Volkswagina autógyár új törpesuper modelljének emblémáján látható.

Hóhér Nyaktiloszkópus.

Hohmec Skót tó, szörnyel.

Hóka Piciny, csillag alakú téli csapadékszemcse, mely csak a lovak homlokán nem olvad el.

Hókusz-pókusz Varázspálcikákkal fogyasztott édes, délszaki reszelék.

Hól A labda berakása a kapuba. (Nálunk oroszos „gól” alakja honosodott meg.)

Hombár (Az angol Home Bar kifejezésből.) Házi italkészletek elhelyezésére szolgáló, gabonaraktárnak álcázott helyiség. Csak speciális csűr-csavarral (lásd ott) nyitható.

Homér Trójai rákfajta.

Homokfutó Atléták sivatagi terepversenyének résztvevője. A vizesárok hiányától megőrült válfaja az ámokfutó, akit az irgalmas szaharitanusok gyógykezelnek.

Hónalj A „vállalj” felszólítás régebbi alakja.

Honolulu Lajos nevű eltűnt személyek utáni érdeklődés. Csak kérdő alakja ismert.

Hopszassza Bokassza egykori közép-afrikai császár udvari hoppmestere.

Hordszék A hordágyhoz hasonló kórházi alkalmazosság, járóbetegeknek.

Horgolás Hangos bóbiskolás kézimunka fölött.

Hormonok A szaporodást szigorúan szabályozó amerikai szekta tagjai. A férfi és női hormonok időről időre közös ülésre jönnek össze, s belső kiválasztással döntenek utódaikról.

Hosszúlépés A Nagy Ugrás nevű, kissé erős kínai koktél kevésbé részegítő honi változata.

Hórukk Téli csapadék ellapátolása. (Nem azonos a hajdani egyiptomi piramisépítőknek a kövek együttes emelését célzó ritmikus „Hórusz” kiáltásaival.)

Hovatovább A tájékozási futók lapja. Izraeli kiadását a hadügyminisztérium szerkeszti.

Hőzöngés Fölhevült állapotban ejtett hangzófajta.

Humanióra A fizikaóra ellentéte.

Hurál Éljenez. (Mongol.)

Húsosfazék Konformisták konyhai eszköze, szemben az ellenlábassal.

Huszármiatyánk Lovas katonák befogadására is alkalmas páternoszter.

Huszárok Katonai árok, a lövészároknál hússzor nagyobb, hogy a lovak is elférjenek benne.

Huszita Rostához hasonló középkori kínzó-, illetve kivégzőeszköz, amelyen az eretnekeket és lázadókat átnyomkodták.

Hüvelykszorító 1. Olyan ring, melyben az ökölvívók négy ujjukat nem használhatják. 2. A középkori nyilvános kínzások idején így hívták a fanatikus szurkolókat.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

I, Í

Íberol Kártyafertőtlenítő szer.

Idegdúc Hibbant galambok szanatóriuma.

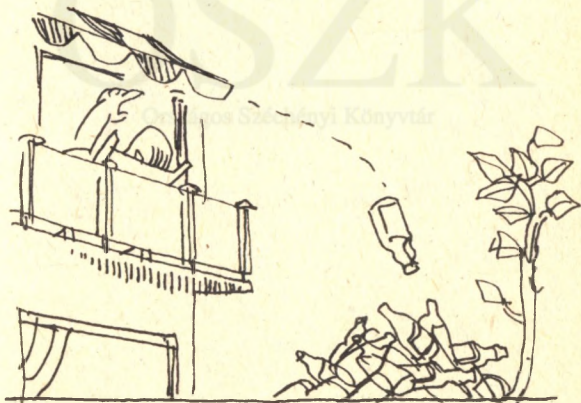
Idegenkedik Csak külföldi állampolgárokkal hajlandó szóba állni.

Ide-oda (Futamulya). Japán asztaliteniszező. Párosban világbajnokságot is nyert, oldalán Kicside Csapamukival.

Idomár Sztriptizbárokban dresszírozáskor (felöltözéskor) bevasalt összeg.

Idus Az Ida név férfi változata a régi Rómában. Névnapja március 15-én volt.

Idült Nyaralóhelyen állandóan ivott.

Ígérvény Idegen férfi állampolgárok által deviza-belföldi hölgyeknek a Nemzeti Bank megkerülésével tett kecsegtető ajánlat.

Igéz Elbűvölően ragoz.

Ihaj A csuhajjal és az árvalányhajjal együtt főleg nagyobb vigadozások idején kitűzött növényfélé-ség.

Íj Fájdalmas felkiáltás, főleg nyilalás esetén.

Illemhely Az illedelmes ülésre és magunkba szálásra külön illemtanár nélkül nevelő intézmény, melynek látogatói előmenetelüket pecsétetes papírral igazolhatják.

Illuminál Közterületet a gyomrában meggyulladt pálinkával kivilágít.

Imbecillis Baktériumfajta, mely különösen az agyi szürkeállományra veszélyes.

Impulzus Szándékosan előidézett izgalmi hatás révén fölgyorsított érverés. Szerepe különösen nászéjszakákon nagy, amikor a menyasszonyt ébren kell tartani. Szemben a pulzussal, kitapintása nem a csuklón történik.

Incseleg Dévajul araszol. (Angol.)

Inda Mindenkit behálózó indus asszony.

Indigózás Olasz fiatalemberekre utazó lányok viselkedésének kopirozása.

Indogermán Német bakterház.

Infámis Spanyol és portugál hercegi cím.

Infarktus Szívbeteg tintahalak farkuszonyában megrekedő fekete festékanyag.

Inkasszó Magas bevétel reményében rendezett ősi indián vívómérkőzés.

Inkubátor Mongol város Ulánbátortól 50 kilométernyire. Ultramodern szülészetéről nevezetes.

- Integrál** Több részből egyesített mondai kehely.
Interes Tőkéje kamataiból élő olasz labdarúgó.
Interjú A varjú és a kacsza kereszteződéséből származó madár.
Interkaláris A nemzetközi rendőrség által körözött nyaklánc.
Intrika Szerepkör a tragika és komika között.

Investálni Valakit a leendő szaporulat kedvéért egy Veszta-szűz ágyába befektetni.

Inzulin (Pjotr Szamojlovics). Cukrosbácsi Dosztojevskij „Bűn és bűnhődés” című regényéből.

Inzsellér Kitanult jobbágy.

Ínycsiklandó Fogvájó.

Ipi-apacs Hippik és apacsok egymás elleni le- és kiszámolós játéka. Ipicsapacs nevű változatát egy nőért vívják.

Írmag Gyógyszernövények alapanyaga, melyet egy azóta szétlőtt belfasti gyárban kísérleteztek ki.

Irrigál Szimfonikus zenekart gumilabdával vezényel.

Írottkö Óskori sajtótermék. Szerkesztősége a Sinai hegyen működött, minél fogva emezt később róla is nevezték el.

Isiász Klasszikus eposz. Hősnője Zsába királyné.

Iskola A legkevésbé üdítő kólaféle. Előnye, hogy a diákok mindjárt a tudást is magukba szívhatják belőle.

Ismeretség Közismert magyar ismeretpótló.

Ispiláng Ispánok által meggyújtott száraz rózsaköteg.

Iszalag A térdszalaghoz és filmszalaghoz hasonló rend. Elsőként Johnny Weissmüller kapta meg Tarzan-alakításaiért.

Iszkiri (Ahmed Köprülü Ben Ibrahim Ibn Jusszuf, pasa). A nándorfehérvári török sereg fővezére.

Ítéletidő Tárgyalóteremben jeges árként végigsöpörő jogi indoklás.

Ív Római négyrét.

Izmail Kellemes zamatú, ehető zománc. Török találmány.

Izolda Nyilvános házikó, melyben a zenerajongók csekély beléptidő ellenében operaáriákat élvezhetnek. Igen nehéz trisztán tartani.

Izoméra Sportolók alapozó edzésének időszaka.

Izompacsirta Delták környékén fészkelő madár. Biológiai ritkaság, tekintve, hogy még agyveleje helyén is csontvelő van.

J

Jajszó Vagy úgy! (Jiddis.)

Jakobinus A XVIII. század végén így nevezték a zsidóknak azt az ágát, amely Jákobtól származtatja magát. (A XIX. század elejétől új elnevezésük: „Jozefin”.)

Jan Kiepura „Hosszú nap” – Eggerth Márta hajdani híres szerepe.

Jantev (Hriszto). Bolgár munkaügyi miniszter.

Járás-kelés Földutakon való hosszas gyaloglás nyomán a talpon keletkező gennyes daganat.

Jassz Csavargók által előadott zene.

Jedikule Török eredetű hangszer; elterjedtebb nevén violoncella.

Jégárpa Szemestermény. Belőle készítik a hideg sört. Árpád idejében még jég ellen való szemmelvérsre használták, hogy elkerüljék a szem ellen való jégverést.

Jegenyefenyő Nyárfák hegyesre fenyésével foglalkozó kertészeti szakember.

Jehova (Marfa Ivanovna). Neves szovjet vallástörténész. Világszerte nagy feltűnést keltő megfigyeléseit, melyeket tíz pontban foglalt össze, első ízben az Írottkőn tartott szimpozionon ismertette.

Jenki-dúdl Amerikai cumifajta. Pontosan úgy hat a csecsemőre, mintha az édesanya a himnuszt dúdlná.

Jeremiád Labdarúgásban a robinzonádkhoz hasonló csukaugrás, melynél azonban a labda a vetődő kapus alatt begurul a hálóba. (A Jeremy nevű angol kapus nevééről.)

Jergli (am See). Festői szépségű üdülőhely a Bodeni-tó partján, kikapcsolódni vágyó rabok számára.

Jesíva Hindu istenség. Száz karja van, s mind a mellét veri.

Jiménez (ejtsd: himenez). Anyakönyvvezető a spanyol nyelvű országokban.

Jobbadán Magyar vajmárka.

Joghurt Mongol sátorfajta, melyben többnyire lótejet savanyítanak.

Jogi esetek Indiai köldöknézők test- és perrendtartásával foglalkozó tévéműsor.

Jojó Ideges helyeslés, melyet rendszerint a fej le-föl rándítgatása kísér. (Érdekesség, hogy fél évszázaddal ezelőtt még ezt a munkát is kézzel végezték.)

Jóska Jövendőmondó-segéd. (ALJÓSKA: tanuló ugyanebben a szakmában.)

Joviális Derűs ünnepség a természet lágy ölén; eredetileg Jupiter tiszteletére rendezett szertartás.

Judo A japán–izraeli baráti társaság rövid elnevezése.

Justizmord Csak azért is mordkontra!

Jutta Német hársfarostból előállított szálas anyag, melyből a fizetési borítékokat helyettesítő kisebb táskákat gyártják. (Juttatáska.)

Jütland A világ legkisebb országa. Akkora sincs, mint egy hajókabin.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

K

Kábel Tengerfenéig érő női mell. (Somogyi tájszó.)

Kacagány Eleink által röhögéshez viselt hiénabőr.

Kacifánt A kacagó hiéna és az elefánt kereszteződéséből származó állat. Főleg a szónoki emelvények környékét kedveli.

Kacsáztatás Kisfiúk kedvelt szórakozása. Kórházi ágytálak felszínén kell egészen lapos veseköveket végigpattintgatni.

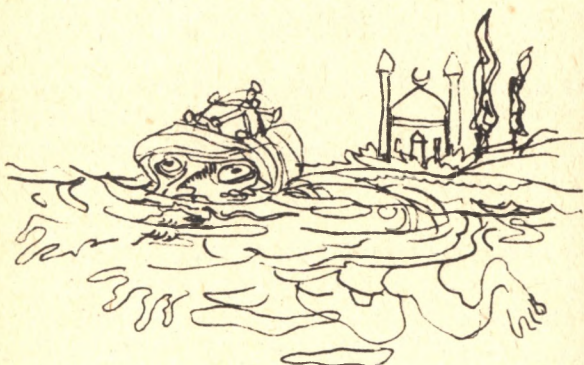
Kacsaringó Félfenekét riszáló nőszemély.

Kajafás A kalarábé védőszentje.

Kajak, kenu Egzotikus állatok, a jak és az emu vízben élő rokonai.

Kajakos Étkezési célra tenyésztett, rendkívül izmos birkahím. Különösen a vizek partját kedveli. A Duna torkolatáig lemerészkedő fajtáját „deltás”-nak nevezik.

Kajmán Török szultán, Szulejmán fia. A Rodostóban szeretett úszkálni.

Kajtat Üldöző ellenséges naszádok megtévesztése végett kajütbe beépített hajófar.

Kakadu Madarak által összerondított ütőkártya.

Kakasszó Reszkető belekkel vívott hajnali párbaj.

Kakukkfiók Konyhai sublód a szomszéd tojásainak tárolására. Minden kerek órában önműködően kiugrik.

Kalábriász A két kaliber-verseny között eltelő időszakok neve Calabriában.

Kalamajka Orosz népi hangszer.

Kalamáris Tintával sebtében lerajzolt nyaklánc.

Kalitka Orosz népdal. A „Maya” című operett szovjet feldolgozásában is szerepel: „Kalitka, Kalitka, Kalitka Maya.”

Kalotaszeg Középkori fenyítőeszközök összeeskábálására szolgált vastömegcikk.

Kalucsni Esős, latyakos időben sétálni. (A hasonló jelentésű német „kalutschen” igéből.)

Kamarás A palotához hasonló, de palota helyett spájzokban ropott népi tánc.

Kamarilla Erős gyógytea, melyet különösen a bécsi császári udvar örökké göthös tagjai kedveltek.

Kamatyol Kiszámítja a befektyetés után járó százalék összegét.

Kamcsatka A pumával rokon ragadozó állat. Állandóan kint lógó, földig érő, úgynevezett földnyelvéről nevezetes.

Kamel Szerelmes teve.

Kaméleon Hol teve, hol oroszlán alakját öltő állat.

Kamerás Egykori magas méltóság. Az udvar fényét emelő képek beállítása volt a feladata.

Kamion Az anion és a kation közt elhelyezkedő, semleges töltésű ión. Teherautión szállítják.

Kancellár Erős, férfias német sör.

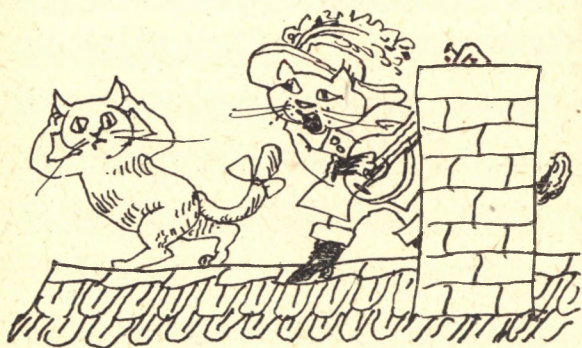
Kancsal Olyan férfi, aki a feleségére néz, de a szeretőjét látja.

Kancsuka Ehetetlen húsa miatt csupán ütlegetésre használt halhím.

Kandiscukor Leselkedni vágyó cukrosbácsik rábeszélő eszköze.

Kandúr Disznó hangnem.

Kantáta 1. Immanuel Kant német filozófus művei-

nek összefoglaló címe. 2. Profán énekekre beidomított öreg sertéshím.

Kanton Kínában Svájc számára tenyésztett tengeri hal. Kancsukával (lásd ott) nevelik.

Kapanyél Lőfegyver a vasban szegény országokban.

Kaparókanál Teherbe esett kőműveslányok hátának megvakarására rendszeresített evőeszköz.

Kapitális Fölszarvazott tőkés.

Kapitulálni Saját magunkat tőkén lefejezni.

Káposztás Káptalanok élelemmel való ellátása.

Kapucímer Kávézóvá átalakított nemesi paloták cégérére festett tejeskávé. (Nem tévesztendő össze az ezt kolduló csuklyás baráttal, a kapucínerral - lásd ott -, sem pedig a monostorok bejáratának őrzésével megbízott kapucínussal, aki este tizenegy után kezd el kapucni.)

Kapucíner Tejeskávét kolduló csuklyás szerzetes.

Kapucni Lakókat tizenegy után beerecteni. (Már-mint olyan helyeken, ahol a házfelügyelő a kaput éjszakára becsuklya).

Karalábé Szerelmespár a Margitszigeten, vagy egyéb fás helyen.

Karamell Ugyanez, öt perccel később.

Kárász 1. Biztosítási becsüs. 2. Kártyalap.

Karavánszeráj Sivatagban vándorló palota.

Karbantartás Hölgyek állagának tervszerű és rendszeres megóvása. Sok befektetést igényel.

Kardiológus Ógörög tragédiákban a kórus két része között kibontakozó szívbe markoló párbeszéd.

Karibdisz Ókori sziklaékitmény az Antillák bejáratánál.

Karióka A kariesz nevű kelet-ázsiai fa ehető gyökere, mely a fa elszuvasodása esetén is élvezhető marad. Stimuláló hatású lévén, a bennszülöttek főleg nagyobb táncos ünnepélyek előtt fogyasztják.

Karmanyol Karmantyúban karmol (értsd: ártalmatlan). Képes népi szólás a francia forradalom idejéből.

Kármentő Az Állami Biztosító ügyfél-fogadó pultjaiból összetákolt gépkocsi, kocsmai verekedések utáni egészségügyi gyorssegély nyújtására.

Karosszéria Egy sorozat fotel.

Kártyafigura Olyan személy, aki – szemben némely szerelmi figurával – a pikánsabb végén is a saját fejével rendelkezik.

Kasha (Hejfec). Szlovák származású hegedűvirtuóz.

Kaszkadőr Vizesés-felügyelő. Törékeny dereglyén naponta többször is be kell járnia a gondjaira bízott objektumot.

Kasszírnök Babiloni prostituált.

Kasztanyét Menyéthez hasonló, főleg Kasztília gesztenyéseiben honos, csattogó hangú állat.

Kasztrum Égetett szeszesital, melyet Indiában csak a legelőkelőbb rétegek tagjai fogyaszthatnak váraikban. A törvényt áthágó alacsonyabb néprétegeket a legszigorúbb büntetéssel sújtják (vö.: kasztrálás).

Katamarán Csónak lesbikus hajlamú női versenyzők számára.

Katapult Italbolti kiszolgáló részleg, könnyen táncba vihető lányok kilövőszerkezettel való ellátására.

Katasztrófa Elrontott szakasz a telekkönyvben.

Kataton Dadogó, elmegegye baka.

Katedrális Egyetemi tanár. (A latin „professor cathedralis” kifejezésből.)

Katéter A hadsereg prosztataműtét előtt álló tagjainak elaltatását célzó kábítószer.

Kattegat Tengerit norvég módra, vonatkerék által fölforrósított sínen elkészít. (A kattegatott kukoricához tengeri-szorulások elkerülése végett Szkagerákot ajánlatos fogyasztani.)

Katzenjammer Macskalekvár-árus a bécsi Práterben. Újév hajnalán korhelylevest is mér.

Kátyu A második világháborúból ismert szovjet sorozat- és vályogvető löveg.

Kavafisz Zenei jel a görög (Lied) hangsorban.

Kavics (Mirosláv). Jugoszláv kutató, a sóder felfedezője.

Kazamata Ókori felekezet. Hívei, a kazamaták szerint a boldogság nem a földön vár ránk, hanem a föld alatt.

Kebelbarát Nudista strandok felügyeletével megbízott szerzetes. (Pestiesen: a póre őre.)

Kecskerágó Éhes hegyipásztor.

Kefelevonat Közlekedési eszköz, melynek a személyvonaténál is hosszabb az átfutási ideje.

Kefir Kapd el Kefir, Yoghourt-díjas libanoni író.

Kégli A kuglihoz hasonló állítgatós játék céljaira használt helyiség. Lestrapáltabbak csak hálni járnak belé.

Kékfrankos Magyarország konvertibilis valutája.

Kémcső Felderítők műszere a gyanús elemek megfigyelésére. Alkalmazását külön kémtanfolyamon (Kémia) oktatják.

Kenderike Keresztnév utáni csipogó hangú érdeklődés.

Kendő Keszkenőkkel vívott japán sport. Náthás japánok császári engedély birtokában zsebkendővel helyettesíthetik.

Kenter Megeresztett kantárral robogó lovaspólóközépcsatárok neve az angliai Kentaur grófságban.

Kenyeres pajtás Sütőipari tanulók újságja.

Kenyérfa Iparilag elmaradott országokban a pékségek helyettesítésére ültetett növény.

Képmutatás Zsürizés a Képcsarnok Vállalatnál.

Kerékkötő Az egyetlen olyan szakma, melynek hazai utánpótlása hosszú távra biztosítva van.

Kérész Rövid lejáratú kölcsönöket kérő tarhás. (Nyelvújítás kori szó.)

Keresztvetés Vallásos földművesek speciális vetési módja, melytől azt remélik, hogy az elvetett magból már learatott, sőt összerakott gabonakeresztek hajtanak ki.

Kezes Kézen jótálló személy. Általában olyan szelíd, hogy valósággal tenyérből fizet.

Kezslábas A térdmelegítőhöz (lásd ott) hasonló konyhai edény a kannibáloknál.

Kibuc Némasági fogadalmat tett kártyabarát parasztok egylete Izraelben. Rendkívül gazdag társulás, ami jelmondatából is kitetszik: „A kibucnak semmi se drága.”

Kifúj A „beszív”-ot követő fázis.

Kikupál Okkupált gyarmatról elegánsan kivonul.

Kimonó Japán cselédlányok szabadnapja.

Kinoplaszt Megragasztott, térhatású film.

Kintorna Verkli hajtókarjának szüntelen forgatásából álló gyötrelmes testedzés.

Kinyerma Astoriából származó régi Zsoldos-étel, a Czigány-pecsenye egyik változata. Az étlapokon „Hússzeletek De Falja módra” néven is szerepel.

Kirobbanó Formája csúcsára fölfutott terrorista.

Kiseddóvó Gyermekváros az Ukrán SZSZK-ban.

Kispad Edzők és edzettek falusi házak előtti hagyományos ülőhelye villanyfény nélküli esti mérkőzések alkalmával. Rajta az izgalomtól rendszerint még az utolsó tartalék is kimerül.

Kiving A fityingekkel és vizigótokkal (lásd ott) rokon hajós nép. Az egykorú ábrázolatok szerint rendkívül rövid ujjak jellemezték őket. Életükről – amint a Fake-on Press hírügynökség jelenti – a neves svéd filmrendező, Ingmár Bennvan készített filmet.

Kleptosom Mániákus somtolvaj.

Klopstock A prakker irodalmias német elnevezése.

Klotür Zárt állapotban levő német véceajtó.

Klotyó Lakás helyett csak félreeső helyiségekkel rendelkező, többnyire kiöregedett prostituált, aki csupán láncait vesztheti. Pesties gúnyneve a véceda.

Koala Medvéből sajtolt üdítő ital. Lump urak különösen kedvelik.

Kobalt Kék színű erdei törpe.

Kolkhisz Aranygyapjú-feldolgozással foglalkozó ókori mezőgazdasági vándorszövetkezet volt Jázon Jázonovics irányítása alatt. Tevékenységéről a vele utazó korabeli újságírók, az úgynevezett argonauták tudósítottak.

Kolompár Cigánypecsenyéhez tálalt burgonyafajta.

Koloniál A tábori ág elnevezése gyarmati hadseregekben.

Koma A sógorral való összeverekedést követő ajult állapot.

Komplé Átkelőjármű fedélzetére fölcsapó és a kosztümöket eláztató víz.

Komposzt Ízletes befőtt, melyet a kert végében összegyűjtött hullott gyümölcsökből készítenek.

Kondoleálni Velencei bárkában dalolva nyilvánítani részvétet.

Konflis Drámai összeütközés egy lóban.

Konkláve Szerzetesek által gyártott homorú lencse.

Kontúr Kemény vitéz. Sziluettjének feje nemes, alteste ló.

Konzol Választott vezető a régi Rómában, a köztársaság tartópillére.

Konzum Férfiak által betöltött tisztség az ó-, majd

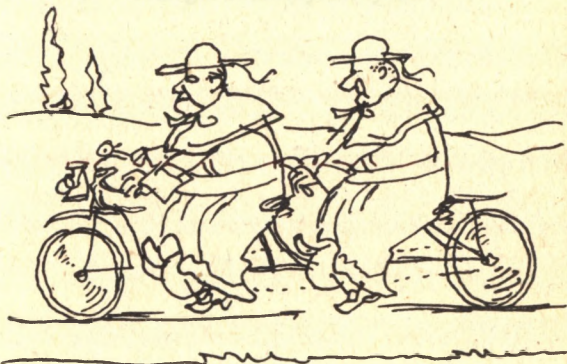
lányok betöltötte üzletkötői hivatás az újkorban. (Lásd a mondást: „Coito, ergo consum.”) Egy ideig Napóleon is ezt a címet viselte, míg csak Consum-Ex-szé nem kiáltatta ki magát.

Konzumhölgy A Konzumturiszt alkalmazottja, aki csak külföldieket és csak nemes valuta ellenében szolgál ki.

Konyít Ért a lovakhoz. (Orosz.)

Koordinál Két jól összehangolt bíboros.

Koprodukció Szennyvizesatorná. (A görög „koprosz” – széklet – és a latin „dukció” – vezeték – szóból.)

Kopulál Kopulán – a pikulához hasonló huzavonós hangszeren – játszik.

Korál Éneklő virágállat.

Korcsula Jégkori-stadion Jugoszláviában.

Kormorán Hajnalban kelő mohamedán kéményseprő.

Korrepetálás Az a jelenség, amikor egy nő két egymást követő évben ugyanazt az életkort vallja be.

Koslat Régi mértékegység birkák súlyának megállapítására.

Kotnyeles Hosszú farkával mindenbe belepiszkáló tyúk.

Köcsögduda Szoptatós dajkák emléje.

Köpköd Ökörnyál által előidézett őszi szmog.

Köszvény Podagra elleni orvosi recept átvételekor elrebegett hálálkodás.

Kövidinka Hibbant indián, aki sziklából bort próbál fakasztani.

Közlegény A közleány férfi megfelelője. Különösen a női társaságot huzamosabban nélkülöző hadseregekben gyakori.

Krakéler Éles karakter.

Kresz (Géza). Közlekedésrendészeti újíto.

Krinolin Szafaládéból készült szoknya.

Krivoj Rog A Tiger Rag hatására komponált népszerű ukrán dezsessz-szám.

Krízis Krózus új neve, miután vagyont elvesztette.

Krokett Angol szabadtéri játék, melynek során zsírban kisütött hús- vagy burgonyagombócokat kell kis kapukon keresztülütni.

Kucsmagomba Téli fejedők belső részén az izzadság hatására elterjedő élősd.

Kuka Süketnéma szemétgyűjtő.

Ku-Klux-Klán Magyarul kukucs-klán. Titkos amerikai szekta, melynek tagjai csuklya alól leskelődnek a faj védelmében ennek fenntartását célzó aktivisták szabadtéri összejövetelein.

Kuksol A K.u.K.-ra voksol. (Tört.)

Kulimász Ragadós kerekei miatt csigaként haladó riksa.

Kulissza Részeses riksa.

Kulisszahasogató Színházi munkakör, a díszlettervező ellentéte.

Kupaktanács Fogamzásgátlókhöz mellékelt tájékoztató.

Kupec Ló- vagy marharakás.

Kuplé Vasúti fülke. (*Kuplé-raj*: Magyar Államvasutak.)

Kuplung Tajvani nyilvánosház autós vendégeknek.

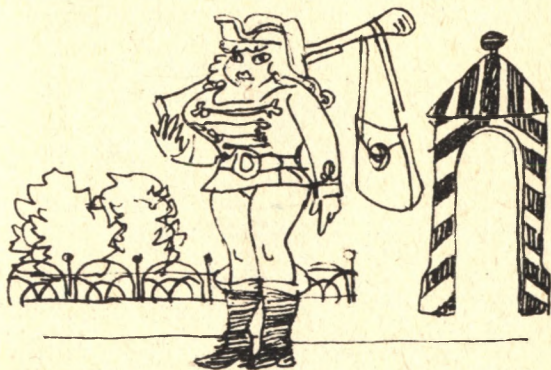
Kuráre Nyílméreggel gyógyítani. (Latin.)

Kurkászni Hatalmas ruhásszekrény, melybe kikapós hölgyek a váratlanul hazatérő férj elől úgy eldughatják a szeretőjüket, hogy az a legszorgosabb kutatás és matatás révén sem bukkan elő.

Kurszalón Vörös hangulatlámpás nyilvános helyiség üdülővendégeknek.

Kurtavas A bűdös vasnál is gyéresebb anyagi ellátmány.

Kuruc Rákóczi téri strázsa.

Kutya A beszélő pénz és a haladó karaván közt kétfelé ugató közmondai hős.

Kutyabarátság Szörzetesrend tagja.

Kutyafa Kisebb fa, melyet könnyen felfázó házőrzők számára családi házak kertjében ültetnek el, közel a kutyaólhöz és lehetőleg jó távol a családfától.

Külkeres Olyan személy, aki jövedelmének jó részét idegenben szerzi.

Kürasszír A ninivei vértések kedvenc likőrje volt.

Kürasszó Vívók szabadgyakorlata.

Kürett Korcsolyázó gyakorlat művi megszakítása: jégkaparás.

Kvantung Fizikai tömeg. (~ *mechanika*: kínai szerelési eljárás.)

Kvaterkázni Lányokat Teréz napján kvasszal leitatni. Régi népszokás. Szeszmentes változata a waterkázás.

Kvintesszencia Ötszörös töménységű ecetkivonat.

Kvintett Ötösben elkövetett bűntett.

L

Labanc Ugyanaz, mint a kuruc (lásd ott), csak a Grabenen.

Lábasjóság Mezőn terelt konyhai edények összessége.

Lábatlankodni Cementzsákruhát hordani. (A meztelenkedni ellentéte.)

Ladilom Elfonnyadt szépasszony. (A zimberi-zombori vajdaságban használatos tájszó.)

Lagerlöf Katonai merőkanál a svédeknél.

Lakmusz Papirosízű Délibes-opera.

Lamé Selymes szőrű tibeti emlős.

Lámpaláz A Jupiter-lámpákat a színésznők láttára előntő forróság.

Langaléta Sportoló, aki hosszútávú növésben versenyez.

Lantorna Kobzosok, később verklisek által használt létra az emeleti fillérek beszédére.

Laokoon Kínai apától és héber anyától származó ismert görög kígyóbűvölő.

Lapu Lajosmizse-alsó pályaudvar rövidített neve.

Lasszó Kötéllel vívott csörte.

Laterna Magica Fölülműhatatlan varázsú olasz színésznő, az állófilm koronázatlan királynője.

Latrina A nőnemű latrok elnevezése a régi Rómában. Katakombák mélyén húzódtak meg.

Lavinia Magas hegyekből alázóduló fagyalt.

Leben und leben lassen Élni és lében hagyni. (Német.)

Lebuj Kocsmának berendezett óvóhely.

Lecsókolbász Verbász melletti nászutas-paradicsom.

Lecsónak Harmadosztályú zöldpaprika- és paradicsomszállítmánytól elmerülő ladik.

Lefitymál Körülmetél.

Leghorn A világ egyik legmagasabb hegycúcsa Tojó államban. Gyakran és szívesen másszák meg.

Légió (. . . mindhalálig). P. Howard népszerű regénysorozata. Hősei Fülíg Misi és Nyilas Jimmy.

Légpárnás Első osztályú légvonat.

Légvonat A sínek fölött lebegve közlekedő, a huzat által hajtott vasúti szerelvény.

Léhűtő 1. Fridzsider. (Második jelentését lásd a *Himpellér* címszónál.)

Lejtmotív Völgybe lerobogó mozdony.

Lekopaszt Sebről tapaszt leránt.

Lelécelni Sítalpon idegen országba átcsúszni.

Lélekvesztő Faust.

Lemeztelenít Zenekereskedést kifoszt.

Lencse Ókori kínai bölcselő a Link-dinasztia idejéből. Tanításai ma már nehezen kihüvelyezhetőek.

Lencsepüré A legkönnyebben elkészíthető ételek egyike. Elég hozzá egy szemüveg meg egy úthenger.

Leoncavallo Cirkuszi mutatvány, melynek során az artista – rendszerint erős zenekari kísérettel – oroszlánháton nyargal körbe a porondon.

Lépcső Méhek föl-le közlekedését szolgáló viaszhasáb. Nagy előnye, hogy fölöslegessé teszi a liftet.

Lépfene Sakkjátszma fertőzőes megbetegedés miatt való feladása.

Leszbika A tehenek bizonyos csoportjának vágyálma.

Leszúrt Rittberger Egykori hírhedt orgazda az Ecserin. Egy lopott műkorcsolyával döfték le.

Levellesztésta Boritekban postázott desszert. Levelsdohánnyal bérmentesítik: ellenkező esetben a címzettnek portóit kell fizetnie.

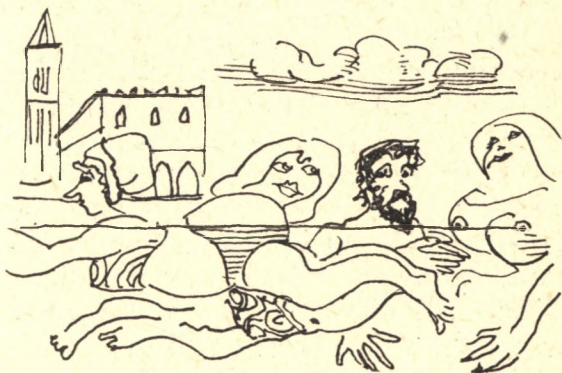
Lézungő ritter Bordalokra specializált lovagköltő.

Libanon Híressé vált történelmi kifejezés Mária Terézia idejéből. Állítólag a főrendek használták: „Életünket és vérünket, de libát nem.”

Libatop Dühös libák jellegzetes lábmozdulata, mellyel a paréjon töltik ki bosszújukat. Sok maszlag elfogyasztása után különösen gyakori.

Libéria A leginasabb férfiak országa.

Libidó Híres velencei strand, a szerelemre éhesek vadászterülete.

Libikóka Teljes kimerültségében ide-oda billegő háziszárnyas. (Vö.: „Kivan, mint a libikóka.”)

Lidokain A bibliai Ábel fivérének Velencében letelepedett fia, aki atyjával ellentétben már érzéstelelenné vált.

Ligatúra Kottamásolóknak egyetemi kirándulása.

Ligeti Körhinta és szobrászművész. Utóbbi minőségében legismertebb műve a hasonhelyű Anonymus-szobor.

Liliomtiprás A szőlőtaposáshoz hasonló, de kevésbé kifizetődő mezőgazdasági művelet. Neve ellenére nem lábbal végzik.

Limpopo A folyófenék elnevezése Délkelet-Afrikában.

Lin Pia-o Kínai rendszerű olimpia. Egyetlen száma a hétpróba.

Lira Lányokkal való ismerkedés céljából Budapestre látogató ifjú olasz versbarátok többnyire fekbőre fordított költőpénze.

Lisztharmat Malmok környékén összecsomósodó csapadék. (Harmat Imre írt róla slágert Liszt Ferenc zenéjére.)

Liturgia Olasz város, a konzervatív katolicizmus fellelegvára.

Lóbál Mének vidám esti mulatsága. (Eredeti latin nevének: patália – lásd ott.)

Lobonc Ma Csehszlovákiához tartozó egykori városunk, ahol az osztrák seregbe bevonuló tisztek parókáit gyártották.

Lócitrom Verebek téli C-vitamin-, illetve a lovak egyéb irányú szükségletének elmés egyesítéséből létrejött gyümölcs.

Lóhere Az édenkerti paripák által fügefalevél helyett használt ruhadarab. Ha három helyett négyrészes volt, totózni lehetett, hogy mit rejt.

Lojális Lajos-napi vigalom.

Lokalizálni Bűnöző felkutatása végett az éjszakai szórakozóhelyeket végigjárni.

Lokálpatrióta Mulatói törzsvendég.

Lombik Kísérleti edényben zöld leveleket hajt.
(Nyelvújítás kori ige.)

Londíner Angol fővárosi szállodákban alkalmazott biliárdoktató.

Longobárd Hosszúkarajhoz való hentesszerszám.
Hajdani kobzosok, akiknek kobzát elkobozták,
máglyagyújtó forradalmi dalok pengetésére is
használták.

Lópikula Huszárzenekarok és cirkuszi lóbúvölők
által használt fúvós hangszer. Megszólaltatása kü-
lönösen lólengés közben igényel nagy ügyességet.

Lopótök Hülye tolvaj, akit könnyű fülön csípni,
mert képtelen úgy dolgozni, hogy ne lenne benne
szesz.

Lórum Versenymének doppingszere.

Los Angeles „Az angyalát!” Kaliforniai káromko-
dás, a Sacramento párja.

Lóstat Ókori gályák futó paripának kiképzett
hátsó része.

Lótusz Zálogba vett gebe.

Lóugrás Tornagyakorlat, melynek során a ver-
senyzőnek a levegőben két kockát előre és egyet ol-
dalt kell lépnie.

Lóvatesz Lóbelekből jósoló jövendőmondó.

Lóvé Önzetlen, igaz, síríg tartó szerelem. (Angol.)

Lökés Férfias sport, melynek nehézségét csak nö-
veli, hogy a szakítás után kell végrehajtani.

Löncsölni A Lunch nevű szadista amerikai tisztről
elnevezett cselekvés: valakivel fényes délben törvé-
nyes ítélet nélkül Luncheon Meat-et etetni.

Lúdbőrös Libabőrökkel házaló vándorkereskedő.

Ludmilla Torokfájós libák számára előírt gyógy-
tea. Csak televényre adják.

Ludovikás Dedós kisliba.

Lugas Szőlővel befuttatott ementáli.

Lumberjack Ágyékfelmetsző Jack. (A latin „lum-
bális” – ágyéktáji szóból.)

Lumineszcencia Sötétben is világító ecetsűrítmény.

Lumpenelem Speciális zseblámpatelep részegen hazabotorkálóknek.

Lutz – Dupla Lutz Erős fenyőpálinka, mely lebegő érzést okoz, de könnyen elszédít és földhöz vág.

A dupla Flipphez hasonlóan, sok jéggel kedvelik.

Lyukkártya Nyilvános házak rendszeres látogatására jogosító havi bérlet.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

M

Macedon (ejtsd: mekidn, Gregor). Skót Balkánkutató.

Mackó Vastag, téli kezes-lábas testesebb kasszafűrók számára.

Macs kakaparás Háziállat túlságosan szapora nőstényének Peter Krix és Paul Krax professzorok által bevezetett művi vetélése.

Mágnes Többnyire vasak összeszedésére alkalmazott, hajdan gazdag nemes. (Vö.: „Mágnes Miska”.)

Magolás A szemezés folytatása a tanulnivágyó tyúkoknál.

Magvaváló A sterilitás miatti bontóperek neve.

Maharáni Nemes indiai fafajta.

Mahart Az opartot, a popartot és a partot követő irányzat, mely a régi mefterek munkájából indul ki.

Majonéz A melanézek és szingalézek közt élő sárga népcsoport tagja. A majonézek csak tojással és olajjal táplálkoznak, s akárcsak a polonézek (lásd ott), a húst nem is ismerik. Valaha a majonézekből váltak ki a tartárok, a mai Tartarosz lakói, akik a pokoli hőséget kedvelik, s ezért még a legizzasztóbb kánikulában is kazánnyal fűtenek.

Makadám Szülészet kőpadlója.

Make Up „Csináld föl!” Az amerikai hippik egyik jelszava.

Makkász Disznómakkoltatásra profilírozott kánász. Télen makk alsót húz magára, snapszert iszik, és amilyen disznaja van, egyebet nem kell tennie, mint a tűznél melegedni.

Makkegészséges Olyan férfi, akinek nemmi baja sincs.

Malária Afrikai operák dalbetétje, melyet eszméletlen állapotban és lázas hévvel kell előadni.

Málhahordó Többnyire expedíciók által igénybevett sajátos hordóféle, melybe ital helyett málhát raknak. Kiürítésük igen gyakran málhalopók segítségével történik.

Maligán-fok Dél-Amerika legdélibb szöglete, a rendkívül tüzes borai miatt Tűzföldnek nevezett térségben.

Málinkó Hegyipásztorok csipogó hangú, pöttöm fúvós hangszere. Aranyból is készítik.

Málta Nagy pótkávé-ültetvény Cikória és Cukória közt.

Maltóz Édessájú máltai tengerész.

Mameluk Hely, ahová szemben álló választási korifeusok küldözgetik egymást.

Mamusz Papucsférj felesége. A tutyik mutyijának is mondják.

Mandíner Biliárdfejű hotelszolga.

Mandzsetta Mandzsúriai vérbosszú. Bekövetkeztéig a sértett család férfitagjai véres kézelőt hordanak, s ezt csak a leszámolás után mossák ki.

Manikúr Szabadkorcsolyázás tenyéren. (Magyar specialitás.)

Manióka Törpe koboldok gyökerek közt járt tánca Grieg „Peer Gynt”-jéből.

Manysi (és Mári). Csere-misszek a „Koldus és királylány” című vogul regényből.

Marcello (ejtsd: marcselló). Hangszer, a börtönökben elterjedt violoncella rokona. A húrok elharapásával kell megszólaltatni. Virtuózeit Maestro Janinak titulálják.

Marciális Harciális.

Marconi Rádiócsőtészta.

Marco Polo Középkori velencei hajósok kedvelt sportja. Marokkal játszották a Mar Copolo (Kopulenciás-tenger) egyik eldugott öblében.

Marengó „A Marengóhoz”: Vörösmarty Mihálynak egy Wagram-égő gyér világánál írott költeménye I. Napóleon császár Laura nevű csirkéjéhez.

Marijuana Mexikói énekesnő. Valósággal megmámorosítja híveit.

Maríner Hagymás ecetbe áztatott űrrakéta.

Marinírozott ponty Tengeri szolgálatra is alkalmassá tett folyami hal.

Markecol A metanolhoz hasonló alkohol. A hatása alatt álló személyek a tudatukon kívül a pénztárcájukat is el szokták veszteni.

Marketing 1. Piaci árusok által viselt ruhadarab. 2. A Marke király által összehívott nemzetgyűlés. (Tört.)

Markol Kézimunka ellenében nyugatnémet valutát elfogad.

Marokszedő Portás, pincér, kabinos, taxisofőr.

Martell (Vilmos). Svájci mondahős. Fia fejről lelőtt egy konyakosüveget.

Maskara (Musztafa). Török hadvezér. A Bécs melletti Faschingból álruhát öltve kellett menekülnie.

Maszkabál Farsangi álarcban szalonnát főz.

Maszlag Fejtágításra is használt kínai masszírozópamlag.

Masztix Alvilági folyó, melynek partjain kifestett fehér-indián félvérek sétálnak charonfogva.

Mata Hari Japán öngyilkossági szokás. Eredetileg onnan származik, hogy az elfogott japán kémek és kémnők, nehogy árulóvá válhassanak, fölmetszték a hasukat.

Matrjoska Becsavarodott tengerészfeleség.

Matterhorn Alpinistákon és sakkozókön távollétükben szalmaözvegyük által elhelyezett óriási, fénytelen szarv.

Mautner Olcsósága és a romantikus fekvés folytán méltán népszerű, Buda környéki szálló, a nászutasok paradicsoma. Szépséghibája, hogy hálóhelyei egyúttal vécék is.

Mazsola Kalácsba sütött malac, autóscsárdák állandó fogása.

Mazsong Belehülyül a dominózásba.

Medália Gomblyukban viselt kerti virág.

Medáljon A cél után tévedésből tovább szaladó győztes futóversenyző felszólítása érmének átvételére.

Medárd Félpúpú teve, a dromedárd rokona. Arról nevezetes, hogy az esőzést negyven napig is bírja.

Meddőhányó Üres gyomorral öklendező bányász.

Meditál Orvosi edény.

Mefistofele Leszázalékolt ördög.

Megakaszt Rendkívül népes társadalmi réteg Indiában. (Megfelel a mi bürokráciánknak.)

Méhlepény Hulladéknak eladott pite.

Melankólikus Olyan személy, akinek a bánat a beleire ment. (A kór egyik speciális változata a bukólika, a szomorkás voltában is idillikus bűvár-hasmenés.)

Melegágy Speciális bútorfajta Leszbosz szigetén.

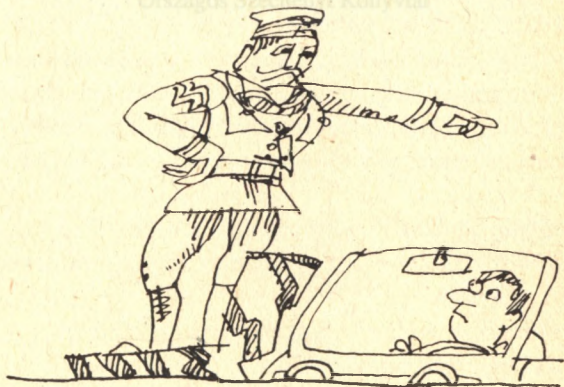
Melegcsákányváltás Riadó a bányászoknál, akiknek ilyenkor egy váltás meleg csákánnyal kell munkahelyükön jelentkezniük.

Melódiák Ipari tanuló. (Könnyű melódiák: könnyűipari tanuló; nehéz melódiák: nehézipari tanuló.)

Melodráma Tragikus dal arról, hogy dolgozni kell. (A munkadal ellentéte.)

Menhír 1. Óskori oszlopokra szerelt sürgönydrót. 2. „Uram” – hollandul.

Menjen innen (eredeti írásmód szerint: „Mänjeninnen, Paavo). A helsinki közlekedésrendészet kapitánya.

Ménrót Vörös színű telivér, melynek ivadéakai, Hunor és Magor csaknem minden versenyüket megnyerték; csupán egy szarvas bírta őket csodával határos módon legyőzni.

Mentol Különleges globolkészítmény menték molytalanítására.

Menüett Vendéglői kismenü, zenés felárral.

Merülő-forraló Tűzhely előtt járt, vízpezsdítő népi kannástánc. A láb kímélése végett külön lábassal ropják.

Meszkalin (Anatolij Pantyelejics). Orosz gróf, Katalin cárnő kegyencének, Orlov grófnak iskolatársa és barátja, sőt szerelmi postása Katalinnál. Némely forrás szerint a heves vérű cárnő, valahányszor a gyönyörű férfit megpillantotta, szinte önkívületi állapotba került.

Metropólisi Földalatti szervezetbe tömörült varsói zsidók elnevezése a második világháborúban.

Mezítlábas Konyhai főzőedény, melyen nincs se cipő, se zokni.

Mezzanin Mohamedán pap, akinek csak a mecset félemeletéről áll jogában imára szólítani a híveket.

Miámi Összenőtt amerikai ikermacskák.

Mikrobarázda Körben forgó modern orvosi rázó-szerkezet, amelybe a beteget belehelyezik, hogy a testében lévő mikrobák elszédüljenek.

Mikrobusz Hím mikroba.

Milánói Scala Fél karú női szobor a párizsi Louvre-ban. A legenda szerint ép korában olyan élethű volt, hogy megelevenedett és zongorázni kezdett, ám eközben véletlenül rácsapódott a zongora fedele. (Vö.: skálázás.)

Milibár Soroksári tejeskofák által üzemeltetett kijózanító tejállomás, nagyobb nyomás alatt tántorrogók számára.

Milimári A militéri mintájára rendezett népszerű soroksári sajtárugrató verseny, amelyben lovak helyett tehenekét alkalmaznak, a vizesárokba pedig félig tejet töltenek.

Millicent A tízdolláros hölgyek elnevezése az Egyesült Államokban.

Miltiadész Intelligencia-fokmérő. (A biofizikában az értelmet tiadokban, ill. mil-tiadokban mérik.)

Mimikri Apró termetű, színjászó tollazatú délszaki madár.

Mindennapi betevő „Az aggszűz imája” című dal kezdő szavai.

Minisztereo Egészen apró, egyetlen tárcában is elférő állami alkalmazott, igen nagy hangerővel.

Mirelit Szibériai békeharcosok élcsapata. (Orosz-francia.)

Mirmidon Elterjedt altató az ókori Trójában. Injekció formájában, dárdaheggyel adták be. Számos ógörög megénekelte, Achilléséktől az Omegáig.

Miskulancia Ivartalanító rendelés járóbetegeknek.

Mississippi Ohio állam mindenkori szépségkirálynőjének hivatalos elnevezése.

Mistress A férfiszervezet reagálása az őt veszélyeztető női ingerekre.

Mitugrász Izgága népszónok a régi Athénban.

Mnosz (Feneész). Világhírű görög feltaláló. Valamennyi találmányát Magyarországon szabadalmaztatta.

Mócsing Hongkongi élelmezésügyi miniszter.

Mokasszin Abessziñ bőrbockor. A hívők ebben zarándokolnak Mokkába.

Molyette (ejtsd: moliett). La Fayette oldalán harcoló francia származású amerikai szabadsághős. Nagyapjáról rámaradt zubbonyát még éjszakára sem vetette le.

Monokini Kebelbarát. (Japán.)

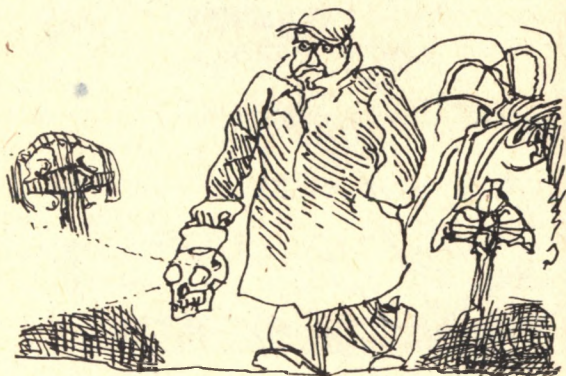
Monokli Nagybácsi. (A francia „mon oncle” – bácsikám – kifejezés nyomán.)

Monte Cassino Hegy tetejére épített oroszlán- és játékbarlang Olaszországban, a „Duce Vita” jelképe. A háború idején a németek ide jártak borozni, skorzeni, és cicázni a montekasszírnökkel.

Montecuccoli Magyarul: Kukkolók Hegye. Sűrű bozóttal benőtt itáliai magaslat, a „Szemesnek áll...” kezdetű szólás bölcsője. A II. világháború óta egyfolytában a felderítők játsszák benne a főszerepet.

Moratórium Zenés drámai mű bemutatójának elhalasztása az egyik tétel késői leszállítása miatt.

Morbid Temetőőrök lámpása.

Mortadella Itáliai temetődombok ormán emelt erődítés. Lőréseit Garibaldi óta hagyományosan zsírral álcázzák.

Mosogató A Ladoga-tónál is nagyobb állóvíz a Rizesköcsög- és a Kőedény-síkság között.

Mucus (Scaevola). Kiugrott Veszta-szűz, akiért még saját maga sem tette tűzbe a kezét.

Munkaadó Állami bevételi forrás. A végzett teljesítmény arányában vonják le.

Munkadíj (Vjaceszláv Filipovics). A század eleji retrográdi bérharcok veteránja.

Muradeli Belehal a zenélésbe. (Cigány.)

Musici di Roma Népszerű olasz-cigány tánccsaldalékes, Peppino di Capri vetélytársa.

Muszlin Elkendőzött arcú mohamedán nő.

Musztafa Török futónövény (Arbor Sobieskii).

Musztángokat kötnek ki hozzá speciális, a szultán által sajátkezűleg küldött selyemzsinórral.

Műemlők Védelem nyújtó felirat. Jelentése: antikvitás, hozzányúlni veszélyes és tilos.

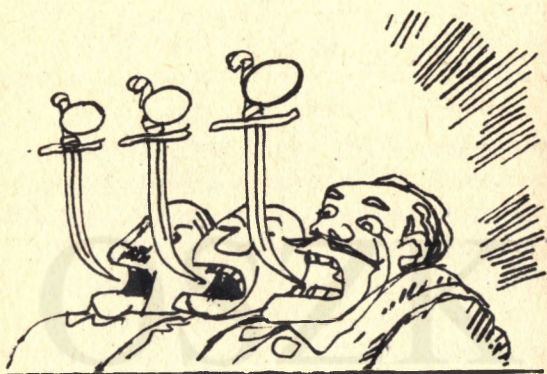
Műtő Mesterséges tő, mellyel az igazit sebészeti úton helyettesítik.

N, NY

Nábob Gazdag indiaiak téli sportja.

Nabucco Giuseppe Verdi kedvenc szivarmárkája.

Nacionálé Soviniszták himnusza.

Nadály A tengernek az az állapota, amikor sem apály, sem dagály nincs. (A spanyol „nada” – semmi – szóból.)

Nadrág Szár és Bugyi közt elhelyezkedő helység. Gombossal határos nyiladékaról nevezetes.

Nadragulya Mérges bikák csapata.

Naftalin (Pjotr Szergejevics). Felvilágosult orosz gondolkodó, a dekabrista mozgalom nadrágélenjáró harcosa. „Le vagytok szórva!” című kiáltványában radikálisan föllépett a reakciós pravoszláv bozse-molyok ellen.

Nagybani Kis leu.

Nagyfa Munkaterápiás céllal ültetett terebélyes növény, melybe csak hatóságilag igazolt közveszélyes iszákosok vághatják bele a fejszájüket.

Nagykutya Csillagkép a Göncöl kormányrúdjá mellett.

Nagyságrend Helyi értéket előállító iparvállalatok számára közzgazdászok által adományozott kitüntetés.

Naplemente (Giacomo). Neves olasz giccsestő.

Napolaj Sötét bőrű, korzikai születésű francia császár. Előbb a Hegypárt, majd a Bonapárt tagja.

Nargilé A nargi nevű, Iránban és Törökországban honos gyümölcs neve. Érdekes helyi szokás e két országban, hogy nem szalmaszállal és nem pohárból, hanem pipából szívják.

Narrátor A vibrátorhoz hasonló készülék, azzal a különbséggel, hogy nem ráz, viszont kellemesen hülyít. (A német „Narr” – hülye – szóból.)

Narvik Norvég macskafajta. (Innen „narvikol”, „nyarvikol” igéink).

Navajo Indián népbetegség.

Neglizsé Elhanyagolt ligetecske, melyet csak egy kombiné takar. Nóta is szól róla: „Újév a neglizsében nagyszerű.”

Négykezes Négykézláb hazatérő zongoraművészek számára készült különleges kezeslábas.

Nej A világtörténelem legkardosabb marsallja. (Innen a mondás: „Isten nem bottal ver, hanem marsallbottal.”)

Nelson Birkózó fogásnem, melyet a hasonló nevű, félkarú brit tengernagyról neveztek el. Ugyanez két kézzel: dupla Nelson. Ehhez már eggyel több tengernagy szükséges.

Néma A „Nautilus” kapitányának felesége.

Nemesbít Sir Paul MacCartney.

Némi Csekély számú öregasszony.

Neszesszer A mitesszernél nagyobb bördudor. Vonatablaknál szokták kinyomni.

Neszték Dobozolt marhahús. Elegendő – a neszkávémintájára – forró vízzel felönteni.

Netán Gázzzivárgás gyanúja.

Netántán Híres filmkutya. Bizonytalan feltevések szerint Rintintin nagytantantija volt.

New Jersey Viseletlen gyapjúholmi.

Nexus Mitológiai ing. Aki belebújt, tiszta maradt.

Nippon Vitrinbe való japán porcelán figura.

Nirvána Megsemmisült karaván.

Nonpluszultra Üzletekben látható kiírás. Jelentése: „A mosogatószer elfogyott.”

Nord-Sud Azt a két bridzsjátékost hívják így, aki éppen sem nem Osz, sem nem Veszt.

Nospa Belga gyógyfürdő, melynek vize elmulasztja a csúzos fájdalmakat.

Nota Bene Dalos ajkú középcsatár.

Nótafa Falusi ebédlők, kocsmák és hang-szálák gyakori dísznövénye. Érdekessége, hogy föld helyett asztalfőre ültetik, s víz helyett borral locsolják. (Tudományos neve: Cad Arbor.) Termése a dalban szegény országokban csak hangjegyre kapható.

Nótárius Megrögzött, visszaeső bűnöző, akit a jegyzőnek a XIX. század első harmadáig jogában állt saját hatáskörében megbüntetnie. (Nem tévesztendő össze a vele hangalakilag rokon nótaárus-sal.)

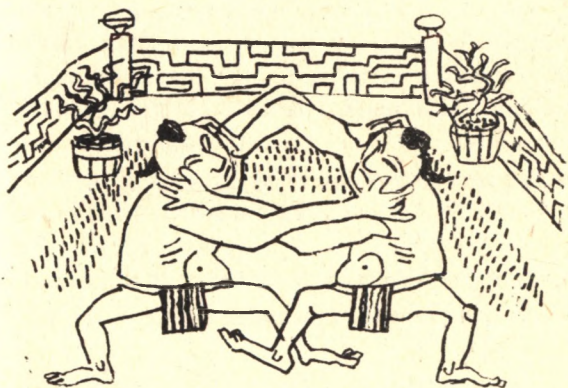
Női mellcsúcs Versenyuszodákban megfigyelhető élettani jelenség. Akad száz-, sőt kétszáz méteres is. Hideg vízben könnyebb felállítani.

Nudli (Martin). Tragikus sorsú svájci hajószakács. Egy hajótörést követően törékeny derelyéjével fölfordult, s hiába kapaszkodott egy barát fülébe, végül mégiscsak vízbe pottyant és belefőtt.

Nullás Liszteszacskókat ragasztó, kopaszra nyírt elítélt.

Numerus Nullus Az öregedéssel járó kellemetlen állapot.

Nyakatekert Japán kert, ahol a gazdag ifjak az önvédelmi birkózást, az úgynevezett nyakatét (az ellenfél nyakának kitekerését) tanulják.

Nyakló Lifegő fejű sakkhuszár.

Nyalóka A bazookához hasonló édesség. Már zsenge korban az életre nevel.

Nyámnyila Afrikai néptörzs a Kukabamba folyó mentén. Különös sajátossága, hogy minden tagja két balkézrel születik.

Nyaszgem Irodai dolgozókat összefűző kapocs.

Nyelvespuszi Felvágottal töltött habcsók. Ismert afrodisziákum.

Nyenyere Muzikális afrikai államfő.

Nyirokcsomó Feledékeny sebészek által emlékeztetőül a nyirokérre kötött csomó. (Jelentése: „Holnap itt nyirok.”)

Nyomódúc Galambszaporító berendezés.

Nyomtáv Az oktávhoz hasonló, nyilvános házak franciaágyaiba szerelt billentyűzet. Félórai fújtatás után sípol, majd eljártssa az „Ich küsse Ihre Hand, Madame” és a „Money, money, money” című dalokat.

Nyúlgát Gyenge minőségű csokoládé, mellyel Dunát lehet rekeszteni.

O, Ó

- Obeliszk** Közszemlére állított háremhölgy.
Obligát Árvíz elleni kötelező védőtöltés.
Oboa Kettős nyelvű óriáskígyó.
Obsit Börtönből való elbocsátást igazoló okmány.
Obszcén Földtörténeti jelenkor.

- Obszidián** Pápa a pápaság korai szakaszában. Egy följegyzés szerint kőből üveget fakasztott.
Ódium Igen elterjedt kábítószer.
Oetker Egykori Habsburg-generális. A lőporhiánnyal küszködő Váncza tábornok tarackbúzából előállított sütőpor (lásd ott) alkalmazásával győzte le Kugelhupfnál.
Off side Sporttábor az észak-amerikai tengerparton. (Lásd: „Off side Story”.)
Óhaj Új haj kívánása.
Ohohó A rokokót követő, meghökkentésre törekvő stílus. Szellemi központja Ohohio volt.

Okarina (Anna). Világhírű Tolsztoj-regény hősnője. Muzikális lélek, aki kalamajkán (lásd ott) játszó férjét esténkint egy snájdig gárdatiszt csőrösfuvoláján kíséri.

Okirati (Hamisító). Botrányos körülmények között leváltott japán közhivatalnok.

Oktáv Az a táv, amely a skála első hangját az utolsótól elválasztja.

Oktett Nyolcszor is átgondolt cselekedet.

Oktrojál 1. Angol udvari evezőcsapat. 2. Királyig menő, nyolc egyszínű lapból álló sorozat az alsós játékban.

Okulár Erősen rövidlátó havasi juhász.

Okulás Pápaszemes Télapó.

Olajkár Fölrobbant üzemanyagtartály.

Oldalborda Ember nőstényéből készített kannibál-csemege.

Oldalt Szélhűdött angol és német aggok találkozója.

Oldoz Kiöregedett amerikai varázsló.

Olimpikon Aranyérmes versenyzőt ábrázoló szentkép.

Olivér Paripafajta. Még a telivérnél is ritkább.

Olmütz Német olajfúrók sapkája.

Ólomöntés Vazul idejéből fennmaradt szilveszteri

népszokás: ólomból füldugókat készítenek a szülők számára, hogy meg ne süketüljenek a bulizó fiatalok pogány harsogásától.

Ólomzár Régi kacatokkal teli ládára szerelt lakat.

Oltári Mälle Oltaari, finn szépségkirálynő. Hazája legutóbbi szépségversenyén magát a híres Huusika Risaalót (lásd ott) is legyőzte mellbedobással. A világszépségversenyt is megnyerte, pedig a legyőzöttek közt olyan nevek voltak, mint a holland Schayna Van Lookehem, az ugandai Dadamell Amin Didi, a közép-afrikai Mimi N'Dene, az osztrák Heidi Dimischwan és a japán Szukacse Csekicsi. A zsüri elnöke, a brit Sir Mawk szerint a világsztár később a szállodaszobában még őt is maga mögé utasította. (Lásd a *Tébo*ly c. magazin „Jó volt együtt a hálás Mälle Oltaarival” című fényképes cikkét.)

Oltárijó USA-állam, melybe kiváló utah vezetnek.

Oltás Az a művelet, amikor a párocska Szilveszterkor pontban éjfélkor forrón összetapadva szó-dabikarbónát vesz be.

Omár Khajjám „Jé, ilyen korán meghozták az ebédemet?” (Hindi.)

Onánia Függetlenné lett volt gyarmat, amely ma már nem szorul külső segítségre. Legfőbb behozatali terméke a maszturbógenerátor.

Onasszisz Gazdag kikötőváros, Szent Ferenc szülőhelye.

Óneász Trójai hős. Kártyacsatában esett el.

Opata Nagyokat rúgó ló, mely alól kilátszik az óláb.

Operál Énekesek torkából műtét útján vágja ki a magas cét.

Óperenciás Tengerésznek állt garabonciás.

Orángután A propán-butánhoz hasonló, rendkívül bűdös szumátrai földgáz. Előnye, hogy nyitott ketrecben is szállítható, mert nem illan el.

Orbánc Szanatórium Orbánhegy és Csobánc között, az Ágynak-dűlőben.

Orémusz Romulusz imája farkasvakságban szenvedő öccséért.

Organza A szervezett textilmunkásnők elnevezése Spanyolországban.

Orgazmus Rotterdami filozófus. Fő műve: „A tiszta ész elborulása.”

Origo A madárfütty kezdete.

Oriza Spanyol városka. Gyermektápszer-gyáráról nevezetes.

Orleans (ejtsd: orleány). Érintetlenségüket titokban megtartó hazafias szüzek elnevezése Franciaországban. (*New Orleans*: amerikai hajadon, aki férjhezmenetele előtt ismét szüzzé operáltatta magát.)

Ormánság Óskori állattemető Magyarország területén.

Orthodox Világhírű magyar labdarúgó által alapított svájci óragyár.

Ortográfia Helyrajz. (Német–görög.)

Ostinato A Varsói Szerződés rövidítése Nyugaton.

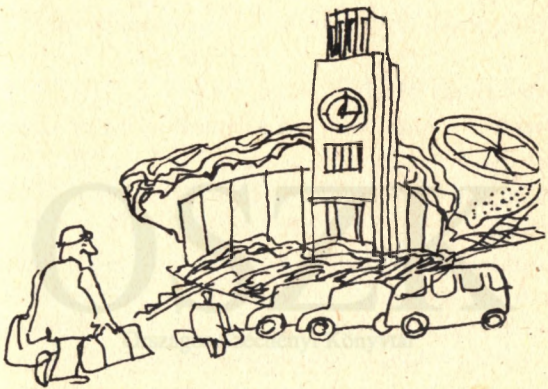
Ostmark Az NDK pénzneme.

Osszárium Férfiak fogamzásgátló szere.

Osztrák Rendkívüli óvatossággal Kelet felé hátráló rákfajta. Ha megfőzik, rózsaszínű lesz; ha nem, szintén.

Osztrava Puha testű tengeri állat a kagylók rendjéből. A cseh iparvidék ingyencei rendszerint citrommal fogyasztják.

Osztriga Lettországi pályaudvar.

Ovenáll Fogkrémgyári munkaruha.

Ózon (Gyula). Színművész. Üde, friss levegőt hozott a honi színpadokra.

Ozsonna Szeretne enni ozsonni.

Ö, Ó

Ödipuszi Az anya szájon csókolása.

Ökológus Szennyes környezetben dolgozó közgazdász.

Ököruszály A vőlegényi ruha sleppje.

Ökredezni Émelygős filmet készíteni.

Ördögmák A Rosszra vonatkozó egyházi tézisek.

Ördögpirula Gyógyszer az angyalcsinálás megelőzésére.

Ösbemutató Majomketrec.

Ösember Olyan lény, aki a hamut is mammutnak mondja.

Ösi nyolcas Árpád-kori gumirádlis szekerek kerékhibája.

Összkomfort Ritkán, hébe-hóba való előfordulást jelző szó. (A német „es kommt vor” kifejezésből.)

Öszvér Deres ló és hasonló szamár ivadékának vére, melyet – mint köztudott – gyásztér-pirosításra használnak.

Ötöl Nem mer hatolni.

Öz Állati szögediességgel böszél.

Özlábgomba Élősdí, mely a lábukat ritkán mosó özek ujjai közt kellemetlen viszketést okoz.

P, Q

Pacsmagol Tankönyvből biflázva tanul festeni.

Pacsni Tenyérbe rejtett péksüteménnyel parolázni.

Pacsuli Pa Csu-li, a dél-koreai kábítószerkereskedelem hírhedt vezéralakja, a Franciaországból áttelepült Zsivány Si (eredetileg: Givenchy) konkurense.

Paddington Tengeri hallal töltött felfújt. (A londoni pályaudvarokon árusított speciális eledel.)

Paganizmus Pogányok körében dühöngő hegedülési mánia.

Paksaméta Század eleji csomagkihordók kedvelt játéka a Duna-parton: a csomagokat ügyesen elhajtva, a vízen át kellett kézbesíteni.

Palestrina Preklasszikus stílusban épült jeruzsálemi koncert- és sportcsarnok.

Pályaválasztás Mérkőzéskezdetkor a kedvezőbbnek vélt kiskapu megválasztása. Teljesen szabadon történik, csak előbb pénzt szoktak hozzá feldobni.

Pamflet Metsző gúnyáról ismert dán királyfi.

Pampa Dél-amerikai síkságon teljes harci díszben álldigáló bárgyú indián.

Pampuska Elöltöltős szlovák gyorstüzelő fegyver.

Panama Csatornatöltelékek által csalással szerzett kalap.

Pancsatantra Hindu nagynénik meglocsolása Húsvétkor.

Pancsen Tibeti sakkmester.

Pandora A világ egyik legkisebb állama. Fővárosa Szelence.

Panír Nagy kiterjedésű fennsík a Szovjetunió vinersnicliji körzetében.

Pankreász Ógörög versenybirkózó, aki különleges hasfogásáról lett nevezetes. (Vö.: pankrácio.)

Panmindzson Koreai csatosüveg.

Pannonhalma A mai Dunántúl területén ideiglenesen állomásozott rómaiak kedvelt társasjátéka, melyet festett táblán, úgynevezett pannón játszottak.

Pánsíp A rajtpisztolyt helyettesítő hangszer a pán-amerikai játékokon.

Papaverin (Ignat Tyimofejevics). Szovjet író. Az orvosok megváltozott életéről írt regényeivel vált ismertté.

Pápua Olasz város. Szabadtéri lacikonyháiról nevezetes.

Papaya Romániai gyümölcsliget. Mamaia kellős közepén fekszik.

Papírsúly A felvágottak árába beleszámító díjtétel, melyből már több ütésváltás keletkezett. Még sosem számolták ki.

Papirusztekercs A Piért által forgalomba hozott, perforált szelvényekből álló henger az illemhelyek (lásd ott) munkáját megörökítő análishok (évkönyvek) céljára.

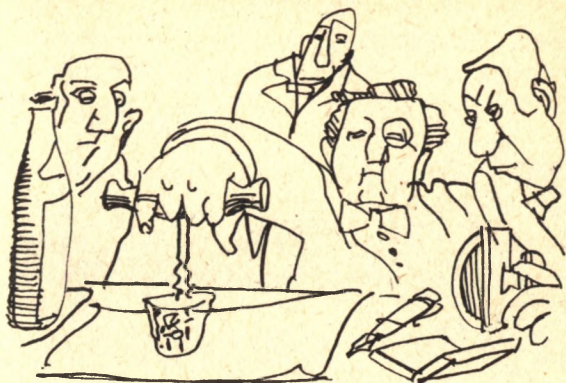
Papondekli Vastag papirosból készült rituális fejedő.

Papramorgó Antiklerikalizmusra idomított házőrző. Pálinkával itatják, hogy harciasabb legyen.

Parádés kocsis Katonai díszfelvonulások harckocsizó alakulatainak résztvevője.

Paradoxon Elterjedt altatószer. Úgy altat el, hogy rögtön fel is ébreszt.

Parafál Államközi szerződésre dugóval pecsétet nyom.

Paraszol Súlyos strandnapernyőt cipelve vánszorg.

Parázna Jugoszláv aprópénzért párzana.

Parenyica Gyógyíthatatlan juhbetegség.

Parittyá Csúzliból kilőtt versenymén.

Parmezán Olasz gerilla.

Paródiás Heródiás testvére. Mindenből viccet csinált.

Parókia Pilises vendéghaj kopasz papok számára.

Parsifal A híres német falak egyike. Hasonlít a rabicfalhoz, de annál sokkal tovább tart.

Párszik Zarathusztra tűzimádó tanait követve, égő nyoszolyán szeretkezik.

Partedli Csecsemők nyakába szalvétának kötött, kisméretű gyászjelentés. Nagyobb gyerekek nyakába nagyobb méretű partecédulát, hülye gyerekekébe félcédulát kötnek.

Parterre A szőnyegre békába küldött szerelmi társ.

Parti Folyó menti csoportszex.

Parthenon Ókori görög törvény, melynek értelmében az akropolisi zsidóknak tilos volt a templomokra gyászjelentéseket kiszögelniük. (Németül: Garnix-Partenkirchen.)

Partitúra Zenés kirándulás Rómaira.

Partvis Folyóknál lakó indiai dervis, aki nem üvölt, szemben a porszívószerűen vonító, ún. üvöltő dervissel.

Paszpol Paszománypolitika. (Alosztály a régi Hadügyminisztériumban.)

Passzionátus Orgiaügyi Főtanács a régi Rómában.

Paszternák Hatalmas vízgyűjtő medencék a Szovjetunióban; köztük játszódik a „Doktor Zsivágó” című film.

Pasztilla Halványszínű csokoládéval bevont atilla.

Pásztorbot Számadó juhászok görbevégű, jobbára suba alatt használt alkalmatossága. A subázás időtartamát speciális, úgynevezett pásztorórák (lásd ott) mérik.

Pásztoróra Testipásztorok speciális időmérő eszköze. Minden órában egyet kettyen.

Patagónia Patkószögtan.

Patália 1. Lovak táncos összejövetele. (Lásd még: LÓBÁL.) 2. Budapesti pincszínház, melynek szerepeit lakók és szenesemberek játsszák. Rendezője Kazán István.

Patrónus Fölrobbantott királyi szék.

Pattogat Norvég szoros, melyben a háború idején,

amikor elfogyott a golyó, a helyi lakosság a pus-
kákból kukoricaszemeket sütött a betolakodókra.

Pazarol Csodálatos hatású poloskairtó.

Pêche-Melba (ejtsd: pes-melba). Francia étel, a
magyar hátulról-melba ellentéte.

Pederasztá Homoktartalmú bajuszhegyező ke-
nőcs.

Pedigrés Az „Erős Bástya” étterem kutyák számá-
ra fenntartott helyisége volt az ötvenes évek első
felében.

Pelerin (Nyikolaj Kuzmics). Szereplő Gogol *Kö-
penyében*.

Penetráns Túl sok szentelt vizet magára locsoló
ministráns.

Pentaton Amerikai hadügyminisztérium. Ötpró-
bás héjáról és szólamairól ismert.

Pepita A ponyvairodalomból is ismert spanyol női
név; Kockás Pierre felesége.

Percent Nyelvével elégedett hangot ad. (Pl.: „Az
ügynök bezsebeli a százalékot, s elégedetten per-
cent egyet.”)

Peronoszpóra Mitológiai személy, Bacchus felesé-
ge.

Pertli (am Schuh). Svájci városka, melynek lakosai főleg cipőfűző-készítéssel foglalkoznak. A folyómenti nagyüzem, a Schuh-Werke tőzsomszédságában született Paire de Chaussures, a nagy lábon élő nyelvész, aki „A cipőnyelv szintaxisa” címen írt világhírű művet.

Perzsavásár Az irakodóvásár régi neve.

Pesszárium A legrosszabbra való fölkészülés.

Petrence Szent Péter által alapított, ma Olaszországhoz tartozó város, melyben a házak rudakra épültek.

Pezsgőtabletta Törley-sűrítmény pezsgőfürdők készítéséhez. Habzópornak is nevezik.

Piano Csitítással egybekötött italmehtagadás hangoskodó részegektől.

Piave (Mária). Megzenésített katonaimádság. Előadását egész doberdő szokta kísélni.

Pick-up Téliszalámi-szeletelő gép. Működés közben muzsikál.

Piknik Nagy hasáról híres Dickens-figura. Ő alapította meg a természet lágy ölén étkezők klubját, a természet lágy ölén vétkezők későbbi Mautnerszállójának (lásd ott) őset.

Pilátus Repülőgép-vezetők tanácskozó testülete a régi Rómában. Vezetője a Poncius (női nuncius) volt. Nem tévesztendő össze az utóbbi szőrtelenítésével megbízott Depilátussal.

Pinceszer Történelmi nevezetességű helység. Az ősmagyar vezérek itt kötötték meg a borszerződést.

Pingvinek Az északon élő mordvinok déli-sarki rokonai. Népviséletük a frakk.

Pinkász Kártyalap a fáraó nevű játékban.

Pipiskedik Fölfázását affektálással leplezi.

Pipitér Baromfiudvar.

Piramidális Magas katonai rang Egyiptomban.

Piramidon Operettekben a férfi főszereplő, a piramidonna párja.

Piros felső Magyar válogatottak melegítője.

Pirulás Szégyenlős patikus.

Piskóta Veseműködést serkentő zene. Rendszerint füttyülni szokták.

Pissoir Párizsi esti lap. Általában apróhirdetésekkel és egyéb kis dolgokkal van tele.

Pistoiese Olasz gyártmányú kézfegyver totógyilkosok számára.

Piszmog Füstködképződés elleni magyar állami szabadalom.

Piszton Zenész elhallgattatása revolverrel.

Pisztráng Revolvercső előtt ficáncol.

Pisztráng-ötös Jeles osztályzat a Schubert-féle patiki zeneiskolában.

Pitiáner Egészen apró indiáner.

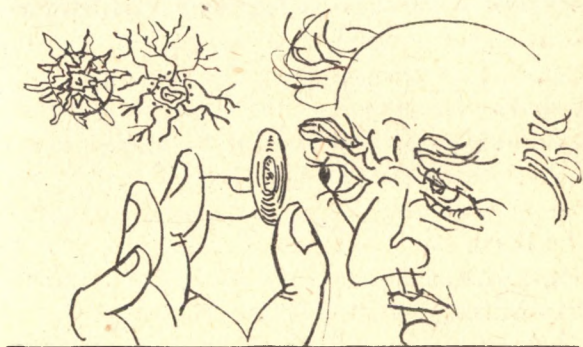
Pittigrilli Nyárson sütött sovány malac.

Pityke Erdei madár (*Piticus Vulgaris*). Két fajtája van, úgymint füles és fületlen ~. Hajítófával vadásszák.

Planetárium Erre-arra bolygó, fehéregeres népligeti jövőmondók bemutatóterme.

Planétás ember A planetárium személyzetéhez tartozó alkalmazott, aki miniatűr egérlyukon keresztül vetít diaképeket a kupolára.

Plankton Német hanglemezgyár. Kizárólag mikrolemezeket állít elő.

Plasztron Gyúrmából készült királyi szék. Abban különbözik a ciklotrontól, hogy nem forog.

Playboy (ejtsd: plé-boy). Bádogosinasok szakfolyóirata. A lyuktömítés különféle módozataira oktat. (Nem tévesztendő össze a meztelen nőket ábrázoló és nyilvánvalóan a férfiak megőrzését célzó Téboly-jal.)

Pléd Buta, mint a pokróc. (Osztrák.)

Plisszé Varrodai kisdolgozás. Külön részlegekben, úgynevezett plisszoárokban történik.

Podagra Köszvényes kutyák fajtisztá származását igazoló okmány.

Poetica licentia Külföldről megvásárolt költői szabadalom.

Poézis Műfogsor. Éjszakánkint vizespohárból vicsorog a világra.

Poliglott Legalább három szárú tornanadrág.

Póling Repülésben versenyző szalonkák sportmeze. Nem tévesztendő össze civil viseletükkel, a szalonkabáttal.

Polip Politikai ipar. Vele a nemzet nyolckarú óriás.

Polipaktej Po Lipak-tej, a Pancs-dinasztia idejében élt neves kínai költő. Sajnos korán besavanyodott és író lett.

Poljuska Muszorgszkij *Bolhadalá*hoz hasonló orosz nóta állathőse.

Polonéz A polinézek és melanézek közt letelepedett lengyel néptörzs, a szabadszombatos szekta tagjai. Híres cukrászdájuk a Chopin-Hauer.

Poloska Középkori játék. Két lovag azon versengett, ki mennyi kártevő rovart bír meghatározott időn belül agyoncsapni („pólócska”). A játék igényelte fürge mozgást később táncsal jelképezték („polka”).

Pompeji Walt Disney világhírű tengerészfigurája, akit egy nagyobb spenótkitörés betemetett.

Popsi Népszerű, bárki által hozzáférhető téli lesiklóeszköz.

Porció Egy adag húsnak felszolgált porc. A konzerveket előállító üzemekben – az úgynevezett konzervatóriumokban – adagiónak is nevezik.

Porhanyó Miszlikbe aprított öregasszony. Legnépszerűbb változata a porhanyós.

Pornográf Primitív felvevőkészülék régi népszokások megörökítésére.

Portéka Régóta letörletlen vásári polc.

Portisch Törlőrongyot rég nem látott sakkasztalok letakarítására szolgáló seprőféle. (Nem tévesztendő össze a Portici nevű néma sakkozóval.)

Poseidon Hatásos gyógyszer tengeribetegség ellen.

Poszáta Szabadban előadott szárnyaló zenemű.

Poszteriőr Hölgyek hátulnézetét ábrázoló divatos faldísz.

Potencia Spanyol város Valencia közelében. Kaviárfeldolgozó iparáról nevezetes.

Pörc Időegység. Ebben mérik, mennyi idő alatt sülmög a töpörtyű.

Pöszméte Rovarevő énekesmadár. Válfajai: a tarajos vagy berki, illetve a sipogó vagy mocsári. Fészket a madárvilágban egyedül álló lassúsággal építi, innen a „pöszmételni”, „píszmogni”, „poszog-ni” igéink. Maga a „pöszméte” név az állat francia elnevezéséből („fausse-mite” – hamis moly) ered, föltehetőleg a szentföldi háborúk idejéből. (Ugyane név másik magyarosodott alakja a „poszméh” szó.)

Praktice Autodidakta ógörög szobrász.

Praliné Giovanni Prali firenzei cukrász felesége, aki markotányosnő volt Garibaldi seregében, majd egy papírmásé dobozba bújva desszertált.

Premissza (Gergely). Ifjú filozófus az „Egri csillagok”-ban.

Prepotencia Férfiaknál gyakori idegzavar. A benne szenvedők csak fél órával a randevú előttig vannak hangulatban, s e tényt szemtelenséggel leplezik.

Presbiter Szürkebarát fűrtjeiből sajtolt, lepárolt gyomorkeserű, a Belediktíner rokona.

Pretoriánusok A vicotorriánusokat megelőző búr kardalosok az angol udvarnál.

Priamosz Ókori király, aki kénytelen volt leköszönni a Trójáról.

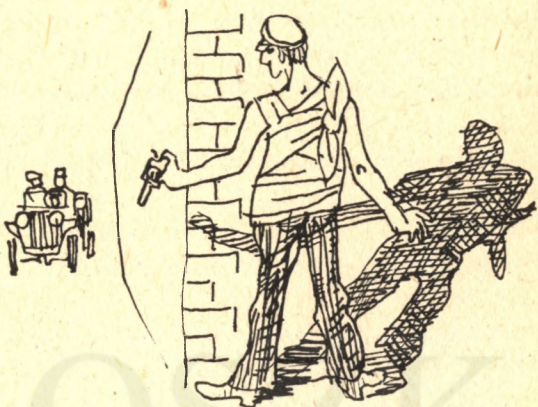
Priggs Négy személy által játszott kártyajáték, melynek igen sok rabja van.

Prímás Bátorpalástban bazseváló népzeneész.

Privilegium Magániskola. A kollégiumnál sokkal kisebb lévén, az iskolakerülőket rengeteg fáradságtól megkíméli.

Priznic (Gavrilo). 1914-ben egy Bill Roth nevű angol BA-tiszt (BA = Biztonsági Alakulat) fölbujtására merényletet követett el Ferenc Ferdinánd ellen.

Profit Osztrák tőkés körökben koccintáskor használatos felkiáltás.

Profitráta Hindu vallási eposz. Kazimir Károly most tervezi körszínházbeli színrevitelét.

Prométheusz Egykori görög naplopó. Mája, bár egy kissé keselyű, kiváló állateledel.

Propán-bután Rendkívül bűdös majomfajta.

Prósza Kukoricáról szóló elbeszélés, szemben a versben írt *János Vitézzel* és *Tengerihántással*.

Protézis A dialektikus mozgás harmadik etapja, mely a fejlődésben a tézist és az antitézist követi.

Pukkaszt Társadalmi réteg Indiában. A pukok lenézik és gyakorta kigúnyolják a hierarchiában alattuk elhelyezkedő sikeket (sikkaszt).

Pukkedli Kecses meghajlás közben kilőtt nokkedli.

Pulikan A pelikánhoz hasonló, de inkább az alföldi nyájak környékét kedvelő terelőmadár.

Pullman Fűtetlen hálókocsin működő melegholmi-árus.

Pulzár Kötött mellények nyitószervezete. Gyakran csillagokat lát tőle az ember, mert hol működik, hol nem.

Purgatórium Hashajtógyár.

Pusztá Arcon csókolta. (Hortobágyi tájszó.)

Pusztaszer Talajtorna. (Régies.)

Quetzal Címeres madarak gyomrából készült patzalpörkölt, guatemalátával.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

R

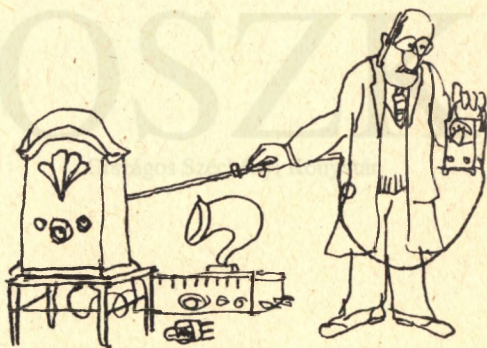
Rabiátus Zsidó papok testülete.

Rácalmás Szerb módra elkészített sütemény. Alma helyett néha egressel is töltik.

Rácsüng Éjszakára cellaablakba akasztott rabruha.

Rada Gyümölcsöző rosseb-exportjáról ismert helység.

Rádiószonda Bot, melyet a rádiókészülékekbe dugnak, hogy megállapítsák, milyen magasan áll bennük az áram.

Rádioterápia Idegbetegek hangjáték útján történő altatása.

Rádli Kerekesszánkó.

Ragacs Rozoga autó, melynek kerekein gumiarábikum van.

Rágógumi Elterjedt francia óvszer.

Ragúza Dubrovnik-i zúzaragú.

Rahedli Tojásos tésztaféle, melyből olcsón lehet akár igen nagy mennyiséget is előállítani.

Ramadán Olyan személy, aki a mohamedán vallás egykori eretnek szektájához tartozott. A ramadánok azt vallották, hogy két isten van, egy al- és egy főisten (allah és fellah). Lévéen tanaik szerint az étkezés főbenjáró bűn, kivesztek.

Ramszesz Cukornádból nyert pálinka. A régi Egyiptomban a fáraók itala volt.

Razzia Olaszországi üdülőhely, ahol mindenkinek melege van.

Readers Digest Az angolszász országokban népszerű orvosi szaklap, mely az olvasásnak az emésztésre gyakorolt hatásával foglalkozik.

Reaktor Fizikusok lakomája, melyen hagyományos fogás az atommáglyarakás.

Refrén Olyan személy, akinek tudathasadása rendszeresen visszatér.

Reg-lakk Arab festék- és ragasztófajta, a Shell-lakk konkurrensé. Teveháton szállítják.

Rekedt Hangját vesztett teniszütő.

Remeterák Életét kegyes erdei magányban töltő víziállat. Ollójával szokták átvágni az újonnan föl-épült remetelakok avatószalagját.

Remíz Villamosgarázsban lejátszott döntetlen sakkjátszma.

Repkény Légikalózkod eljárása, melynek során a pilótákra kúszónövényt tekerve birják rá őket az úticél megváltoztatására.

Repülőso Pilótakeksz (lásd ott) és Orly-módra készített ételek ízesítésére szolgáló, Daedalon-tartalmú konyhai kellék.

Reszekál Újra bosszant.

Reterát Balzsamos levegőjű hegység a Keleti-Kárpátokban.

Rétoromán Szónoklási mániában szenvedő személy. (Különösen Svájcban gyakori.)

Retorta Ünnepi szónokoknak fölszolgált ráadás desszert.

Retrográd Városnév a cári Oroszországban.

Retus Zenei éljenzés megújrzása valakinek a fényképe előtt.

Revürendező Olyan személy, aki minden kánkán egy csomót keres.

Rézfúvós Orrrával zsebkendőbe trombitáló alkoholist.

Rezonőr Kábult társaságokban az értelemre felügyelő személy.

Ribillió 1. Hatalmas szám. Például a szilveszteri Nagykörút lármáját csak több ribillió féldecibelben lehet kifejezni. 2. Inflációs tarifa az egykori Vig utcában.

Richter-skála Szovjet zongoraművészek földrengésszerű gyakorlását mérő eszköz.

Ricinus (Gaius Tullius). Római hadvezér. Minden ellenségét megfutamította.

Ricsaj Harsányan veszekedő cigánylány.

Ricset A mecsethez hasonló keleti templom, melyben a vezeklő hívek párolt babon és gerslin térdepelve imádkoznak.

Ridegpásztor Goromba tisztelő.

Rimánkodni Ölelés közben árengedményért esdekelni.

Rimaszombat Prostituáltak hagyományos ünnepe Szlovákiában.

Ringlispil Ajóka gyűrűvel való játszadozás.

Rinocérosz Az állatvilág szerelemistene. Érdekes sajátossága, hogy társát az orrával szarvazza föl.

Ripityom Az ószláv eredetű „ripity” (jókedv) főnév egyes szám első személybeli alakja. Ha viszont nem nekem van jókedvem, hanem másnak, úgy ott rogyjon rá az ég. (Ripitya.)

Riposzt Paráddal egyesített hegyes község.

Ripsz-ropsz Bordázott kelméből hirtelenében összefércelt táncruha.

Rip van Winkle Egykori holland labdarúgókapus. A felső sarokra tartó lövéseknél mindig későn ébredt föl.

Riszáló Huusika Risaalo, finn szépségkirálynő. Helsinkiben egyik külvárosában, Garnisaalóban él.

Risztelni Egy halom pénzt csüddel két egyforma kupaccá rúgni.

Rizibizi A diáknyelv azt a tanulmányi értesítőt hívja így, melyben jó és rossz jegyek vegyesen találhatóak.

Robbanófejes Terroristák által levegőbe röpített állami vezető.

Rock and roll Amerikai akrobaták.

Rodostó Nagy kiterjedésű állóvíz Törökországban.

Rohrschach Csősakk. Svájci találmány. Antitesz-tecskéekkel játsszák.

Románia Vadregényesítésre való hajlam.

Rombusz Összeütközés során mindkét végén ferde-re nyomódott közúti jármű.

Rondó Spermium egykori római tartományban (lásd ott) honos körtánc.

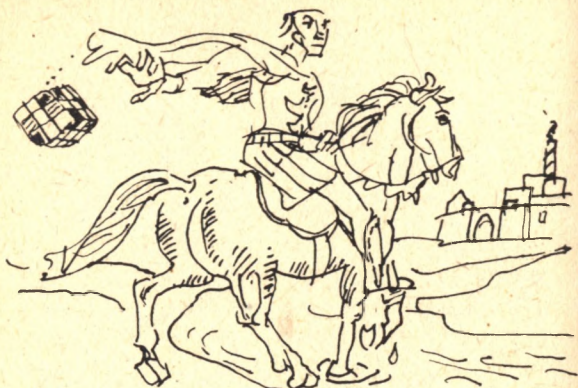
Rostokol Német kikötőben hosszasan vesztegel.

Rotunda Wagner-hősnő, aki eszelősen folyton körben bolyong a csarnokteremben.

Röpke (Hans-Kurt). Német fasiszta tábornok, a villámháború stratégiájának egyik kidolgozója.

Rubeola (Giuseppe). Olasz ökölvívó Európa-bajnok. Rendszerint kiütéssel győz.

Rubik Közép-itáliai folyó. Partján vetette el Julius Caesar a bűvös kockát.

Rukkzsák Málhahordó kulik.

Rúna Írásjelekkel telerótt lapály, melyen csak rizsmát lehet termesztetni.

Ruszni Heringet halászni. (Német.)

S

Sabác Szombat, szerbül.

Sacher-Mazoch Önkínzó cukorbetegek kedvenc tortája.

Saint-Just Francia helyeslés. Jelentése: szent igaz.

Salabakter Vasúti pályáőr, aki akkor is leereszti a sorompót, amikor nem jön a vonat.

Salmonella Salamon király elmeháborodott leánya, ki atyja igazságérzetét örökölte: fagyaltjával mindenkit egyaránt megmérgezett.

Sampan Sam és Pan, hongkongi komikuspár, a „Haj- és hajómosás” című kacagtató filmbörleszk főszereplői.

Sampon Hajmeresztően törekeny vietnami lélekvesztő.

San Severia Dús növényzettel borított hosszú polinéziai partsáv Fukszia (lásd ott) közelében.

Santa Lucia Bicegős lányról szóló nápolyi dal, a magyar „Szép a rózsám, nincs hibája” olasz megfelelője.

Sarkából kiforgatni Prostituáltat állásából elűzni.
(A görög Arkhimédész által kieszelt eljárás.)

Sasfiók Komódrekesz a napóleoni háborúkba szólító sürgős behívóknak.

Saslik Ragadozó madár püspökfalatjából készült grúziai ínycsafalat.

Satrafa Házsártos feleségek kikapós férjük ellen alkalmazott konyhai gyúróeszköze.

Schaller Klasszikus német költő. Csakis a vulkani-
zált bicikligumi szaga hatott rá ihletően. Leghíre-
sebb műve a „Kormány és megszerelem” című,
erősen áttételes darab.

Schicksal Világhírű német divatszalon. Beethoven
szimfóniát írt róla.

Schmoll Lány hangnem. Ebben viszont a Pasztará-
le-szimfónia íródott.

Scotland Yard Skóciában használatos hosszmér-
ték. A rendőrök vele mérik a bűnözők lábnyomait.

Scsi Orosz téli sport: havas lejtőn kell lesiklani egy
gőzölgő leveseskondérig. Magyar változata a lelél-
celés (lásd ott).

Seft Üzleti rövidítés. Jelentése: „Semmilyen Fele-
lősségű Társaság.”

Sehová (Lidia). A tájékozási futóversenyek cseh
világbajnoknője.

- Selyemcukor** Selyemfiúkra vadászó cukrosbácsik csábszere.
- Semmis** A soproni Storno-ház volt mindenese.
- Serbli** Kártyajáték, melyen igen sokat lehet ott hagyni.
- Sevró** Elegáns, kecskebőr üléses gépkocsi. Különleges üzemanyaggal hajtják (sevrólé).
- Sexpear** (ejtsd: szexpír, William). Neves író és learikus, a vérnőszés világszerte elismert szakértője. Tőle való a mondás: „A pléhboy nincs fából.”
- Sifon** Selyemborítású szódásüveg.
- Silány** Fölkészületlen női lesikló-versenyző.
- Siló** Súlymérték gabonafélék mázsálására.
- Sing-sing** „Énekelj, énekelj.” Közismert bécsi dal, a felszabadult jókedv és áradó életöröm jelképe.
- Sinológus** Vágányhálózat kiépítésén dolgozó kínai szakértő.
- Sintér** Veszett kutyák által ellepett vasúti pályatest.
- Sitzfleisch** A nyereg alá puhítani rakott hús neve a régi portyázó germánoknál.
- Skalpok** Indiánok lakta hegylánc, melynek hiányzik a teteje. (Vö.: skalpinizmus.)
- Skandál** Botrányos szavalat.
- Slendrián** VII. Slendrián pápa, a slamposok védőszentje.
- Slicc** Macskariogató szó. Nem minden macska ijed meg tőle.
- Slussz** Az utolsó olyan testrész a karaj és a comb között, ameddig tisztességes emse az ifjú kanokat engedi. Innen már csak peccsétellátott slusszpasszal hatolhatnak tovább.
- Smakkol** Olyan étvággal fal, mint egy vaddisznó.
- Smink** Kendőzetlen kérdés prémiumosztáskor.
- Snapszli** Pálinkakedvelő kutyafajta. Ha berüg, kártyázik is.

Snidling A „Tavaszi bezsongás” zeneszerzője. Cserépben földelték el.

Sokác Az akáchoz hasonló, de annál sokkal sűrűbben termő fafajta. Hazája Dél-Magyarország és Jugoszlávia.

Sordino Olaszországi csata színhelye, ahol a sok ágyúzástól mindenki megsiketült. (Aki nem, az is vagy nagyot hall, vagy csak egy kicsit.)

Sorompóba áll Tömegbalesetet okoz.

Sorvég Énekes szereplő a hasonló nemzetiségű Grieg-Ibsen szerzőpáros „Peer Gynt” című művéből.

Spaccírozni Rigót sétálás közben szitán átnyomkodni.

Spániel Arkangyal. A név jelentése: Isten kutyája.

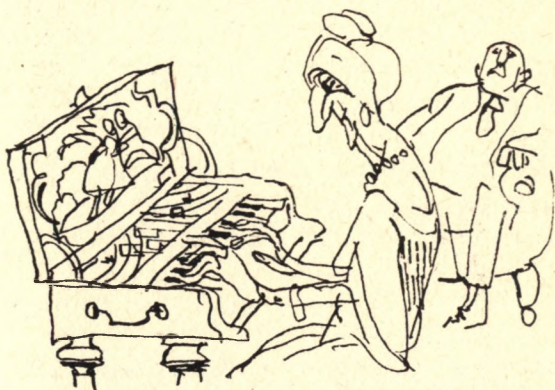
Spárga Művészi-torna gyakorlat: a lányok csirágból font madzagot feszítenek ki terpeszülésben. Fiúknál a csirágot általában tök helyettesíti.

Spárta Harcias görög vénkisasszonyok takarékpénztára. Betéteseit úgynevezett Spárta-karék díszítette.

Spermium 1. Egykori római tartomány Phallocratus Maximus helytartó vezérlete alatt. Innen származik a rondó nevű tojástánc. 2. „Zárj körül en-

gem” (Sperr mi’ um), a bécsi prostituáltak közismert leszólítómondata.

Spiné Elaggott hangszer.

Spiritiszta Mosodai alkalmazott. Feladata a piszkos holmikot borszeszbe áztatva kipucolni.

Spiritusz rektor Iszákos, állásában csak a szentlélek jóvoltából megmaradó egyetemi főnök.

Sramli Tiroli zenészek által használt alacsony ülőalkalmatosság.

Srég Ferde palló. (*Régesrég*: jó ideje ferde palló.)

Stabat A szabad szabbath (feketemisék napja) a régi latinoknál. (Összetételekben: *Stabat máter*: „Szombaton csak az öreglány van talpon.” *Stabat páter*: „Bedöglött a lift.”)

Stájer Szent Levegő, a semmeringiek védőszentje.

Stichpróba Sarki hölgyek szüzsétája.

Stika Titokban előállított német zuhanóbombázó.

Stikkes Olyan személy, akinek horgolótű van a fejében.

Strabancolni Lestrapált ribanccal Trabantban viháncolni.

Stradivári (Kornél). Krúdy-hős. Szépreményű, ám kissé léha fiatalember, aki örökké lehangolt.

Stráfkocsi Büntetésüket töltő, csíkos öltözékű elítéltek szállítására szolgáló jármű.

Strasse Német utcalányok által viselt ékkőutánzat.

Strófa A tarifához hasonló, terebélyes lombú, elcsépeelt szalmából kihajtó növény. Van, ahol külön e célra szerződtetett strómannok ültetik. Kérgéből versesköteteket készítenek.

Stroncium Egykori római tartomány. Darabokra hasadt.

Stucni Érmelegítőben sörözni. (Bizalmas.)

Suppé Vacsora a könnyűlovasságnál.

Suspensio Sertéshizlalda a régi rómaiaknál.

Susztermatt Alig néhány lépés megtétele után cipésznek fényesítésre beadott (lábbeli).

Süketelés A vakolást helyettesítő új magyar építőipari eljárás.

Sütőpor Lőport pótló, tarackbúzából előállított robbantóelegy. A hadászatban elsőként Váncza tábornok alkalmazta Oetker generális (lásd ott) csapatai ellen Kugelhupfnál.

Svejk Arab katonai beosztás: az infanteristák főparancsnoka.

Svenk Hašek derék katonájának filmbeli neve. (Nem tévesztendő össze az arab svejkekkel! – Lásd föntebb.)

SZ

Szabadszállás Egy-egy órára bérelhető szerelmi fészek. Főleg szexárdiak látogatják.

Szabatosság A szombatos szekta tanításainak pontos követése.

Szabin Üdülés közben római férfiak által elrabolt nő.

Szabódás Ruhacsináltatástól való ódzkodás.

Szafari A szafaládéhoz hasonló vadászkolbász, a szombathelyi „Szafária” húsipari üzem készítménye.

Szagittárius Kifeszített gitárhúrok segítségével búzbombát kilövő ókori harcos. Egyenruhája mindössze egy állatövből állt.

Szájkosár Kutyába se vett kérő szóbeli visszautasítása.

Szajna A dajna, illetve szajha párizsi megfelelője. Jobbára a Pénzváltók Hídjának környékén található. A „Paris by night” turistaprogram prospektusai ezzel a jelmonddal hirdetik: „Esze semmi, fogd meg jól.”

Szájtáti Eldugult orrú személy, akinek rossz a politikai szimata, s ezért az ellenség malmára tolja a szekeret.

Szájtépés Kötés, melyet sok beszédűl vérző inyre szokás tenni.

Szaké Berúgott üzemi dolgozók megszólítása Japánban.

Szakítás A szerelmi, illetve sportéletből egyaránt ismert produkció. A sportbelit arról lehet fölismerni, hogy megelőzi a lökést.

Szakrament Protekció nélkül próbált felvételizni, s most két tanszék közt a pad alatt szentséggel.

Szalagavatás Szalaggyári ünnepség, melynek során a nagybetűs Életbe kikerülő szalagokat a könnyűipari miniszter ollóval kettévágja.

Szalajka Erdei vagy bükkös szalajka (Fontanus Currens), gázló- és futómadár. Különösen völgy-mélyi patakok medrét kedveli; ezeken általában vígan végiglohol. Hangja lágy csobogásra emlékeztet.

Szalamisz Görög felvágott. Néha valóságos ütközet folyik érte.

Szaldó Könyvelők lélegzetelállító cirkuszi mutatványa. Többszörös csavarral és légbukfencsel kikapukon keresztül kell végrehajtani, fejreállítás nélkül.

Szalóme Bibliai fejedelmek kedvelt felvágottja.

Szarka A szalajka (ld. ott) rokona. Az erdő éberesztőórájának is nevezik, mert az általa elfogyasztott fényes tárgytól folytonosan csörög.

Szalonka Apró fogadóterem lövöldöző vendégeknek.

Szalonspicc Közkedvelt szobakutya. Cirkuszi idomításra alkalmatlan, mert jóllehet látványosan alkoholizál, az istennek sem áll feje.

Szalontüdő Tejfölösképű, csak kamarazenélésre alkalmas trombitás.

Számadó juhász Az a juhász, akinek az állatok sorozásának a feladata.

Számkivetés Emigránsok számára rendezett, jótékony célú lottósorsolás.

Szamovár Teafű-szállító csacsi. (Orosz.)

Számszerij (Vaszilij Fomics). A Szovjetunió legöregebb veteránja. Még ismerte Kutuzovot.

Szandolin Evezőlapáttal pengetett húros hangszer. Lábbelinek is használható.

Szantálfa Könnyű, szellős nyári lábbelik (lásd: *cúgos cipő*) talpanyaga.

Szanzsén Eredeti nevén San Jane, brit származású, de Sinecurában élt apáca. Az Éden-kert iránti

nosztalgiájának kifejezéséül megalapította a világ első nudista kolóniáját.

Szaporodó A takarodót helyettesítő kürtjel szabadságos katonák számára.

Szaraband Pocsék, mindent túl lassan és három ütemben játszó tánczenekar.

Szárnyasoltár Csirkék és tyúkok áldozati helye. Modern lakásokban spanyolfallal helyettesítik.

Szárnysegéd Repülőgépgyártó kisiparosok alkalmazásában álló, inaséveit már letöltött kiségitő munkás. Nem azonos a kifutófiúval, aki csakis a kifutóművek fölszerelésével foglalkozhat.

Szarong Piszkos ágyékkötőben fesheng.

Szatíra Nőstény satír. Mindenkiről lerántja a leplet.

Szatirikon Lópatájú erdei istenséget ábrázoló szentkép. A panteista szekta templomait díszítik vele feketemisék (lásd ott) alkalmával.

Székfoglaló Akadémiai tagságért fizetett előleg.

Szekatúra Szeku Turé elvált felesége.

Székrekedés Hangját vesztett illemhely.

Szekundáns Elemzőtársa hülyesége miatt elbuktatott sakknagymester.

Szélhajtó küsz Emésztési zavarokkal küszködőknek javallott ízletes halétel. Még a szakácsok is orvosi recept szerint készítik el.

Szélütés Csusza (lásd ott) a pingpongban.

Szemérem Női szépségversenyen a legszégeylenőbb tekintetnek odaítélt különdíj.

Szemforgató Imamalomnak álcázott közönséges malom.

Szemirámisz Sammy Davis nővére. Mozgalmat indított a virágba borított gangokért. (Vö.: függőkert.)

Szemrevaló Csinos menyecskék számára készült, különösen szexis okuláré.

Szentencia Szent Encia, középkori spanyol apáca. Valahányszor szólásra nyitotta száját, mindig aranyat köpött. Ajkai ebbe végül is belekékültek; innen a festészetből ma is ismert „enciakék” elnevezés.

Szeparé Az obszcénium-páholyok elnevezése a régi zenés mulatókban.

Szerecsendió Négerbarnára sült, csonthéjas gyümölcs. Színét szerecsenmosdatás után is megőrzi.

Szertelen Egész készletét kiárusító patikus.

Szervilis A teniszjátékban az a versenyző, aki a labdát játékba hozza. („Előny a szervilisnél.”)

Szervita Katolikus főpapok eszmecseréje az anti-bébi-tablettákról.

Szeszkazán Talponállók, valamint asztalok alatt fekvők fűtésére szolgáló szerkezet. Szeszgőzzel működik.

Szesszió Az Alholista Liga ülése. Hagyományosan az asztal alatt tartják, erősen sárga földön.

Szesztercius Római bacchanáliák alkalmából a harmadik rundót fizető személy.

Szextett Zenés nászéjszaka hatosban.

Szilasbalhás Magyar kutyafajta.

Szimultán 1. Két egyszerre jelentkező álbeteg. 2. A sakk-király neve Törökországban.

Színekúra Rendszeres napfürdőzés munkaidőben.

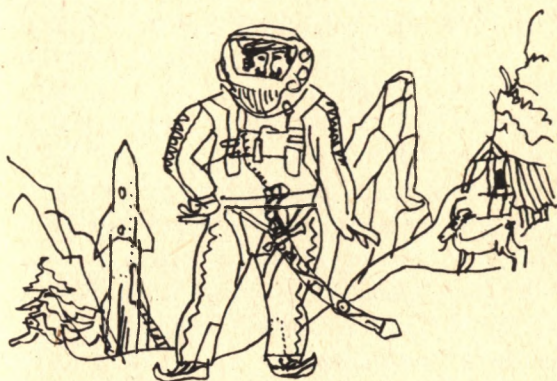
Szír Arab királyok megszólítása.

Sziréna Bűbájos najád, aki békeidőben a gyárkan-

tinba, háborúban a pincébe csalogatja az embereket.

Szisztéma Szüzsé, melyre sokan fölszisszennek.

Szkafander Albán űrhajós bégi rangban.

Szkepszis Világnézet-mérgezés.

Szkipetár (Miklós). Ismert kalandtörténet-szakértő. Rendez is.

Szlalom Rosszalló politikai kifejezés; jobb- és baloldali elhajlást, az akadályok közti ügyeskedő lavírozást jelöl. (Vö.: szlalomkommunista.)

Szlófoksz Angol káromkodás.

Sznob (pontos nevén: Snobbe-Grillet, Alain). Francia író.

Szobacica Hajdani szobaurak kedvelt, bóbitás háziállata. Sok mindent hajlandó volt megfogni, kivéve az egeret.

Szófa Széplelkű idősebb férfiak bútordarabja, csakis fennkölt társalgás céljára. (Vö.: Camus-Dumas.) Némely női kutató szerint régebben szégyenfának is nevezték.

Szondy Az apródpályára készülők alkalmasságvizsgáló tesztje.

Szopornyica Szlovákiai füstölt juhsajt. A kutyák általában fölfordulnak tőle.

Szósziátár Olyan hús, melyet a szósz órákon keresztül átiár, mert a szakácsnő valahol eldumálja az időt.

Szöges Lesántult vágtaók számára készített, két ellentétes sportcipő.

Szönyegbombázás Régi közel-keleti harcászati mód, melynek során repülőszönyegről perzsákat dobáltak az ellenségre.

Szteppelni Orosz síkságon ugrálni, hogy le ne fagyjon az ember lába.

SZTK Igen népes közönséggel rendelkező sportegyüttes. Sajnos állandóan sérültekkel bajlódik.

Sztrüll Különösen meneküléshez ajánlott, fátyolszerűen lenge ruhaanyag. Hátránya, hogy közvetlenül felöltése után máris pucolni kell.

Szub Róza Izraeli kémnő.

Szuez Igen szoros csatorna, suergoeny-nyelven.

Szuffita Eretnek szekta tagja, a világi örömök fontosságát hirdető Suffo toledói püspök követője. A szuffitákat a középkori jezsuiták a toledói színház zsinórpaddására húzatták föl.

Szupernova (Ludmilla Jegorovna). Szovjet női távolugróbajnok. Űstökösként tűnt föl az atlétika egén.

Szúrabaja Indonéz népbetegség.

Szurdok Az ülőgumók közé injekciót beadó orvos.

Szűrőpróba Kezdő orvos által találomra beadott injekció.

Szülész Szülők világrahozatalára és gyógykezelésére szakosodott orvos.

Szűzbeszéd Férfiakhoz először fölmerészkedő lányok „Én nem vagyok olyan, ezt ne, most ne, így ne” kezdetű szabványszózata.

Szűzpecsenye Elterjedt lakodalmi fogás az arab országokban. Elkészítésének az a titka, hogy nem szabad túl Korán puhára főzni. Hazánkban jóval az esküvő előtt, olykor helyette fogyasztják, legszakavatottabb mestereit pedig szűzermével tüntetik ki.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

T

Taccs Dobásfajta. Labdarúgópályákon befelé, berúgópályákon kifelé dobják.

Tahicardia Szívszanatórium Váccal szemben.

Tahiti Dunamenti község Tahí és Tahitótfalu közt.

Tajga Szibériában használatos, kerekes szállítóeszköz.

Tajtékpipa Füstölgő lelkiállapot. (Lásd a szólást: „Tajtékszék a pipától.”)

Talesz Ókori görög kalmár, aki egy nagyobb tétel zsidó imalepellel tette nevét emlékezetessé.

Tanganyika Afrikai hangszer, mely főleg az ottani Zanzi-bárokban honos.

Tankpezsgő Páncélosokba csata előtt buzdításul töltött üzemanyag. Ha kilövik, nagyot pukkan.

Tantalusz Telefonérme. Beszerzése legendásan kínos.

Tapadókorong Kezdő jégchokijátékosok edzéseihez készített speciális pakk. Előnye, hogy nem siklik el, miáltal jóval könnyebben, korcsolyázás nélkül is lekezelhető, ráadásul a kaput is fölöslegessé teszi.

Tápiósüly Ökölvívó sülycsoport a papírsüly és a pehelysüly között.

Tarack Olyan gyümölcs, mely a saját magjait köpködi.

Tarantella Pókhasztánc.

Targonca Jobbára kocsikísérők lakta település. Róla szól a közismert nóta: „Elszegődtem Targoncára betyárnak.”

Tarhál Ágyvendéget megkopaszt.

Tarló Nullás géppel szűrősra nyírt sörényű paripa. Tarifák törzséhez szokták kipányvázni. Sok tarló együttesen már tariménes.

Tartli Rendszerint kártyázáshoz felszolgált apró torta.

Tarvágás A legolcsóbb fodrász-díjtétel.

Tarvisio Népszerű parókabemutató az olasz tévében.

Tataroz (régebben: „tatároz”, „tatárkodik”.) A tatárokat utánozza, dúl, rombol.

Taxaméter Hat klasszikus, gördülékeny versláb azok számára, akik a magukét kímélni akarják.

Téesz Eliot angol parasztköltő személyneve.

Tefu Kínai hadseregtábornok, a trén főparancsnoka.

Tehetetlenségi nyomaték Idősebb férfiak fizikai képességeit fokozó ajzószer.

Tekerőlant Szegényesebb (zongora nélküli) nyilvános házakban rendszeresített kedvcsináló hangszer. Ágyrugóból készült húrjai ritmikusan nyöszörgő hangokat adnak.

Teketória (eredeti írásmód szerint: tecchetoria.) Speciális olasz trattória, köntörfallal elkerített kuglipályával.

Telepata Lóhússal elkábított médium.

Tellúr Svájci mondahős fémszobra. (Tantaloszé mellett áll, mely tantáliból készült.)

Tengeribetegség Sok kukorica elfogyasztása nyomán jelentkező émelygés.

Tengertánc Az üvegestánchoz hasonló, főleg matrózok által lejtett csürdöngölő-féle, melynél azonban az egyensúlyozandó bort, nehogy mennyisége korlátozva legyen, üveg helyett egyenest a táncosba öntik. A „Hajdú sógor” termelészövetkezet fiataljai szüreti kívánságműsorok alkalmával a debreceni egyedem-begyedem színpadán adják elő.

Tenno Három találat a japán tombolán.

Tennyson Wimbledon régi, költőies neve.

Tenyérbemászó A fülbemászóhoz hasonló kellemetlen rovar, amelytől viszketni kezd az ember tenyere.

Tenyeres-talpas Csukamozdulattal végrehajtandó női műugrás-forma. Szilfid testalkattal nemigen kivitelezhető. (Lásd Ady lekezelő versét a „kis női csukák”-ról.)

Tépés Kiadóhivatalokban a szakadt tiszteletpéldányok szétosztásával megbízott személy.

Terápia A borivás múzsjája.

Térdkalács Kannibáloknál a matrózhús után fől-szolgált, mézes-mazsolás desszert.

Térdmelegítő A kezeslábashoz (lásd ott) hasonló kannibál edény. Előtte járják a merülő-forraló (lásd ott) nevű rituális táncot.

Terembura 1. Húros népi hangszer. 2. Nagyobb helyiségek kupolás mennyezete.

Termesz Hangyák által szétrágott hópalack.

Termofór A magyar szállodaetikai rendtartás lényege. Jelentése: „Melegek előnyben.”

Terpentin A Kőolajfák Hegyére fölvezető kanyargós út.

Terrakotta Agyagba égetett zenei előírás cigányzenészek számára.

Tertium non datur Gyakori panasz a népzeneészek elosztóirodájában: „Nincs, aki terceljen.”

Térzene (A „térzeni” igéből.) Szeretne rezesbandában játszani.

Tesped Szavatoltan lassú szállítási vállalat. Minden fuvart tehernek érez.

Testet ölt Ruha helyett szeretőt húz magára.

Tésztametélő Desszerteket kóser fogyasztásra alkalmassá tevő hitközségi alkalmazott.

Tetemes kár Hullarablás elleni biztosítási díjtétel.

Teve A sivatag képernyője.

Timpanon Zenepaloták homlokzatát díszítő üstdob.

Tintatartó (Luigi). Olasz barokk festő, Tiziano kortársa. Hírét egy érdekes antracit-kékkel alapozta meg. Legismertebb műve a „Piazza” (magyarul: paca) című festmény.

Tiráda Albánia fővárosa.

Tirol Az őszosztrákok szent madara.

Tirol rétes Havasi gyopárból és rövidszárú bőrnadrágból készült desszert. Késsel és trillával fogyasztható.

Titánia Lázadó óriások vallásos siráma elsüllyedéskor.

Tizedesvessző Begombolva viselt katonai rangjelzés. A nullák helyét hivatott kijelölni a hadseregben.

Toalett Egészségügyi papírból készült nagyestélyi.

Tobzódás Fenyőfák alatt rendezett group-sex.

Tohuvabohu (André). Kincskassza-Kongó és Szaire közös pénzügyminisztere.

Tojásgránát A gyors rántottakészítés nélkülözhetetlen eszköze. Elég elejteni.

Tokkáta Város Nagykáta mellett. Múzeumában, a

Palazzo Pitiben eredeti kézírású Bach-kottákat őriznek.

Toklyó Japán nagyváros. Főleg juhfeldolgozó iparáról ismert.

Tolófájás Tolófánk sütésekor föllépő derékbántalom.

Tombola Speciális velencei csónakjárat vidám számjátékkal lecsillapítandó örültek számára. Vezetője a tombolás, aki ilyenkor hagyományosan az „Ambó, ambó, ambo-ambo ya” című dalt énekli a Quaterno vizén.

Tomisztár Ovidius ragadványneve. Még Nasóval, Trisóval, sőt Biopónusszal sem lehet lemosni róla.

Topszór Bridzsversenyzők szakmai betegsége. (Arthur C. Tops angol bajnok nevéből.)

Torbágy Az osztrák Torb und Söhne (magyarul: Torb és Biai) cég által gyártott speciális fekvőhely, amely ébresztőórával van összekötve. Emez, ha beállítjuk, reggel, a kívánt időpontban percnyi pontossággal robbant.

Torino Angol munkáspárti képviselők választási jelszava.

Tornác Fagyosszent, Szervác és Pongrác társa. Régen a házak ámbitusán oszlopokat emeltek a tiszteletére.

Torokgyík Kihalófélben lévő egzotikus állat, mely csupán Diftéria legforróbb, legvizenyősebb völgytorkaiban fordul elő. Injekcióstűvel vadásszák.

Torokreszelő Gégehurut ellen használatos, érdes felületűre megmunkált vasrúd.

Torontáli Rojtos szélű sajt.

Tortúra Távoli étteremig való kinkeserves gyaloglás.

Tóoszt Ünnepi felköszöntőket követő koccintás pirítós kenyérrel.

Totem Halottakat jelképező szent tárgy az afrikai tabu törzsnél, melynek legnagyobb vallási szertartása a totemrehívás.

Töbör Cirkuszi víznyelők által használt edény. (Innen az ismert zombolyi szólás: „Töbörszám nyeli a vizet.”)

Töltött dagadó A völegényleves előtt fölszolgált lakodalmi fogás.

Tömérdek Egy hölgy megszerzésére irányuló, igen sok pénz befektetésében is megnyilvánuló érdekeltség.

Tönkretesz Faraktárakban használatos zárfafta.

Trabukó Füstbe ment Verdi-opera.

Trafipax (Lord of). Angol tudós, a Brit Tudományos Társaság levelező tagja. Fényképfelvételekkel sikerült bebizonyítania az emberi bélműködés, illetve autóvezetés antagonizmusát, amennyiben az első esetben a szorulást követi a gyorsajtás és a gáz, a másodikban a gázt és a gyorsajtást a szorulás.

Trapp Lószín.

Trappista Ügetőbarát.

Traverz Ferde hajlamú személy, aki elektromos árammal fajtalanodik.

Tréfa Annyira nedves tüzelő, hogy azon már csak röhögni lehet.

Tremoló Három szál pallóból összetákolt reszketeg stég éneklő gondolásoknak.

Trencskó Vastag szőrű angol kutyafajta. Háton is hordják.

Tréning Hadianyag-szállítók egyenruhája. Ha nincs, akkor egyéb ruhát kapnak.

Trident Zsinatoláshoz használt háromfogú vasvilla.

Tri-kettő Visszaszámlálás a közös szovjet–magyar űrrakéta fellövésekor. (Tri-kettő-ogyin-zéró-bumm.)

Triton A görög tengeri istenek háromlyukú sípja.

Trombociták Rézfúvós hangszereket előállító szerzetesrend tagjai. (Szemben a fagottkészítő fagocitákkal.)

Trombózis A fúvós hangszerek egy csoportjánál (trombita, trombon stb.) föllépő kóros elváltozás: a cső eltömődésével lehetetlenné válik a nyál szabad keringése.

Trucc Nyakas futómadár, mely csak azért hajlandó a fejét a homokba dugni.

Tubák 1. Régi magyar pénzegység, a peták tizedrésze. Apró volta következtében könnyen el lehetett rejteni a rablók és a vámtisztek előtt, még akár orrlükbe is. Innen a „tubákolás” (később „tumákolás” vagy „sumákolás”) elnevezés. 2. Régi népcsoport (lásd a *Burnót* címszónál).

Tudor Nagy fejű angol törpék uralkodóháza. A Dudor- és Tumor-család egyesüléséből jött létre.

Tufa Gyűjtő hatású kínai költő. „A tőzeg és a lép éneke”, valamint „Szárzavulkán” című köteteivel lett híressé.

Tupamaros Festői szépségű folyó. Partjain virágokon kívül túszoikat is lehet szedni.

Turbina (Irina Filippovna). Női kalapácsvető világrekorder.

Turmix (Tom). A préri hőse, ki ellenfeleit kásává aprítja.

Túrós metélt Tel-avivi nyilvános házakban fölszolgált rituális harapnivaló.

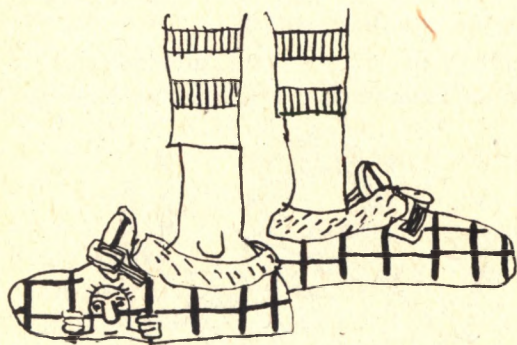
Turpisság A Tur és a Ság folyót összekötő szennyvízcsatorna.

Turnu-Severin (más néven: Brillat). Világhírű francia ínyesmester, akinek készítményei az Ardenektől le az Al-Dunáig ismertek.

Tussolni Valakinek a testére zuhanycsöből annyi fekete tintát zúdítani, hogy az illető kétvállra zuhannyon.

Tuszkolás Foglyul ejtett emberzálogok túszkulánumokban való elhelyezése.

Tutyi Rabok mamusza.

Tutenkámen Ósi egyiptomi imavégződés.

Tülevél Tülevél-ária: porszívózó háziasszonyok sápitó-kórusa a „Tannbäumer” című operából.

Túpárna Fakírok által használt vánkös.

Túrés Aprócska lyuk, ahová rövidlátó asszonyok órákig próbálják beleimádkozni a varrocéernát.

Türkiz Kékre-zöldre vert török márkinő.

Tüsszentek A fagyosság után következő napok.

Tütü Borral hajtott gépkocsi.

Tűzhányó Cirkuszi artista, a tűznyelő ellentéte. Egyetlen kelléke egy lavór, mely – mint neve is mutatja – a kihányt lávát hivatott fölfogni.

Tűzmesterek Egykori soproni tűzvezeték-szerelők. A tűztorony lábánál fekvő csaptelepen laktak.

Tűzről pattant Talpraesett menyecske, akin észre sem venni, ha megégeti magát.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

U, Ú

Ufa Baskír labdarúgó kupatorna.

Uffizi Az állami hivatalok neve Olaszországban. (Hivatalos: „uffizielle”.) Helyi specialitás, hogy idegeneknek is mutogatják őket.

Ujjafa Ivólé. A régi jaffától abban különbözik, hogy narancsfa helyett tujafából sajtolják, vasalóval.

Ujjas Kezességi fogadalmat tett hímezgető szüzek kézimunkája.

Ujjé 365 napból álló időegység, mely az ojjé után következik.

Ukáz Parancsra bokáz. (Baku környékén kaukáz-nak mondják.)

Ulánus Ulanus Batorusról, Mongólia római meghódítójáról elnevezett vitézi cím.

Ulkusz Gyomorfekélyes kereskedelmi ügynök.

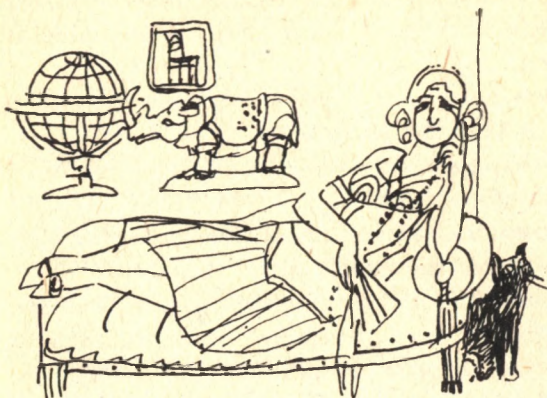
Ultrahang Füllel föl se fogható mosogatóvíz-cso-bogás.

Ultramontán Rendkívül heves, metsző hegyi szél Olaszországban.

Umbulda A Niegelungen-Lied ellenszenves nőalakja, akinek minden sikerül.

Umslag Az „oldalaslág” ellentéte. Jelentése: minden irányból.

Unesco (Eugène). Pénzéről és nagy kultúrájáról ismert, román származású párizsi színműíró.

Unikornis Állatkerti örök egyenruhája.

Unisex Párizsi áruház hermafroditák számára.

Unzsenírt A bányákba a zavartalan termelés érdekében mérnököket követelő vajúrok jelszava volt az első világháború előtt. (Vö.: „Unzsenírt a bányáknak” mozgalom.)

Up to date Déligyümölcs-ültetvényeken naponta felharsanó vezényszó. Jelentése: „Fel a datolyáért!”

Ural-Altáj A házasság neve vogul nyelven.

Uránia Az atomhasadás múzsája.

Uránusz Ógörög főistenek hátsó fertálya.

Urbi et Orbi Népszerű francia illuzionista pár volt a húszas években.

Uréter Férfiak húgyvezetékéből nyert bódítószer.

URH Vércsoport. A tévé „Kék vér”-adásaiból ismert.

Urna Edény az Istenben boldogult szavazatok hamvainak összegyűjtésére.

Urticaria (Pedro González). Mexikói vegyész, a viszketőpor feltalálója.

Usztasa Fasiszta női úszóoktatók elnevezése volt a megszállt Jugoszláviában.

Utánfutó Járda helyett úttesten garázdálkodó aszfaltbetyár. Lakott területen is legalább százal rákapcsol. A pesti Belvárosban még ezerrel is.

Uti figura docet Irányjelző pléh-Krisztus.

Utópia Áldomás.

Útvesztő Nevető Lexikon, amelyből elveszett a hosszú ú.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Ü, Ú

Über Alles Az angol „overall” szó német alakja; élettérhódításhoz használt munkaruha.

Übermut Átlagon fölül erős ürmös.

Ügyvédbojtár Jogtanácsosok ügyfeleit az utcáról pulikutya segítségével beteregető siheder.

Ükapi Az okapihoz hasonló bozontos állat. Kihalófélben van.

Úrkutatás Pénzért való zsebbe nyúlás harmincadikán.

Úrszonda Asztronauták alkoholszintjét ellenőrző szerkezet.

Ürügy Az Egyesült Államok egyik minisztériuma.

Ürülék Birkák végbélnyílása.

Üzletszerű Helyiség, ahol – lakás hiányában – némely prostituált a vendégeit fogadja.

Országos Széchényi Könyvtár

V

Vabank Játékkaszinók kifizetőhelye.

Vackor Az írott történelem előtti időszak, amikor az ősember még vadkörtén élt.

Vádi A lábnak az a része, melyet a sivatagi vízmosságokban térdig lejár az ember.

Vadkacsa Vadnyugati kórházi edény, mely mindig leveti hátáról a beteget.

Vádlista Ügyészi teendőkkel megbízott kannibál. Fizetségképpen őt illeti meg minden elfogyasztott személy lábikrája.

Vadóc Megveszett bohóc. Harapása halálos. A megharapottak kínzó nevetőgörcsben pusztulnak el.

Vadonat Újonnan telepített őserdő.

Vadregény Krimi

Vagina Egykori római hetéra, Phallus Maximus hadvezér volt a kedvese.

Vak Béla A szemellenzősök táborának első magyar áldozata, Appendix királyné férje, aki mind-

két belére megvakult. Nem azonos Rákóczi hadvezérével, aki a Bottyán.

Vakkan Magát kutyául érző, szembeteg sertéshím.

Váltóláz 1. Vasúti pályaőröknél sűrűn fellépő idegzavar, mely a vágányok szüntelen átállítgatásának csillapíthatatlan kényszerében jelentkezik. 2. Stafétafutók verseny előtti szorongása.

Vályog Agyagos sárfal mentén támolmog.

Vámpír Határátlépéskor bekövetkező fiziológiai jelenség. Csempészek esetében olykor kék fénnyé fajul.

Vandál Willem van Dael, elmebeteg holland festő. A Louvre-ban késével levágta a Milánói Scala (lásd ott) maradék félkarját.

Vanity fair Angol filmszínésznő. Még statisztaként tűnt föl, amikor Kurázszi mamának segített tolni az ekhós Thackeray-t: utána nyomban két főszerepet kapott *A hiúság vására* és a *My Fair Vanity* című filmekben.

Varánusz Gyíkszerű végbélféreg. Shakespeare is említi, *Heget heggel* című darabjában.

Variáns Típusbútor-készítő.

Varicella 1. Speciális kórházi helyiség, ahová a bárányhimlősöket hegszáradásig elkülönítik. 2. Varia abbé összkomfortos bútorzatú hajdani börtönzárkája If várában.

Vaskalap A modern kormányzást elsajátítani képtelen öreg motorosok lebukósisakja.

Vaskos Ősi hadiszekerce. Várkapuk áttörésére használt része volt a vastag.

Vászonceléd Szolgáltatóiipari alkalmazott. Két fajtája van, úgymint a filmvászon-, illetve a lepedővászon-cseléd. Az olaszországi Torre di Pornóban a kettőt – anyagtakarékossági okokból – egy kategóriává vonták össze.

Vata Középkori pogány lázadások során alkalmazott sebkötöző szer.

Vazelin (Anatolij Jefimovics). XIX. századi orosz író, a *Nászéjszaka* című regény szerzője.

Vazomotoros Virágtartóból készült közúti jármű.

Vazul Ólomöntéshez használt forma István király idejéből.

Vecsernye Korán érő gyümölcs. Befőttnek elkészítve könnyű esti étkezés diétásoknak.

Vecsés Ízletes borjúétel. Savanyúkáposztával tálalják.

Vegetál Vegetáriánusok számára készült hústalan hideg imbisz.

Vekni Kenyeret sütni. (Bizalmas.)

Véna Véréből görög szépség. Ábrázolásai közül a milói a legismertebb.

Venerabilis Éjjelin méltósággal ülő nemi beteg.

Verbéna Kékre és mozgásképtelenre pofozott virág.

Verdikt Híres komponista, *A végzés hatalma* című opera szerzője.

Verecke (ejtsd: ferekke, Roland). Ismert belga nagyiparos. Hírnevét elsősorban az általa gyártott hegymászó-cikkeknek köszönheti.

Véredény Speciális ibrik a vérszerződésben rögzített önkéntes véradó behajtására. Számos országban külön e célra kiképzett vérbírák adnak megnyitására utasítást.

Vérfertőzés A cseppfertőzésnek speciális, csak a családon belül terjedő, a vérmérgezésnél mindazonáltal enyhébb válfaja. Az ókorban járványos volt, olyannyira, hogy számos antik drámahős bele is pusztult.

Vérforraló Emberevők által használt praktikus, villannyal működő melegítőeszköz.

Vernyákol Nyávogva pofozza a gyógylevest.

Vérszem A vérhasnál jóval enyhébb kór. Általában vértavakban, vérfürdőkben, illetve vérgőzfürdőkben való túlzott lubickolás következménye. Legjellegzetesebb tünete a nagyralátás.

Vérszívó Vérvételhez használt orvosi tű, szakmai

nevén drakula. Szegényebb kórházak tetűvel helyettesítik.

Verszta Orosz szűz.

Vessző A nyelvtan kiegészítő eleme. A grammatikusok és a szexológusok egyébként egyetértenek abban, hogy tőle remélhető a folytatás.

Vesszőfutás Férfiak hólyaghurutja.

Vetelő Szövőgyári orvosi rendelők terhes anyák számára berendezett különszobája.

Vibrió Reszkető magzat.

Vicéné Görög város Mykéné mellett. Érdekessége, hogy kapudíszei között egyetlen istennőt sem találtak.

Viganó Kimonónapjukat (lásd ott) töltő cselédlányok szórakozásának céljait szolgáló tokiói zenepalota.

Vigvám Nagy fogást csinált indián pénzügyőr.

Viharkosár Balatoni hódoló villámgyors kirúgása. (A meny dürgéséhez semmi köze.)

Villámzár Elromlott cippzár, melynek láttán tulajdonosa így kiált föl: „Hogy a mennykő csapna bele!”

Viola da Gamba Világhírű, basszus hangú portugál énekesnő.

Violinkulcs Hegedűtokot nyitó-záró vaseszköz.

Virgács A Szűz és Szent József frigyét jelképező vékony rőzsekötegecske. Némely helyütt vele fűtenek be Mikuláskor.

Virilista A legtehetősebb férfiak jegyzéke. Főleg lányos anyák fektették föl, illetve le.

Virman Férfi ikerpár, melynek egyik tagja római, a másik angol.

Virtuosos Különösen huszárokat megtámadó tüdőgyulladás-fajta.

Vírus A római triumvirátusnak az egészségügyek vitelével megbízott tagja. Az általa megállapított járványokat róla nevezték el virulensnek, mely műszó a magyar Egészségügyi Minisztérium járványközleményeinek szabad fordításában „viruló” lett.

Vis maior Csillagkép. Jelentése: erősebb kutya.

Viszkóza Katonai vezényszó.

Visszér Hegynek fölfelé folydogáló patak. Nehezen, épp csak néhány csomóval halad, ezért aztán forrásához sokára is ér vissz.

Vízbőség Hülyék mérték utáni kalaprendelésekor fölvelt adat.

Vizesnyolcas 1. Hóhányókból szervezett evezős-csapat. 2. Vízbicikli gumikerekének defektje.

Vízgáz Kémiából kollokvál.

Vizigót Régi germán néptörzs, a szárazföldi gótok örök ellenfele.

Viziorgona Tengerész- és folyamőr-zenekarok által vízizenék előadására használt hangszer, a szárazföldi orgona ellentéte. A vizigótok (lásd az előző címszót) találták föl. Előnye a szárazföldi orgonával szemben, hogy május éjszakákon nehezebb lépni.

Vizítál Vendégek elé lábmosás céljából helyezett lavór.

Volpone (Al). Csikágói gengszter a század húszas éveiben, Dacapo Al Capone társa. Színdarabot is írtak róla.

Voluta Csigavonal-díszes régi görög pénz.

Vonszoló Egyszemélyes hegedűjáték, melynek során a virtuóz a maga mögött uszályként húzott hangszeren játszik.

Vöröspecsenye Indián eredetű, kiklopfolt ujjakból készülő húsetel. Kannibál filmszínházakban ujjperc-árusoknál kapható.

Vörös Rébék Varjútenyésztéséről híres, Arany-kalászos termelőszövetkezet.

Vulkánfiber Tűzhányók megpillantásakor érzett, lámpalázszerű szorongás.

Vursli Főtt ringlispil-ló tormával vagy mustárral.

W

Wacker-Rapid Gyors duma. (Bécsi argó.)

Wagram Nagyobb csatamezők kivilágítására használt villanyégő-fajta.

Wallfix Fal tanúvallomásért folyósított életjáradék.

Waterloo A víziló angol neve. (*Waterloo Bridge*: kártyás kifejezés. Jelentése: úgy bridzsel, mint egy víziló.)

Watt Neves angol orvos volt a XIX. században. Ő találta föl a gőzfürdőt, valamint a róla elnevezett steril kötszert (vatta).

Wein A szőlő alkaloidája.

Wekerle Ébresztőórácska. (Német.)

West End Cowboy-filmek zárófelirata. A *Halálos tavasz* című magyar filmben megzenésített változata is szerepelt: „Ez lett a vesztend. . .”

Westerplatte Texasi cowboy-dal német lemezfelvétele. Danzigokban (lásd ott) és egyéb éjszakai mulatóhelyeken divatozott a II. világháború elején.

Wolfgang Farkasok és gőtek számára létesített állatkerti függőfolyosó.

Wu 2 Főcsoportvezető a Gehlen-féle kémszervezetben. Rendszeresen megmosta beosztottjai fejét.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

X

Xénia Habsburg Anomália (lásd ott) testvérhúga.
Verseket írt.

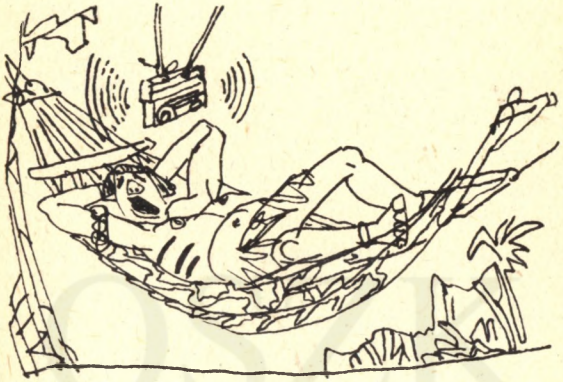
Xenophon Ógörög ütőhangszer; a szümbolonhoz
hasonlít.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Y

Yma Sumac (ejtsd: ima sumák). Nem igazi átéléssel előadott énekes fohász az indiánoknál.

Yorick Udvari bolondok által alapított hercegség Angliában.

Yukon Kanadai jéghegy-csatárok jellegzetes kiáltása támadáskor.

Z

Zabigyerek Takarmánynövény-táblában létesített utód (pl. Kukorica Jancsi).

Zágson Erdélyi város, Mikes György szülőhelye.

Zajlik Hűtőgépekre szerelhető, a leolvasztott jeget kipufogató cső.

Zaklatni (eredeti írásmód szerint Zaklatny, Sławomir). A Szolidaritás nevű volt lengyel szakszervezet KOR-elnöke.

Zakopane Síeléshez és sztrájkoláshoz viselt férfi ruhadarab, más néven lengyelke.

Zaporozsec Felhőszakadás előtt kisautóban menekőket nyújtó kozák.

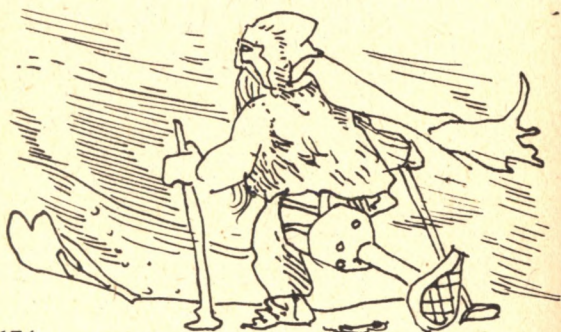
Zebulon Szépségápoló szer a *Mackó úr kalandjai* című könyvből. Emlékezetes jelmondata: „Zebulon a szőre őre!”

Zehernyés Bozótligetecske, melyben a szűrős ágú zehernye (*Sequerna Silvana*) terem.

Zelóta Türelmetlen rabszolga.

Zéró A legritkább férfinevek egyike. Gyakorlatilag már egy sincs belőle.

Zimankó Fából készült mûláb, a különösen mély hóban való közlekedés megkönnyítésére.

Zollstock Vámőrök sétapálcája.

Zongorafutam Zongoraversenyek egyik szakasza, melynek befutójára külön lehet fogadni.

Zongoraverseny Koncerteken a zongora és a zenekar gyorsasági versenye. Amelyik először ér a zene-mű végére, az győz. A zenekart bottal, a zongorát pedállal hajtják.

Zöld alsó Fürst Walter fehérneműje.

Zuhanyrózsa Fürdőszobanövény. Előnye, hogy nem kell vízbe állítani.

Zulukaffer Afrikai bőröndfajta.

Zwekkerli (Ulrik). Helvét prédikátor, a reformáció megszállott híve. A Szent Bertalan éjszakán kockára vágta.

Zwinger A hasonnevű varrógépek világhírű kiállítóterme Drezdában.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ZS

Zsába Bibliai királyné, Salamon király felesége. Fiatal lányokat kerített férjének, tekintve, hogy neki magának folyton hexensussza volt.

Zsakett Mini zsákruha.

Zsandár Egyenruhás módosparaszt-lány. (A francia Jeanne d'Arc névből.)

Zsarátnok Lovagkori udvari méltóság; első tűzmester.

Zsaru Magyar rendőrök speciális lábbelije. Általában mintegy fél yardnyi darab látható belőle, a többit eltakarja a fakabát.

Zsebrák 1. Kis helyen elférő, praktikus, napközben ollóként és harapófogóként egyaránt bárhol használható víziállat. 2. Lóhoz hasonló csikos állatok, melyek kiváltképp az átkelőhelyek környékét kedvelik.

Zserbó Vörösmarty Mihály eredeti neve.

Zsernyák Gyomorbajos rendőröknek főzött gyógyleves.

Zseton Halpénz.

Zsinórpadlás Röltex-raktár a függönyosztály fölött.

Zsirál Foltos nyakorjánt más személyre átruház.

Zsivajgó Doktor Zsivajgó, orosz származású majomápoló a Zsibongó folyó partján elterülő igyiszudáni rezervátumban. Hangulatos műkorcsolyakürzenéket is ír.

Zsombék Mocsárba épített régi templomunk.

Zsupsz Ragályos gyermekbetegség, melybe igen könnyű beleesni.

Zsúrló Zsúrkocsik elé fogott igavonó. Élemedetebb korában magán a kocsin kerül virsliként föltálalásra.

A fedél Bonin András munkája

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A kiadásért felel a Gondolat Könyvkiadó igazgatója

Zrínyi Nyomda, 82.1532/1 Budapest, 1983

Felelős vezető: Vágó Sándorné vezérigazgató

Felelős szerkesztő: Detre Józsefné

Műszaki vezető: Gonda Pál

Műszaki szerkesztő: Haiman Ágnes

Megjelent 8,51 (A/5) ív terjedelemben,

az MSZ 5601–59 és 5602–55 szabvány szerint

KUN ERZSÉBET DERÍTŐ SZEREK

Változatosság! – E szó jellemzi legjobban ezt az orvoshumor kötetet, amely korántsem szokványos viccgyűjtemény.

Találhatók benne klasszikus adomák, vadonatúj viccek, kalandos történetek, anekdoták, aforizmák, szentenciák, találósdik, játékok. S az orvosok, ápolók, betegek kapcsolatának gazdagon termő talaján nőtt humoranyag közé ékelve: kuriózumvadászoknak is ajánlható orvostörténeti érdekességek.

Elmélyült humor és helyzetkomikum váltakozik szóviccek boldos csattanóival a kötetben, amelyben gyakorló orvos és gyakorló beteg, de a virulóan egészséges ember és a hivatásos hipochonder is megleli a neki való fejezeteket. S mire az olvasó már-már belefásulna a sok poénba, szellemi izgatószerül kap egy adag laikusok számára is agycsiklandó orvostörténetet, amelyen túl újabb humoráradat hömpölyög felé. Ez a sokrétűség teszi élvezetessé az olvasást.

A kötet Kun Erzsébet *Mosolygó Medicina* című (Gondolat Kiadó, 1969), nagy sikert aratott orvoshumor kötetének önmagában is önálló folytatása, amelyet Kónya Katalin szellemes, és a témát plasztikusan illusztráló rajzai tesznek teljessé.

A BÖLCSESSÉGEK KÖNYVE MÁSODIK KÖTET

A *Bölcsességek* könyvének első kötete az 1800 előtt született szerzők aforizmáit, szállóigéit tartalmazta. A mostani, második kötet lényegileg a *modern gondolkodást* mutatja be: az 1800 után született és már nem élő szerzők kiemelkedő gondolatait, aforizmákat, szállóigéket, figyelemre méltó idézeteket.

A második kötet beosztása és szerkesztési, válogatási elvei megegyeznek az előzőével; itt is megtalálja az olvasó az idézetek lelőhelyét, a fordítók nevét; név- és tárgymutató segíti az eligazodást a könyvben.

Noha e második kötet szerves folytatása az előzőnek, önálló könyvként is forgatható.

DALLOS JENŐ

TRÉFÁS KÖZÉLETI KISSZÓTÁR

Dallos Jenő, a Ludas Matyi közismert karikaturistája ebben az albumában közéletünk visszásságait veszi célba. Olyan jól ismert fogalmak – mint termelékenység, hatékonyság, tervgazdálkodás, GYES – humoros grafikai interpretációjával találkozhatunk ebben a kötetben. Ezek a rajzok szórakoztatva és nevettetve gondolkodtatnak el bennünket társadalmi életünk főnátságairól.

Az összeállított anyagot minden esetben bravúros formai, grafikai találékonyság jellemzi, így a kötet amellet, hogy aktuális társadalmi mondanivalója van, komoly esztétikai értéket is képvisel.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

30,- Ft

A-Z